

STRATEGIE

KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE

MAS VIZOVICKO A SLUŠOVICKO

VALAŠSKÝ KRAJ – TRNEK A SLIVOVICE RÁJ

ANALYTICKÁ ČÁST

Obsah

1.	Charakteristika místní akční skupiny	5
1.1	Základní informace o MAS	5
1.1.1	Identifikace právnické osoby	5
1.1.2	Popis místního partnerství, organizace a zdroje MAS	7
1.2	Historie MAS a její zkušenosti s rozvojem území.....	13
1.2.1	Historie vzniku MAS	13
1.2.2	Zkušenosti s rozvojem území.....	13
1.3	Definování odpovědnosti za realizaci SCLLD	16
2.	Způsob zpracování strategie.....	17
2.1	Zapojení veřejnosti a členů místního partnerství	17
2.2	Přehled členů týmu pro přípravu a zpracování strategie	18
3.	Vyhodnocování a aktualizace SCLLD	20
3.1	Vyhodnocování SCLLD	20
3.2	Aktualizace SCLLD	20
4.	Analytická část – analýza území MAS.....	21
4.1	Socioekonomická analýza	21
4.1.1	Sídelní struktura, obyvatelstvo, demografická struktura	21
4.1.2	Technická infrastruktura	30
4.1.3	Doprava	34
4.1.4	Vybavenost obcí a služby	41
4.1.5	Bydlení	43
4.1.6	Životní prostředí	45
4.1.7	Život v obcích.....	59
4.1.8	Podnikání, výroba, zaměstnanost	64
4.1.9	Školství.....	71
4.1.10	Řízení obcí, spolupráce a informovanost.....	75
4.1.11	Bezpečnost	76
4.1.12	Turistický ruch	78
4.2	Vyhodnocení rozvojového potenciálu území	83
4.2.1	Územní plánování.....	83
4.2.2	Rozvojová území	85
4.2.3	Lidský potenciál území.....	87
4.2.4	Oblasti s rozvojovým potenciálem	87
4.2.5	Vlastní zdroje aktérů	88
4.2.6	Vyhodnocení současného stavu z pohledu aktérů území	88
4.2.7	Dotazníkové šetření – obce působnosti MAS	92
4.3	SWOT analýza	94
4.3.1	Vymezení SWOT analýzy.....	94
4.3.2	SWOT analýza v území podle tematických okruhů	94
4.4	Analýza problémů a potřeb	100

Seznam použitých zkratek a pojmů:

CLLD	Komunitně vedený místní rozvoj
CZT	Centrální zdroj tepla
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	Daň z přidané hodnoty
DSO	Dobrovolný svazek obcí
EAO	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
IČ	Identifikační číslo organizace
IZS	Integrovaný záchranný systém
LAU	Lokální administrativní jednotka (Local Administrative Units) na úrovni okresů
LEADER	Liaison entrée les actions de développement économique rural (překl. z franc.: „propojené akce hospodářského rozvoje venkova“) – iniciativa EU
MAS	Místní akční skupina
MAS VaS	MAS Vizovicko a Slušovicko
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MR	Mikroregion
MV	Ministerstvo vnitra
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NNO	Nestátní nezisková organizace
NS MAS	Národní síť Místních akčních skupin
NUTS II	Územní statistická jednotka (Nomenclature of Units for Territorial Statistics) na úrovni regionu
NUTS III	Územní statistická jednotka (Nomenclature of Units for Territorial Statistics) na úrovni kraje
OPLZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
ORP	Obec s rozšířenou působností
OÚ	Obecní úřad
PÚR	Politika územního rozvoje
PRV	Program rozvoje venkova
SF	Strukturální fondy
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SCLLD	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SMO	Svaz měst a obcí
SMS ČR	Sdružení místních samospráv České republiky
SPOV	Spolek pro obnovu venkova
SR	Slovenská republika
ROP	Regionální operační program
SWOT	Analýza silných a slabých stránek, příležitostí a ohrožení (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats)
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika (Common Agricultural Policy – CAP)
VPS	Veřejně prospěšné stavby
ÚSES	Územní systém ekologické stability
TUR	Trvale udržitelný rozvoj
ZD	Zemědělské družstvo
ZK	Zlínský kraj
ZÚR	Zásady územního rozvoje

Úvod

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (dále SCLLD) území MAS Vizovicko a Slušovicko (MAS VaS) je střednědobým koncepčním dokumentem regionu působnosti MAS pro návrhové období 2014–2020. Hlavním úkolem strategie je zformulovat rozvojové aktivity tak, aby přispívaly k vyváženému a trvale udržitelnému rozvoji regionu a umožňovaly racionální využití prostředků.

Formálně je Integrovaná strategie území MAS Vizovicko a Slušovicko zpracována do čtyř částí: úvod + charakteristika, analytická část, strategická (návrhová) část a implementační část.

Úvodní část SCLLD - charakteristika MAS - zahrnuje základní informace o MAS, popis zapojení veřejnosti a členů místního partnerství do přípravy SCLLD. Popsán je také přehled členů týmu pro přípravu a zpracování strategie a popis způsobu vyhodnocování SCLLD.

Obsahem analytické části jsou situační analýza (základní charakteristika situace v území, zhodnocení vývoje v posledních letech, vyhodnocení rozvojového potenciálu území, analýza rozvojových potřeb území) a SWOT analýza území - celková a vybraných oblastí rozvoje, která zahrnuje silné a slabé stránky regionu a příležitosti a hrozby působící na region zvnějšku.

Strategická (návrhová) část je klíčovou částí integrované strategie rozvoje území MAS. Věcně navazuje na poznatky analytické části. Obsahuje misi, dlouhodobou vizi rozvoje regionu a jeho klíčových oblastí, strategické a specifické cíle, rozvojové priority regionu, navržená opatření a aktivity. Součástí strategické části je popis inspirací, integračních a inovativních prvků a rovněž kapitola zaměřená na implementaci a monitoring spolu s uvedením indikátorů včetně jejich zdrojového pokrytí.

VIZE MAS

Území MAS Vizovicko a Slušovicko je svébytným regionem, který vytváří podmínky pro kvalitní a trvale udržitelný život. Rozvoj se opírá o zdejší společenství, jeho soudržnost a schopnost vzájemně spolupracovat.

Daří se být regionem s příznivým podnikatelským prostředím, multifunkčním zemědělstvím, lesnictvím a cestovním ruchem. Ke svému rozvoji využívá jak místní zdroje, tak i inovativní přístupy a kooperační vazby.

Podporuje soustavné vzdělávání a nové technologie, pracovní příležitosti, solidaritu a informovanost. Je aktivní ve spolupráci veřejného a soukromého sektoru, zkvalitňování sociálních a zdravotních služeb.

Pečuje o zdravé životní prostředí. Navazuje a rozvíjí silné tradice, vazby na rodinu a hrdost zdejších lidí na místa, kde se narodili a žijí.

Podporuje aktivitu obyvatelstva a bohatý spolkový a kulturní život.

Poslední částí strategie je implementační část, která stanovuje mechanismy a způsob podpory naplňování Strategie komunitně vedeného místního rozvoje a popisuje vazby mezi programovými rámci.

Programové rámce již vyznačí vazby SCLLD na jednotlivé operační programy a toky finančních zdrojů a jejich alokaci na opatření SCLLD.

1. Charakteristika místní akční skupiny

Charakteristika místní akční skupiny podává základní informace o MAS a vyhodnocování SCLLD.

1.1 Základní informace o MAS

MAS Vizovicko a Slušovicko působí na území 20 obcí, jejichž katastrální území se rozkládá na 176 km². Území MAS VaS se nachází severovýchodním směrem od krajského města Zlín, je shodné s územím dvou mikroregionů - Slušovicko a Vizovicko a navíc zasahuje do obce Vlčková. Jedná se o geograficky jednotné a administrativně celistvé území se společnými historickými, kulturními a společenskými vazbami, zkušenostmi se spoluprací v mikroregionech a se společným zájmem o marketingovou propagaci produktů a služeb v rezortu Jižního Valaška a o další rozvoj regionu.

Zájmové území se nachází ve východní části Česká republiky, v regionu východní Moravy. Administrativně oblast MAS náleží do regionu NUTS II Střední Morava, NUTS III Zlínský kraj, LAU I okres Zlín, převážně spádové území obce s rozšířenou působností Vizovice. Území obcí Hvozdná, Ostrata, Vlčková a Kašava náleží spádově do území obce s rozšířenou působností Zlín. MAS sousedí s místními akčními skupinami Partnerství Moštěnka, MAS Podhostýnska, Střední Vsetínsko, MAS Hornolidečska, MAS Ploština a Luhačovské Zálesí. Jsou ale i obce, které nepatří do žádné místní akční skupin. Obec Lípa a Lukov jsou tedy potenciálními dalšími partnery MAS.

Přirozenými centry území MAS jsou Vizovice (4 772 obyvatel) a Slušovice (2 941 obyvatel), která se podílejí 39 % na celkovém počtu obyvatel. Hranici 1000 obyvatel dnes překračuje šest obcí MAS – Hvozdná, Slušovice, Trnava, Vizovice, Všemina, Zádveřice-Raková. Na vymezeném území žilo dle ČSÚ k 31. 12. 2014 celkem 19 793 obyvatel. Hustota obyvatel k 31. 12. 2014 byla 112 obyvatel/km².

Z hlediska polohy regionu v rámci sídelního systému je nejbližším významným centrem sedmdesátipětitisícové krajské město Zlín, které je vzdáleno od Vizovic i Slušovic asi 15 km. Zlín je přirozeným hospodářským, administrativním a kulturním centrem celé oblasti. Z dalších okolních větších měst jmenujeme ještě okresní město Vsetín s 26 504 obyvateli (k 31. 12. 2014), vzdálené od Vizovic 18 km a od Slušovic 19 km. Významné vazby samozřejmě existují i mezi obcemi regionu a jeho centry, Slušovicemi a Vizovicemi.

Některé obce náleží rovněž do Euroregionu Bílé Karpaty, který vznikl v roce 1999 coby platforma pro přeshraniční spolupráci se slovenskou stranou. Jedná se o obce Dešná, Hrobice, Hvozdná, Lhotsko, Neubuz, Podkopná Lhota, Slušovice, Vizovice a Všemina. Hlavní přínos euroregionu spočívá jednak v možnosti realizace evropských programů přeshraniční spolupráce a jednak v celkovém rozšíření dlouhodobé přeshraniční spolupráce obou zemí.

1.1.1 Identifikace právnické osoby

MAS Vizovicko a Slušovicko, o. p. s., je obecně prospěšná společnost dle zákona č. 68/2013 Sb. O změně právní formy občanských sdružení na obecně prospěšnou společnost a o změně zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Vznikla v roce 2007 jako občanské sdružení dle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, a jako partnerství podnikatelů, obcí a neziskových organizací byla v roce 2009 vybrána k realizaci Strategického plánu Leader z Programu rozvoje venkova, opatření IV.1.1. Z důvodu rozšiřování svých aktivit, zkvalitnění své práce a vyšší transparentnosti využila možnosti zákona č. 68/2013 Sb. ke změně právní formy od 1. 11. 2013.

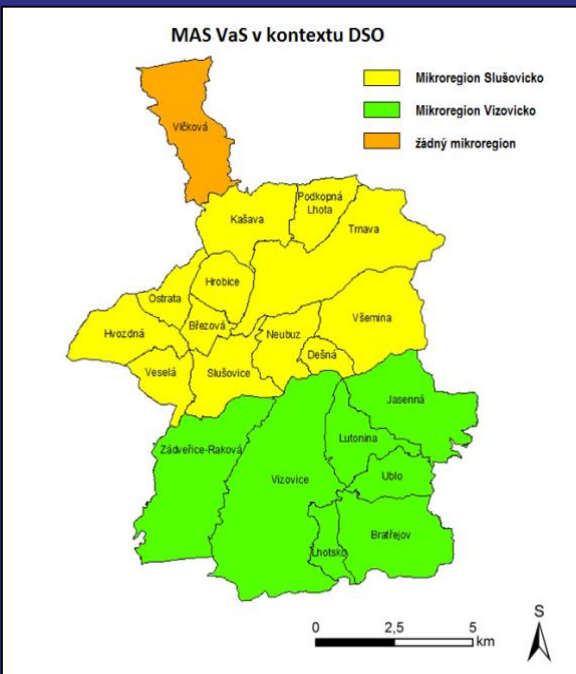
Tab. 1 Identifikační údaje MAS

Název žadatele	MAS Vizovicko a Slušovicko, o.p.s.
Právní forma	obecně prospěšná společnost
IČ	270 56 660
Sídlo MAS	Masarykovo nám. 1007, 763 12 Vizovice
ID datové schránky	47c7qrc
Statutární zástupce	Mgr. Petr Žůrek, S.T.D.
Tel.	777 304 299
Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD	Mgr. Petr Žůrek, S.T.D.

Tel. a E-mail	777 304 299, manazer@masvas.cz
Asistentka SCLLD	Bc. Marie Ponížilová
Tel. a E-mail	577 599 128, masvas-sekretariat@email.cz
Projektový manažer PRV	Bc. Ondřej Štach
Tel. a E-mail	577 599 128, masvas-asistent@email.cz
Projektový manažer IROP, asistent vedoucího zaměstnance pro realizaci SCLLD	Ing. Pavel Elšík
Tel. a E-mail	577 599 128, masvas-asistent@email.cz
Administrativní pracovnice a asistentka projektových manažerů	Bc. Renata Bednářová
Tel. a E-mail	577 599 128, masvas-sekretariat@email.cz
Internetové stránky	www.masvas.cz, www.facebook.com/pages/Místní-akční-skupina-Vizovicko-a-Slušovicko-ops/145310585565882?fref=ts
NUTS II	Střední Morava
NUTS III	Zlínský kraj
ORP	Vizovice, Zlín

Zdroj: vlastní zpracování k 31. 7. 2014

Tab. 2 Seznam obcí a základních charakteristik

Obr. 1 Obce regionu MAS Vizovicko a Slušovicko a působící mikroregiony	Seznam obcí v území MAS	Obyvatelé 31.12.2014	Rozloha	ORP	Mikroregion
	Bratřejov	770	1194,5	Vizovice	MRV
	Březová	495	266,0	Vizovice	DSO - MRS
	Dešná	205	216,4	Vizovice	DSO - MRS
	Hrobice	466	444,9	Vizovice	DSO - MRS
	Hvozdná	1 249	728,2	Zlín	DSO - MRS
	Jasná	954	1236,4	Vizovice	MRV
	Kašava	912	840,4	Zlín	DSO - MRS
	Lhotsko	264	295,5	Vizovice	MRV
	Lutonina	425	611,3	Vizovice	MRV
	Neubuz	464	539,5	Vizovice	DSO - MRS
	Ostrata	384	355,8	Zlín	DSO - MRS
	Podkopná Lhota	319	482,9	Vizovice	DSO - MRS
	Slušovice	2 941	710,7	Vizovice	DSO - MRS
	Trnava	1 147	1883,2	Vizovice	DSO - MRS
	Ublo	278	463,9	Vizovice	DSO - MRS
	Veselá	812	444,2	Vizovice	DSO - MRS
	Vizovice	4 722	2856,6	Vizovice	MRV
	Vlčková	394	1090,3	Zlín	-
	Všemina	1 150	1165,3	Vizovice	DSO - MRS
	Zádveřice-Raková	1 443	1796,6	Vizovice	MRV

Zdroj: Vlastní zpracování

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování k 31. 12. 2014

* MRV = mikroregion Vizovicko

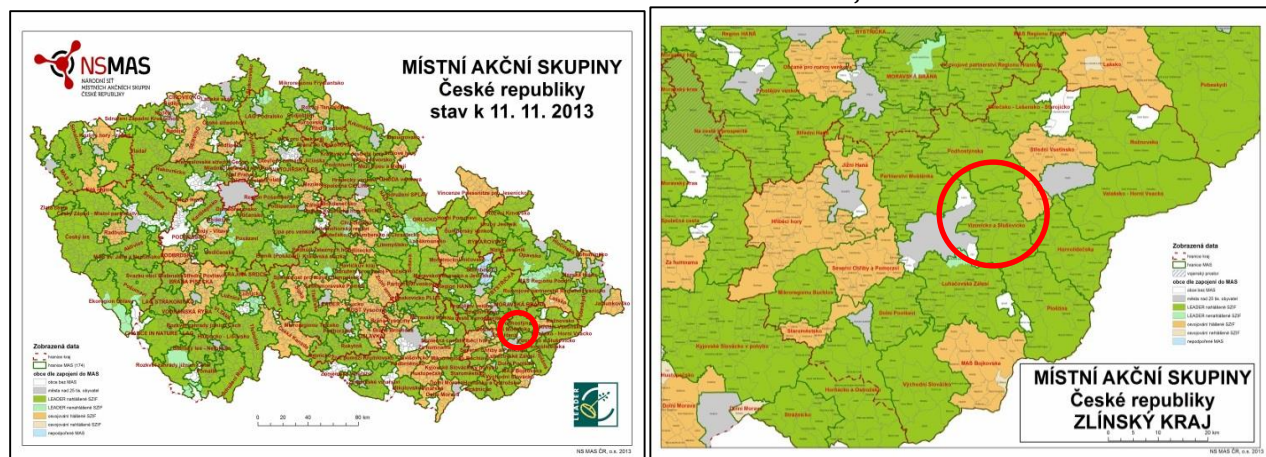
* DSO - MRS = dobrovolný svazek obcí – mikroregion Slušovicko

1.1.1.1 Územní vymezení

Celková rozloha území působnosti MAS VaS je 176,2 km². Tvoří je území 20 obcí v Zlínském kraji. K SO ORP Vizovice patří 16 obcí a k SO ORP Zlín 4 obce. Území působnosti MAS VaS se rozkládá na 4,4 % území Zlínského kraje, 100 % ORP Vizovice a 8,6 % ORP Zlín. Průměrná hustota je 112 obyvatel/km².

MAS VaS sousedí s obcemi Lukov a Lípa, na nichž v současnosti nepůsobí žádná MAS (tvoří tzv. bílá místa na mapě Zlínského kraje). Tyto dvě obce by se vzhledem ke své poloze mohly stát součástí MAS, avšak především díky jejich finanční podpoře Zlínským krajem pro ně není MAS lákavá.

Obr. 2 Umístění MAS Vizovicko a Slušovicko v kontextu ČR a Zlínského kraje

Zdroj: NS MAS

1.1.2 Popis místního partnerství, organizace a zdroje MAS

MAS VaS je obecně prospěšná společnost, která byla budována ve dvou etapách.

První etapa byla spojena se založením MAS jako občanského sdružení (ustavující schůze dne 23. 1. 2007 při níž proběhlo schválení stanov a volba orgánů sdružení a datum registrace na MV ČR dne 8. 2. 2007) až po změnu právní formy s definováním nové struktury pro notářský zápis, který byl vyhotoven 3. 9. 2013. V něm jsou definováni členové valné hromady, zakladatelé, dozorčí rada, správní rada a ředitel. Významnou změnou je nová definice a vznik dozorčí rady, správní rady a ředitele společnosti.

Druhá etapa je spjata se změnou právní formy. Změna právní formy byla dovršena Usnesením Krajského soudu v Brně, č.j. O 650-RD11/Fj100969/2013, kterým bylo rozhodnuto o zápisu do rejstříku obecně prospěšných společností, ke dni 5. 11. 2013, vedeného u Krajského soudu v Brně, spisová značka O 650. Nyní je důsledně oddělena část zakladatelská od řízení organizace. Pokračuje se v budování struktury implementace, partnerství a spolupráce.

Zakladateli společnosti jsou Dobrovolný svazek obcí - Mikroregion Slušovicko, se sídlem Slušovice, nám. Svobody 25, PSČ 763 15, IČ: 75093545 a Mikroregion Vizovicko, se sídlem Vizovice, Masarykovo nám. 1007, PSČ 763 12, IČ: 70288569.

Společnost zřizuje Organizační jednotku Místní akční skupina - partnerství mezi soukromým a veřejným sektorem, které působí na území MAS a navrhuje a realizuje na tomto území SCLLD. Administrativní, správní a finanční servis Místní akční skupině a všem jejím orgánům poskytuje kancelář MAS, která je řízena vedoucím zaměstnancem pro SCLLD.

Organizační struktura MAS je budována na základě zkušeností, současného vývoje a poznatků k přípravě budoucího plánovacího období s přihlédnutím ke zvýšení transparentnosti, oddělení vedení právnické osoby, definování orgánů místního partnerství a řízení organizace.

Společnost vytváří k zabezpečení své činnosti tyto orgány (dle standardizace):

- Valná hromada - nejvyšší orgán MAS, tvoří ji všichni členové MAS
- Správní rada - rozhodovací orgán společnosti, tvoří ji minimálně 6 členů

- Dozorčí rada - kontrolní orgán společnosti, tvoří ji minimálně 3 členové
- Ředitel - statutární orgán společnosti, fyzická osoba
- Organizační jednotka Místní akční skupina - partnerství mezi soukromým a veřejným sektorem, které působí na území MAS a navrhuje a realizuje na tomto území SCLLD. Na rozhodovací úrovni veřejný sektor, ani žádná z jednotlivých zájmových skupin nepředstavuje 49 % hlasovacích práv. Nejvyšším orgánem MAS je Valná hromada. Dalšími orgány jsou:
  - Programový výbor - rozhodovací orgán místní akční skupiny, tvoří jej z Valné hromady volení zástupci členů místní akční skupiny
  - Výběrová komise - hodnotí a boduje předložené projekty podle schválených kritérií a bodovacích tabulek a navrhuje jejich pořadí dle přínosu projektů k naplňování záměrů a cílů SCLLD, má minimálně 5 členů
  - Monitorovací výbor - kontrolní orgán MAS, má minimálně 3 členy
  - pro efektivní naplňování cílů může být zřízen i jiný orgán, komise, pracovní skupina apod.
- Další orgány, o jejichž zřízení rozhodne v rámci statutu společnosti Správní rada

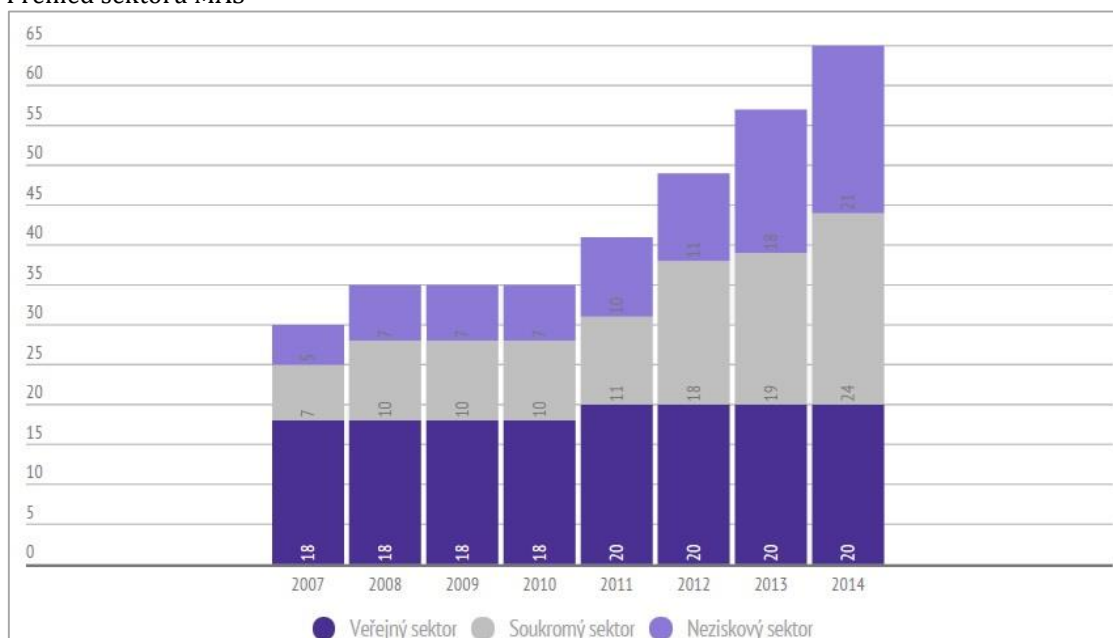
1.1.2.1 Partnerství MAS

Vznik MAS na území Vizovicka a Slušovicka byl výsledkem intenzivní práce obcí, zemědělců, podnikatelů a neziskového sektoru s využitím principů místního partnerství. Na zpracování strategických dokumentů se od počátku vzniku MAS, a také během jejího působení a též v rámci přípravy Plánovacího období 2014+ podíleli komunitním způsobem nejenom členové MAS, ale i další občané, neziskový sektor a soukromý sektor.

Přehled členů MAS a jejich vývoj

Datum vzniku MAS je spojeno s registrací občanského sdružení dne 8. 2. 2007. Počet členů od založení postupně narůstal až do roku 2011. V roce 2011 jeden člen požádal o ukončení členství, avšak o vstup požádali dvě obce - Kašava a Vlčková a také další subjekty.

Graf 1 Přehled sektorů MAS

Zdroj: vlastní zpracování (k 31. 12. 2014)

Vývoj počtu členů můžeme tedy stručně charakterizovat podle jednání Valných hromad, které potvrzují vstup nových členů do MAS, nebo jsou seznámeny s ukončením členství. Na konci roku 2010 měla MAS 35 členů a poté se jejich počet ročně zvyšoval. K 3. 9.2013 to bylo 56 členů, kteří souhlasili se změnou právní formy na o.p.s.

(obecně prospěšná společnost). Na Valné hromadě dne 19. 12. 2014, kdy došlo ke změnám nutným ke standardizaci, se členská základna rozrostla na 65 členů.

V roce 2014 došlo také k rozdělení členů (partnerů) MAS do tzv. zájmových skupin. Všichni nově příchozí partneři se musí zařadit do jedné ze skupin, a to na základě převažující činnosti a zaměření.

MAS VaS má tyto zájmové skupiny, které jsou popsány níže:

- CSVZ církevní, sociální, vzdělávací a zdravotní sektor
- SSS SDH a sportovní sektor
- MO mikroregiony a obce
- PS podnikatelský sektor
- ZSO zemědělský sektor a ostatní

Zájmové skupiny:

Církevní, sociální, vzdělávací a zdravotní sektor:

- CSVZ
- spadá do sektoru neziskového
- členy jsou organizace věnující se dětem, komunitní školy, farní sbory či ochotnický spolek apod.
- tito členové se ve svých obcích starají o celkový rozvoj svých občanů, především pak o děti a mládež
- jedná se o duchovní, duševní i fyzický růst každého jednotlivce

SDH a sportovní sektor:

- SSS
- patří rovněž do neziskového sektoru
- v převážné většině jsou zde zastoupeny sbory dobrovolných hasičů
- kromě zmíněných hasičských oddílů sem spadá fotbalový klub SK Vizovice, nabízející hraní tohoto sportu nejrozličnějším věkovým kategoriím

Mikroregiony a obce:

- MO
- jedná se o oblast veřejnou
- MAS VaS se skládá z 20 obcí, z nichž 7 náleží do Mikroregionu Vizovicko a dalších 12 náleží do Mikroregionu Slušovicko
- obec Vlčková, jakožto dvacátá obec, nenáleží ani do jednoho z výše zmíněných mikroregionů
- největšími obcemi a hlavními centry jsou obce Vizovice a Slušovice, které jsou zároveň sídla jednotlivých mikroregionů

Podnikatelský sektor:

- PS
- tvoří soukromý sektor
- kromě menších firem jsou zde zastoupeny podniky velkého významu, zaměstnávající velké množství obyvatel a zlepšující situaci týkající se zaměstnanosti v oblasti

Zemědělský sektor a ostatní:

- ZSO
- taktéž spadá do soukromého sektoru
- skládá se převážně ze zemědělců jednotlivců, nechybí zde však ani velké zemědělské podniky

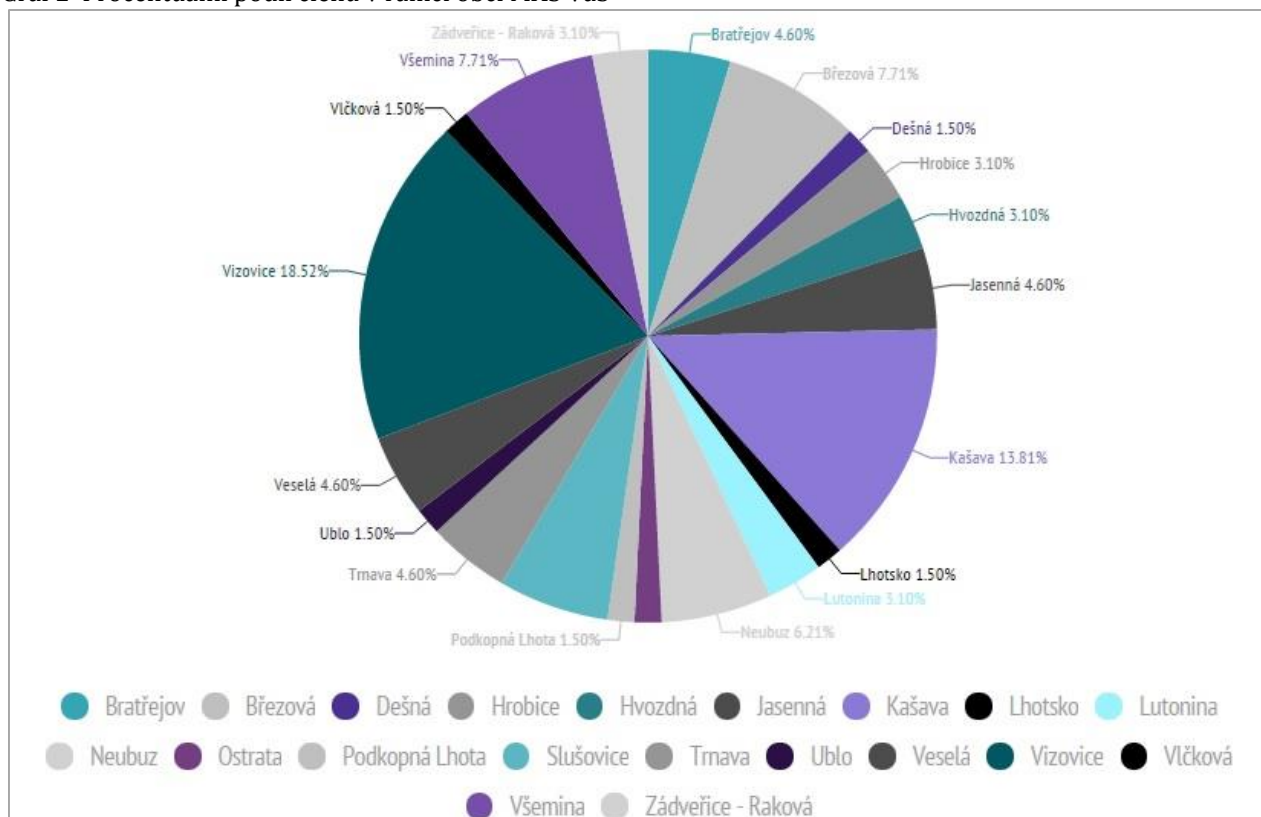
Vývoj počtu členů má svoji kvalitativní a kvantitativní stránku. Ze zápisů z Valných hromad je patrné, že výraznou a vůdčí roli měli na počátku zvláště zástupci obcí a tedy obou mikroregionů. Od začátku roku 2011 jsme svědky rostoucí aktivity dalších subjektů, zvláště zemědělců a neziskového sektoru. Pokud bychom posuzovali aktivitu podle podaných žádostí o dotaci, pak nejaktivnější je neziskový sektor. Velmi aktivní jsou také zemědělci, a to jak díky přítomnosti v programovém výboru a existenci pracovní skupiny, tak i díky jejich zájmu o život MAS a pravidelné komunikaci manažera. Počet členů z řad zemědělců se od vzniku MAS více než zdvojnásobil.

Tab. 3 Seznam členů MAS

Obce	Mikroregion Vizovicko: Bratřejov, Jasenná, Lhotsko, Lutonina, Ublo, Vizovice, Zádveřice-Raková DSO - Mikroregion Slušovicko: Březová, Dešná, Hrobice, Hvozdná, Neubuz, Ostrata, Podkopná Lhota, Slušovice, Trnava, Veselá, Všemina, Kašava + Vlčková
NNO	Středisko NADĚJE Vizovice - Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež VITEK, Českomoravská provincie Hospitálského řádu sv. Jana z Boha - Milosrdných bratří - Nemocnice Milosrdných bratří Vizovice, Dotek o.p.s., Junák - svaz skautů a skautek ČR, 18. středisko Slušovice, SK Vizovice, Centrum pro rodinu Vizovice o.s., Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Zádveřicích - Rakové, Nadační fond pro rozvoj a podporu Slušovic, Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Jasenné, Sbor dobrovolných hasičů Neubuz, Sbor dobrovolných hasičů Vizovice, Sbor dobrovolných hasičů Bratřejov, Sbor dobrovolných hasičů Veselá, Sbor dobrovolných hasičů Březová, 39. Přední hlídka Royal Rangers v Kašavě, Komunitní škola Kašava, Ochotnický spolek Kašava, o.s., Kosmopolitní občanské sdružení hudebníků, Sbor dobrovolných hasičů Všemina, Komunitní škola SOVA, Slušovjánek, z.s.
Zemědělci	AGRODELTA s.r.o., MAMIAN, spol. s r.o., Pavel Kamenčák, Dušan Matušů, Ing. Štěpán Macek, Petr Tomšíček, Ing. Vladimír Sluštík, Martin Kašpárek, Tomáš Martinů, Pavel Černochoch, Petr Jarcovják, Vladimír Matušů
Podnikatelé	REVIKA s.r.o., Ezop reklamní studio s.r.o., ZLINUX s.r.o., RUDOLF JELÍNEK a.s., ROX COMPANY s.r.o., JASNO, spol. s r.o., ARBOREA Březová s.r.o., Roman Pavelka, René Gargulák, Karel Pilčík (farma Bratřejov)
Fyzické osoby	Kateřina Čočková

Zdroj: Vlastní zpracování (k 31. 12. 2014)

Graf 2 Procentuální podíl členů v rámci obcí MAS VaS

Zdroj: vlastní zpracování k 31.12.2014

Tab. 4 Členové povinných orgánů MAS

Valná hromada – nejvyšší orgán Místní akční skupiny Členy Valné hromady jsou všichni členové MAS VaS

Programový výbor – rozhodovací orgán

Člen MAS	Zastupující osoba	Sektor	Zájmová skupina
SK Vizovice	Jaroslav Burkart	Neziskový	SSS
AGRODELTA, s.r.o.	Petr Slovák	Soukromý	ZSO
RUDOLF JELÍNEK, a.s.	Jiří Koňářík	Soukromý	PS
ČCE Zádveřice-Raková	Miloš Vavrečka	Neziskový	CSVZ
Obec Veselá	Daniel Juřík	Veřejný	MO
Město Vizovice	Silvie Dolanská	Veřejný	MO
Město Slušovice	Petr Hradecký	Veřejný	MO

Monitorovací výbor – kontrolní orgán

Člen MAS	Zastupující osoba	Sektor	Zájmová skupina
Obec Kašava	Josef Jarcovják	Veřejný	MO
Petr Tomšíček	Petr Tomšíček	Soukromý	ZSO
Junák – svaz skautů a skautek ČR, 18. středisko Slušovice	Veronika Rybáčková	Neziskový	SSS

Výběrová komise – výběrový orgán

Člen MAS	Zastupující osoba	Sektor	Zájmová skupina
NMB Vizovice	Zdeňka Vlčková	Neziskový	CSVZ
Obec Zádveřice-Raková	Lubomír Kokeš	Veřejný	MO
Obec Hvozdná	Miroslav Válek	Veřejný	MO
ZLINUX s.r.o.	Jan Špaňhel	Soukromý	PS
Ezop reklamní agentura s.r.o.	Darina Uhříková	Soukromý	PS

Zdroj: vlastní zpracování (ke dni 31. 12. 2014)

Zapojení členů do rozvoje regionu

Na území MAS se daří vzájemná spolupráce a synergie aktivit mezi obcemi a NNO, které vzájemně multiplikuji své činnosti, jako jsou práce s mládeží, sociální práce a vzdělávání pro rozvoj regionu. Soukromý sektor, zahrnující zemědělce a podnikatele, rozvíjí region především inovacemi a modernizací, čímž vytváří a udržuje pracovní místa zvláště místním obyvatelům a zvyšují tím také svoji konkurenceschopnost.

Aktéři místního rozvoje se aktivně zapojovali do rozvoje regionu v programovacím období 2007–2013 především prostřednictvím spolupráce s MAS, v rámci mikroregionů, obecních aktivit nebo dvoustranných či vícestranných činností. Koordinace a zapojování skrze MAS se mnohým dařilo nejen formou účasti na jednání pracovních skupin či seminářích, ale také realizací svých projektových záměrů ve vyhlášených fichích. Při přípravě nového programovacího období se naprostá většina členů aktivně podílí na zpracování strategie a jiných dokumentů formou vyplňování projektového zásobníku, účasti na veřejných projednáváních, jednáních pracovních skupin, formou řízené komunikace i neformálním vyměňováním zkušeností a záměrů. Díky této aktivní spolupráci výsledná strategie zahrnuje skutečné potřeby celého regionu.

Vztah k území a obyvatelům

Území MAS je ucelené a všem komunikačně dostupné. Sídlo MAS je v budově městského úřadu největší obce (města), která vykonává také úkony ORP, v tomto případě ve městě Vizovice. Díky této strategické poloze se daří MAS velmi dobře komunikovat s obyvatelstvem a hlavně s obcemi, které se významně podílí na vytváření páteře činností i přenosu informací k obyvatelům území. Vhodně umístěná kancelář MAS také pomáhá a podporuje místní žadatele jak v informacích k rozvoji a dotačních příležitostech, tak nabízí podporu subjektům s realizací projektů a zároveň monitoruje dotační možnosti národní i mezinárodní. Pro území se MAS angažuje v různých aktivitách, např. prezentace práce MAS v zastupitelstvech obcí a valných hromadách mikroregionů, při hejtmanských dnech a veřejných akcích jako jsou různé kulturní a vzdělávací akce. Specifické prezentační aktivity pro region byly např. spolupřátání Velkého Napoleona, dne plného her pro děti z dětských domovů, nebo letní kino či pohádkový les v areálu Aktivity parku hotelu Všemina. Specifickou aktivitou, která podporuje místní producenty a výrobce, je

tradiční Svatomartinský trh, který spolu s městem Vizovice a Agrární komorou bývá organizován ve Vizovicích. Další aktivitou jsou přednášky, společenské akce nebo účast na některých z nich. MAS vydává 2x ročně zpravodaj v tištěné nebo elektronické verzi. Obcím jsou zasílány na vyžádání články do obecních zpravodajů a do místních a krajských médií zasílá tiskové zprávy. MAS iniciovala spolupráci s UTB ve Zlíně, přičemž konkrétní aktivity budou zahrnuty do memoranda mezi NS MAS a UTB. Ředitel MAS je členem pracovní skupiny pro vzdělávání při NS MAS. Zástupci MAS se účastní také některých aktuálních veřejných projednání, např. k R49 (rychlostní komunikace Hulín - Střelná, hranice ČR).

1.1.2.2 Zdroje MAS

Zdroje MAS jsou tvořeny lidskými zdroji, technickými prostředky, zázemím a finančními prostředky.

Lidské zdroje - realizační tým

Realizační tým strategie MAS VaS je složen z orgánů místního partnerství a z managementu. Obě složky spolu úzce spolupracují a vytvářejí tak potenciál pro úspěšnou realizaci procesů a naplňování cílů strategie.

Přehled pracovních pozic v MAS VaS je variabilní a koresponduje s finanční alokací a pracovní náročností. Statutárním orgánem je ředitel, který zároveň pracuje jako hlavní manažer MAS. Dále jsou obsazeny pozice manažer - analytik, asistent - projektový manažer (formou částečných úvazků). Povinnosti a úkoly pracovníků kanceláře jsou podrobně zakotveny v pracovních smlouvách a organizačním řádu kanceláře MAS Vizovicko a Slušovicko. Možné rozšíření pracovních pozic, jak v počtu těchto pozic, tak ve velikosti úvazku, závisí na alokaci MAS nebo dalších možnostech financování těchto pracovníků.

MAS má také zkušenosti s poskytováním stáží a školní praxe. Několika vysokoškolským a středoškolským studentům v rámci školní praxe umožnila nahlédnout do dotační problematiky a rozvoje venkova.

Technické prostředky a zázemí

Zázemí MAS je v současné době stabilní a má potenciál dobrého rozvoje. Kancelář MAS je umístěna v budově Městského úřadu ve Vizovicích, kde jsou také umístěny další správní orgány ORP Vizovice, se kterými je možné spolupracovat na některých dílčích tématech. MAS VaS disponuje odpovídajícími technickými prostředky, které umožňují kvalitní zajištění chodu kanceláře a práce.

Finanční prostředky, způsob hospodaření, vedlejší hospodářská činnost

Finanční prostředky MAS jsou tvořeny několika zdroji. Jsou to příspěvky, příjmy z provozování obecně prospěšných služeb, dotace a granty z veřejných rozpočtů, dary soukromých donátorů a mecenášů, fondy společnosti a příjmy ze správy vlastního a svěřeného majetku. Další možností jsou příjmy z provozování doplňkové činnosti, bude-li zavedena.

Hospodaření Společnosti se řídí ustanoveními Správní rady, obecně závaznými právními předpisy a příslušnými ustanoveními Zákona. Společnost hospodaří podle rozpočtu, schváleného Správní radou pro každý kalendářní rok. Stejným způsobem schvaluje Správní rada roční zprávu o výsledcích hospodaření a roční účetní závěrku. Společnost má vytvořen Rezervní fond, který je používán především ke krytí ztráty vykázané v následujících účetních obdobích. Společnost vypracovává výroční zprávu o činnosti a hospodaření nejpozději do 20. června roku následujícího po hodnoceném období. Tato výroční zpráva musí být zveřejněna a kdykoliv k nahlédnutí v sídle Společnosti.

MAS v době právní formy občanského sdružení nevykonávala žádnou výdělečnou činnost. Poskytovala stáže, pracovala s dobrovolníky, spolupracovala na přípravě a organizaci různých akcí a aktivit na území MAS, jejichž hodnota nebyla nikdy vyčíslována.

Rámcový rozpočet financování celého chodu MAS

Rámcový rozpočet pro budoucí plánovací období je odvozen od programových rámců operačních programů, ze kterých MAS bude moci vyhlášovat pro svěřené území výzvy.

Pro potřeby rozpočtové rezervy, realizace nepředvídaných studií, výběrových řízení, právních služeb apod. je doporučeno vytvořit Fond technické podpory MAS ve výši 14–20 % rozpočtu.

1.2 Historie MAS a její zkušenosti s rozvojem území

1.2.1 Historie vzniku MAS

MAS Vizovicko a Slušovicko vznikla v roce 2007 jako občanské sdružení dle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Ustavující schůze MAS se konala dne 23. 1. 2007 a byly zde schváleny stanovy a uskutečnila se volba orgánů sdružení. Datum registrace MAS u Ministerstva vnitra ČR: 8. 2. 2007.

Klíčovými momenty pro vznik MAS byly vznik mikroregionů Vizovicko v roce 2000 a Slušovicko v roce 2007, které na základě spolupráce jednotlivých obcí úspěšně řešily místní problémy a existující projekty a uvědomění si přínosu možnosti bližší spolupráce obou mikroregionů a také kladné reference o fungování MAS Hornolidečsko.

V roce 2007 MAS zpracovala střednědobou Integrovanou strategii rozvoje území MAS Vizovicko a Slušovicko 2007–2013, v roce 2008 byl připraven Strategický plán LEADER 2007-2013 MAS Vizovicko a Slušovicko, o.s. „Rozvoj regionu cestou inovací“ a v roce 2009 byla MAS vybrána k realizaci Strategického plánu Leader z Programu rozvoje venkova, opatření IV.1.1.

1.2.2 Zkušenosti s rozvojem území

Díky MAS Vizovicko a Slušovicko se dostalo do regionu v letech 2009-2013 (resp. k 30. 6. 2015) celkem 19 106 183 Kč. Z této částky bylo na administraci a chod kanceláře vyčleněno 3 069 653 Kč, což je 16,07 % celkové finanční alokace. MAS VaS podpořila finanční dotací 16 036 530 Kč během 7 výzev celkem 50 projektů (Tab. 7 – Přehled výzev MAS VaS včetně jednotlivých projektů za období 2009–2014) s průměrnou dotací 320 730 Kč.

Tab. 5 Finanční přehled MAS v letech a oblastech

rok	4.1.1. - administrace	4.1.2. - projekty žadatelů	4.2.1. - projekty spolupráce	SUMA
2009	335 354,00	-	-	335 354,00
2010	381 694,00	3 914 459,00	-	4 296 153,00
2011	492 986,00	2 268 663,00	267 000,00	3 028 649,00
2012	690 664,00	1 867 988,00	-	2 558 652,00
2013	680 049,00	5 804 788,00	1 168 276,00	7 653 113,00
2014	488 906,00	2 016 310,00	142 638,00	2 647 854,00
2015	-	164 322,00	804 250,00	968 572,00
SUMA	3 069 653,00	16 036 530,00	2 382 164,00	21 488 347,00

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 6 Počet realizovaných projektů v SPL MAS VaS podle fichí a přiznané dotace

Označení	Název fiche	Plánované % z celkové alokace	Počet projektů	Podíl celkové alokace MAS (v %)	Celková alokace - ŽOP
FICHE 1	Udržitelný rozvoj venkova	44 %	17	33,63 %	5 393 770 Kč
FICHE 2	Kvalita života a služeb	18 %	13	26,01 %	4 171 210 Kč
FICHE 3	Moderní zemědělství	25 %	12	25,77 %	4 131 903 Kč
FICHE 4	Rozvoj drobného podnikání	6 %	4	5,07 %	813 652 Kč
FICHE 5	Obnova kulturního dědictví	7 %	4	9,52 %	1 525 995 Kč
CELKEM	x	100 %	50	100 %	16 036 530 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky je zřejmé, že nejvíce projektů bylo podpořeno ve Fichi 1: Udržitelný rozvoj venkova, kdy žadatelé byli v 94 % obce, které žádaly o finanční podporu při opravě chodníků či obecních komunikací. Fiche Kvalita života a služeb byla naplňována také projekty obcí, avšak do této fiche se zapojili i jiní žadatelé, tj. sociální či sportovní organizace aj. U těchto dvou fichí je zřejmý největší rozdíl mezi plánovanými a skutečnými hodnotami. Důvodem byl předpoklad, že obce budou moci být žadatelé pouze ve Fichi 1, nicméně některé jejich projekty spadaly i pod fichi 2, což způsobilo zmíněnou nerovnováhu. Fiche 5 zprvu neexistovala, byla založena až po 2. výzvě k předkládání projektů, a přesto se její plánovanou alokaci podařilo překročit.

Tab. 7 Přehled výzev MAS VaS včetně jednotlivých projektů za období 2009–2014

Výzva	Fiche	Žadatel	Název projektu	ŽOD	ŽOP
1	1	Obec Neubuz	Bezdrátový rozhlas	2009	2010
1	1	Obec Hvozdná	Oprava komunikací	2009	2010
1	1	Obec Trnava	Dětské hřiště	2009	2010
1	1	Obec Dešná	Rekonstrukce veřej. osvětlení	2009	2010
1	1	Obec Zádveřice-Raková	Oprava místní komunikace	2009	2010
1	1	Obec Podkopná Lhota	Rekonstrukce centrální části obce	2009	2010
2	2	Dotek, o.p.s.	Zimní zahrada	2010	2012
2	2	Mikroregion Slušovicko	Technická výbava pro lepší propagaci	2010	2010
2	2	SDH Bratřejov	Zkvalitnění vybavení	2010	2012
2	3	RUDOLF JELÍNEK, a.s.	Sušárna ovoce	2010	2010
2	3	AGRODELTA, s.r.o.	Zlepšení Welfare v chovu telat a zvýšení kapacity skladování kejdy	2010	2010
3	2	Obec Ostrata	Volnočasová dřevostavba pro sportovní a kulturní využití	2010	2010
3	1	Obec Jasenná	Odvodnění komunikace	2010	2011
4	1	Obec Ublo	Oprava místní komunikace	2011	2011
4	4	Ezop reklamní agentura	Rozšíření tiskového provozu o ekologické zázemí	2011	2011
4	1	Obec Všemina	Všemina - chodník podél silnice	2011	2012
3	1	Obec Bratřejov	Rekonstrukce místní komunikace na Chrámečné	2011	2012
4	2	Obec Veselá	Obnova kulturního zařízení Veselanka	2011	2012
4	1	Obec Lhotsko	Digitální a bezdrátový rozhlas	2011	2011
4	2	Obec Ublo	Pořízení sociálního zařízení	2011	2011
4	2	Obec Lutonina	Stavební úpravy kulturního domu	2011	2011
4	1	SK Vizovice	technické vybavení pro SK Vizovice	2011	2011
4	5	ČM provincie Hospitálského řádu	Revitalizace uliční fasády, 1.etapa	2011	2011
5	1	Obec Hrobice	Hrobice - chodník podél místní komunikace	2012	2013
5	2	Junák - Skaut Slušovice	Obnova vybavení skautského střediska	2012	2013
5	2	Obec Březová	dětská indiánská vesnička	2012	2013
5	3	Michaela Bičová	Malotraktor VARI k rozvoji malé farmy Březová	2012	2014
5	3	Pavel Kamenčák	Nový stroj pro rozvoj farmy v Bratřejově	2012	2013
5	3	Štěpán Macek	Nákup kolového kloubového nakladače	2012	2013
5	3	Dušan Matůšů	Nákup zemědělského obrabeče píce POOTINGER HIT 810	2012	2012
5	3	JASNO, spol.s.r.o.	Jasno v Jasnu aneb modernizujeme náš areál	2012	2013
5	5	ČM provincie Hospitálského řádu	Sanace vlhkého zdiva v Nemocnici Mil. Bratří ve Vizovicích	2012	2013
6	1	Obec Dešná	Oprava obecní komunikace ke hřišti	2013	2013
6	1	Obec Kašava	Obnova místní komunikace	2013	2013
6	1	Obec Vlčková	"Nad točnou" sa zatočíme	2013	2014
6	2	FS ČCE v Jasenné	Rekonstrukce multifunkčního sálu ve sborovém dome ČCE v Jasenné	2013	2013
6	2	Obec Veselá	Zajištění vybavenosti jednotky SDH Veselá pro mimoškolní aktivity	2013	2013
6	2	Orel jednota Vizovice	Zkvalitnění zázemí v Orlovně	2013	2013
6	2	Jezdecký klub Krásno	Rozvoj jezdeckého sportu	2013	2013
6	3	AGRODELTA, s.r.o.	Teplovod u bioplynové stanice Hvozdná	2013	2013
6	3	Vladimír Slušítk	Modernizace zemědělské techniky	2013	2014
6	3	Štěpán Macek	Modernizace pícnin. linky na výrobu krmiva a ošetření trav. porostů	2013	2014
6	3	Petr Tomšíček	Nákup pícninářských strojů pro rozvoj a modernizaci farmy	2013	2013
6	3	Pavel Kamenčák	Kvalitním krmivem ku kvalitnímu masu	2013	2013
6	4	ARBOREA Březová s.r.o.	Firemní sídlo = dobrá vizitka	2013	2014
6	4	Roman Pavelka	Modernizace opravy aut	2013	2013
6	5	FS ČCE v Zádveřicích	Obnova varhan	2013	2013
6	5	ŘKF Slušovice	Obnova Slušovického kostela	2013	2014
7	4	Roman Pavelka	Dovybavení opravy aut v Kašavě	2014	2014
7	1	Obec Všemina	Obnova komunikace v obci Všemina	2014	2015

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 8 Rozdělení celkové alokace mezi fiche v 1. – 7. výzvě MAS VaS

	F1	F2	F3	F4	F5	Celkem
1V - 2009	2 485 240				Fiche neexistovala	2 485 240
2V - 2010		907 061	790 399			1 697 460
3V - 2010	719 490	432 000				1 151 490
4V - 2011	791 590	932 985		299 999	500 346	2 524 920
5V - 2012	404 792	652 997	1 616 284		497 151	3 171 224
6V - 2013	828 336	1 246 167	1 725 220	417 748	528 498	4 745 969
7V - 2014	164 322			95 905		260 227
Celkem	5 393 770	4 171 210	4 131 903	813 652	1 525 995	16 036 530

Zdroj: vlastní zpracování

MAS VaS během programovacího období 2007–2013 realizovala 6 projektů spolupráce. Jedná se o projekty Obnovme prameny střední Moravy, Trnková stezka, Trnková stezka 2 - aneb Trnky kam se podíváš a Od Trnkové stezky k Jižnímu Valašsku, EMI 6. Pilotním projektem byla Trnková stezka, která byla dále rozšířena o následující dva projekty. Cílem všech tří projektů bylo vytvoření cestovního produktu Trnková stezka a později Jižní Valašsko, který by přinesl komplexnější služby na území zapojených MAS. Vznik tohoto produktu byl podpořen informační kampaní, vznikem internetových stránek a různými doprovodnými akcemi - např. fotosoutěží či olympijskými hrami. Celková výše dotace na všechny tři projekty byla 4 279 460 Kč, z toho MAS VaS získala na realizaci své části projektů 825 600 Kč.

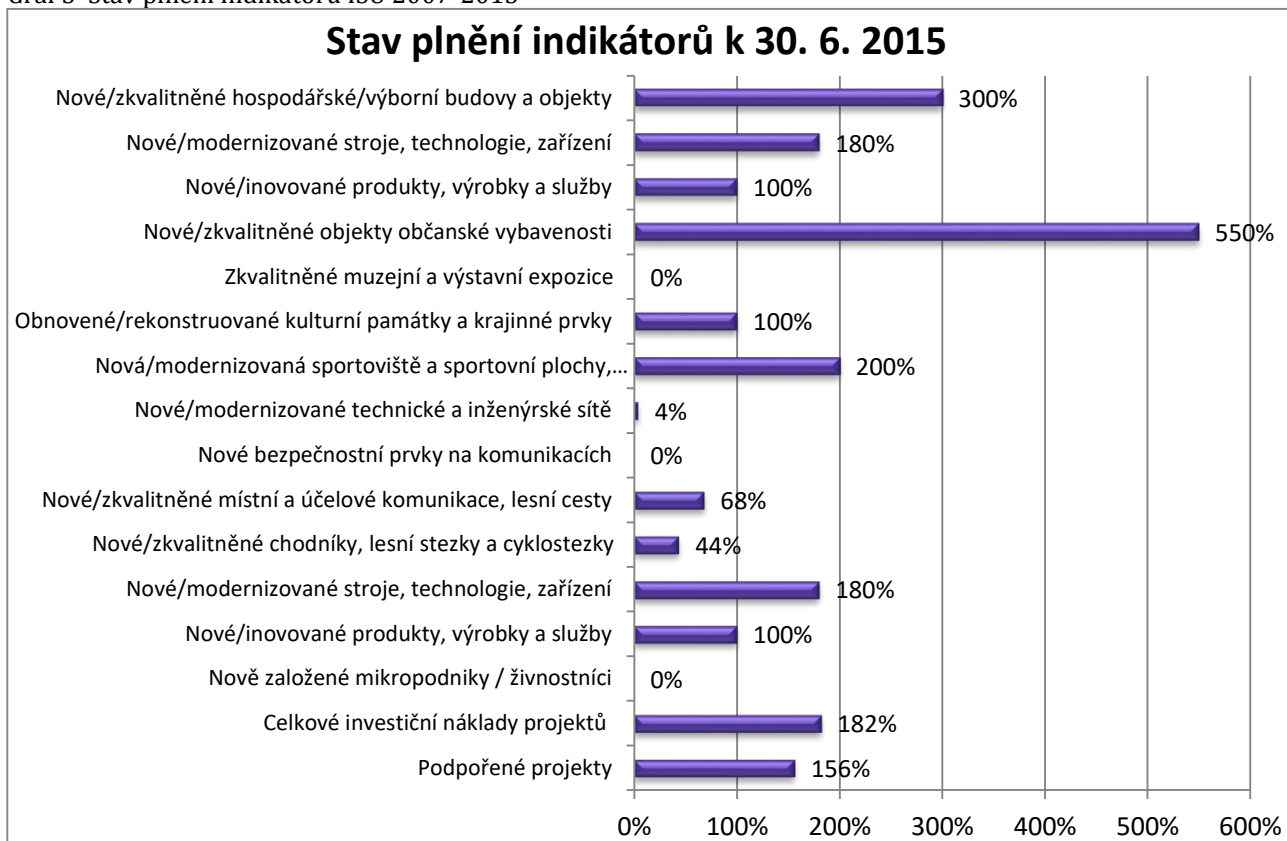
Projekt „Obnovme prameny střední Moravy“ byl realizován s MAS Hřibčecí hory a díky němu se podařilo obnovit a opravit celkem 40 studánek a pramenů na území obou MAS. Opravené studánky pomohly v některých obcích k vytvoření naučných stezek, které jsou vyhledávány turisty. Kromě opravy a obnovy studánek bylo realizováno několik seminářů, vydávání propagačních materiálů a také probíhala slavnostní otvírání studánek za přítomnosti místních starostů a veřejnosti. Celková získaná dotace na realizaci projektu byla 2 797 000 Kč, z toho MAS VaS získala 1 300 000 Kč.

Projekt „EMI 6“ pojmenovaný podle svého zaměření na evaluaci, monitoring a indikátory 6 moravských MAS (MAS Moravská cesta, z.s., MAS Regionu Poodří, z. s., MAS Moravská brána, z. s., Mas – Partnerství Moštěnka, o.p.s. a Střední Haná, o.p.s. a MAS VaS). Přípravy započaly již v roce 2014 a žádost o dotaci byla podána na SZIF v lednu 2015. Předmětem projektu bylo vytvoření metodiky, která shrnovala provádění monitoringu a výsledků evaluace za období 2007–2013 a doporučila postup pro období 2014–2020. Maximální dotace pro každou MAS byla stanovena na 500 000 Kč.

Prostřednictvím programu LEADER 2007-2013 bylo podpořeno celkem 50 projektů místních žadatelů a 6 projektů spolupráce. V rámci realizace těchto projektů byla navázána partnerská spolupráce na různé úrovni a to nejen v regionu, ale prostřednictvím projektů spolupráce také meziregionální a zahraniční. Při realizaci rozvojové strategie MAS se rozvíjela také spolupráce vně i napříč sektory, což je jeden z hlavních úkolů MAS. Úspěšnost těchto aktivit potvrzuje narůstající zájem o členství v MAS. Místní žadatelé byli vzděláváni v oblasti přípravy a realizace projektových záměrů a byl vybudovaný funkční tým manažerů MAS, kteří svou činností v oblasti dotačního poradenství a prostřednictvím animačních aktivit přispívají k rozvoji regionu MAS.

To, jak byly naplněny jednotlivé monitorovací indikátory stanovené pro ISÚ 2007-2013 je zobrazeno v následujícím grafu. Z důvodu velkého rozdílu hodnot v grafu není uveden indikátor Nová hrubá pracovní místa, který byl zcela naplněn a Udržovaná krajina, veřejná a prostranství a zeleň. Tento indikátor byl naplněn více než na 500 000 % a to z toho důvodu, že se do něj započítávaly i plochy zemědělců, kteří udržovali krajinu pomocí nově pořízeného stroje.

Graf 3 Stav plnění indikátorů ISÚ 2007-2013

Zdroj: vlastní zpracování

1.3 Definování odpovědnosti za realizaci SCLLD

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje vznikla za přispění všech aktivních aktérů v území a je majetkem celé MAS. Její cíle naplňují ve spolupráci realizační tým strategie (tým MAS VaS), členové MAS, realizátoři rozvojových projektů, veřejnost. Hlavní odpovědnost za realizaci SCLLD nese nejvyšší orgán MAS - Valná hromada, dále Programový výbor, Monitorovací výbor, ředitel (statutární zástupce MAS) a management. MAS nejen zprostředkovává finanční prostředky na realizaci projektových záměrů, ale také se podílí na i dalších činnostech, které podporují rozvoj místního potenciálu.

Strategii schvaluje Valná hromada MAS Vizovicko a Slušovicko.

Za zpracování Strategie, její evaluaci a aktualizaci je odpovědný Výbor pro přípravu strategie MAS VaS, který pověřuje zaměstnance MAS k vykonání těchto povinností na základě připomínek a námětů tohoto výboru.

Za monitoring a hodnocení SCLLD zodpovídá Monitorovací výbor. Zpracovává a předkládá ke schválení rozhodovacímu orgánu indikátorový a evaluační plán SCLLD. Předseda Monitorovacího výboru: Josef Jarcovják.

Za evidenci projektů realizovaných v regionu MAS VaS je zodpovědný tým kancelář MAS vedený vedoucím pracovníkem pro realizaci SCLLD. Vedoucí pracovníkem pro realizaci SCLLD: Petr Žůrek

2. Způsob zpracování strategie

Tvorba Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Vizovicko a Slušovicko byla zahájena v listopadu roku 2012.

SCLLD MAS VaS byla zpracována s využitím kombinace přístupů shora-dolů a zdola-nahoru, přičemž základním principem s ohledem na metodu Leader byl přístup „zdola-nahoru“, umožňující co největší zapojení místních aktérů. Zpracování strategie proběhlo v souladu s doporučujícím Manuálem tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014–2020.

Byl zřízen Výbor pro přípravu strategie SCLLD, do kterého byli nominováni zástupci MAS VaS, uskutečnila se dotazníková a anketní šetření, průběžné výstupy strategie byly komunitně projednávány a připomínkovány zástupci pracovních skupin a na veřejných projednáváních. Dále byly výstupy konzultovány s odborníky na jednotlivá témata. Při přípravě strategie spolupracovala MAS VaS se společností Středomoravská agentura rozvoje venkova, o.p.s. Podrobnější popis způsobu zpracování SCLLD je součástí Přílohy 5 – Popis postupu zapojení komunity.

Uskutečněná jednání k přípravě integrované strategie:

- pracovní setkání Strategického výboru pro řízení SCLLD
- veřejná projednávání
- schůzky pracovních skupin:
  - „Zemědělci“
  - „Projektoví manažeři“
  - „Sociální práce a ženy“
  - „Integrované projekty“
- pracovní schůzky Týmu MAS s poradci
- pracovní schůzky Týmu MAS pravidelně jednou za 14 dní

Pro zajištění kvality zpracování SCLLD byly využity potřebné analytické a oborové dokumenty, strategie prošla komunitním projednáváním a připomínkováním odborníky. V rámci připomínkování SCLLD byly vypořádány podněty, jejichž výčet a způsob vypořádání je uveden v tab. v Příloze 3 – Připomínkový list.

Obr. 3 Pracovní schůzka týmu MAS

2.1 Zapojení veřejnosti a členů místního partnerství

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS VaS byla zpracovaná pracovním týmem MAS VaS ve spolupráci s členy MAS VaS, obcemi, místními neziskovými organizacemi, spolky, podnikateli, tematicky zaměřenými pracovními skupinami, experty, poradci a veřejností. Při její tvorbě byly v kombinaci využity expertní participativní metody práce. Expertní metody zajišťují správné vedení a odbornost strategie, participativní metody a nové impulzy, vtažení veřejnosti a větší míru ztotožnění se strategií.

Participativní metody práce jsou ty, na nichž se podílí veřejnost. Široká veřejnost byla do přípravy strategie zapojena několika způsoby - účastí na komunitním projednávání, dotazníkovým šetření a formou připomínkování průběžných výstupů. Jedním z podkladů pro analytickou část byla anketa, prostřednictvím které mohla široká veřejnost zhodnotit kvalitu života v regionu a činnost místní akční skupiny v zájmovém území. Anketa byla distribuována elektronicky, v tištěné podobě, byla vyvěšena na webových stránkách MAS VaS a osloveni byli i potencionální respondenti prostřednictvím sociálních sítí. Ankety se zúčastnilo 203 respondentů. Dalším způsobem zapojení veřejnosti byla veřejná projednávání strategie, která se uskutečnila tři: dvě ve Vizovicích a

jedno ve Slušovicích. Předmětem veřejných projednávání byly hodnocení dosavadního fungování MAS, hodnocení silných a slabých stránek regionu, jeho příležitosti i možných ohrožení.

Byla také diskutována role MAS v regionu, řešeny možné oblasti podpory v budoucím plánovacím období EU, představení průběžných výsledků přípravy strategie. Na veřejných projednáváních strategie i mimo ně probíhal sběr projektových námětů. O přípravě integrované strategie byla veřejnost pravidelně informována prostřednictvím webu MAS a zpravodaje MAS a její náměty, připomínky a projektové záměry sbírali pracovníci kanceláře MAS.

Obr. 3 Veřejné projednávání ve Vizovicích

Obr. 4 Veřejné projednávání ve Slušovicích

Členové místního partnerství se do přípravy strategie zapojili prostřednictvím účasti na komunitním projednávání, dotazníkovém šetření, anketě a činností v pracovních skupinách (Integrované projekty, Projektoví manažeři, Zemědělci, Ženy a Sociální práce). Všichni zástupci obcí v dotčeném území (partnerské obce) poskytli informace pro vyhodnocení stávajícího potenciálu zájmového území a definování jeho pozitiv a negativ prostřednictvím (strukturovaného) dotazníku a uskutečnila se projednávání v zastupitelstvech obcí.

Obr. 5 Jednání Výboru pro tvorbu strategie

Členové místního partnerství byli pravidelně informováni o stavu přípravy strategie na jednáních místní akční skupiny.

Expertní metody práce byly zajištěny přizváním odborníků a poradců z dané oblasti.

Poradenství při facilitaci komunitního projednávání a tvorbě strategie zajistila Středomoravská agentura rozvoje venkova, o.p.s., a analytickou část zaměřenou na životní prostředí poradenská a projekční kancelář Arvita P spol. s r.o.

2.2 Přehled členů týmu pro přípravu a zpracování strategie

Tvorba strategie MAS je dlouhodobý a náročný proces vyžadující co nejširší zapojení aktérů z území. Na přípravě strategie se podíleli členové místního partnerství, a to jak v orgánech a výborech, tak v pracovních skupinách, pracovníci MAS, členové pracovních skupin, odborníci a poradci a prostřednictvím veřejných projednávání aktivní veřejnost.

Jmenný seznam členů týmu pro zpracování strategie uveden v Příloze 5 – Popis postupu zapojení veřejnosti.

Tab. 9 Tým pro přípravu a zpracování strategie MAS VaS

Název	Zastoupení	Aktivity v rámci tvorby strategie
Výbor pro tvorbu strategie	členové Programového výboru PRV, Výběrové komise PRV a přizvaní členové partnerství MAS	náměty, připomínkování, tvorba strategické části SCLLD
Tým kanceláře MAS	ředitel, pracovníci, dobrovolníci	organizační zajištění pracovních jednání, zajištění dotazníků, ankety a projekt. záměrů, příprava podkladů pro strategii, její tvorba a připomínkování
Pracovní skupiny (PS) - zástupci zájmových skupin MAS a veřejnosti		
• PS Projektoví manažeři	aktivní zástupci z každého sektoru partnerství MAS	příprava podnětů pro realizaci projektů a implementaci strategie MAS
• PS Integrované projekty	zástupci obcí	příprava podnětů pro integrované projekty dosud realizované v rámci projektů spolupráce
• PS Zemědělci	všichni zemědělci - členové partnerství MAS	podněty pro MAS především z oblasti zemědělství
• PS Sociální práce a ženy	zástupkyně žen a sociální sféry - členové MAS	podněty především z oblasti sociální
Středomoravská agentura rozvoje venkova	poradci	zajištění facilitace projednávání a odborného zpracování SCLLD

Zdroj: vlastní zpracování

Pracovní skupiny:

Projektoví manažeři:

- jedná se o aktivní zástupce napříč zájmovými skupinami, kteří mají zkušenosti s dotačním prostředím, mají nápady a řešení k problémům MAS a kteří se chtějí podílet na rozvoji území MAS

Integrované projekty:

- jde o projekty spolupráce, které se týkají zájmové skupiny Mikroregiony a obce
- jednotlivé obce či celé mikroregiony spolupracují na určitých projektech, přičemž zlepšují své schopnosti spolupracovat s více aktéry, zároveň tím upevňují vzájemné vztahy, které jsou nezbytné pro správné fungování obcí

Zemědělci:

- tato pracovní skupina tematicky spadá pod zájmovou skupinu Zemědělský sektor a ostatní
- jednotliví zemědělci se starají o přilehlé pozemky, což vede k aktivní zemědělské činnosti, která je v dnešní době často opomíjena a přehlížena

Sociální práce a ženy:

- pracovní skupina Sociální práce a ženy má spojitost se zájmovou skupinou Církevní, sociální, vzdělávací a zdravotní sektor
- stará se o genderovou rovnost a o vyšší zaměstnanost žen na území

3. Vyhodnocování a aktualizace SCLLD

Pro ověření ukazatelů účinnosti a dopadů realizace opatření SCLLD na rozvoj regionu MAS bude pravidelně prováděno vyhodnocení rozvojové strategie území MAS.

3.1 Vyhodnocování SCLLD

Vyhodnocení SCLLD bude čerpat informace z prováděného průběžného a závěrečného monitoringu SCLLD. Účelem monitoringu je operativní sledování a měření pokroku při realizaci SCLLD a naplňování cílů této strategie.

Pro zajištění monitorovací činnosti je sestaven Monitorovací výbor.

Pro potřeby vyhodnocení SCLLD lze monitoring rozdělit do tří stupňů:

- monitorování plnění indikátorů na úrovni jednotlivých projektů
- monitorování plnění indikátorů na úrovni opatření/priority
- monitorování plnění indikátorů, které byly stanoveny pro celou SCLLD

Zdrojem dat pro získání hodnotících kritérií jednotlivých projektů je dokumentace k realizaci projektů koncovými příjemci dotací. Tako kritéria budou ověřována v rámci kontrolní činnosti MAS v průběhu a po ukončení projektu.

SCLLD je integrovanou víceodvětvovou strategií. Součástí programových rámců budou indikátory, jejichž naplnění bude pro MAS povinné. Z tohoto důvodu se pro účely vyhodnocování budou sledovat nejen projekty, které jsou administrovány prostřednictvím MAS a samotnou MAS, ale i další projekty realizované v regionu MAS, které naplňují cíle strategie. Data k těmto projektům bude třeba získat od řídicích orgánů operačních programů.

Pro účely vyhodnocení rozvojové strategie území MAS bude jednou ročně vypracována kanceláří MAS (nebo externím subjektem) monitorovací zpráva. Tuto zprávu předloží Monitorovací výbor. Na jejím základě proběhne vyhodnocení strategie a stanovení doporučení pro budoucí období, příp. aktualizace strategie.

3.2 Aktualizace SCLLD

Potřeba aktualizace strategie může vzniknout na základě nových skutečností nebo zjištění, která nejsou v souladu se strategií a v návaznosti tím může ohrozit její aktuálnost.

Aktualizace se uskutečňuje formou dokumentu, který zpracovává pracovník MAS nebo odborník v dané problematice. Aktualizovány mohou být hodnoty cílových indikátorů, finanční plán a další části strategie.

Návrh aktualizace se předkládá ke schválení orgánu, který toto má v kompetenci a po schválení je vystaven na webových stránkách MAS. Aktualizace probíhá maximálně jednou za dva roky.

4. Analytická část – analýza území MAS

Obsahem analytické části je situační analýza (základní charakteristika situace v území, zhodnocení vývoje v posledních letech, vyhodnocení rozvojového potenciálu území, analýza rozvojových potřeb území) a celková SWOT analýza území a vybraných oblastí rozvoje, která zahrnuje silné a slabé stránky regionu, příležitosti a hrozby působící na region zvnějšku. Základním vstupem pro analýzu byla interní tabulková část sdružující data popisu území s definováním základních informací o stavu vybavenosti jednotlivých obcí, místních spolků, podnikatelů a přehled dotací a projektových záměrů.

4.1 Socioekonomická analýza

Hodnocení je zaměřeno na získání základní charakteristiky území v oblastech demografie, infrastruktura, vybavenost obcí a služby, život v obcích, podnikání a zaměstnanost, vzdělávání, řízení obcí, bezpečnost a turistický ruch pro potřeby vyhodnocení rozvojového potenciálu území.

4.1.1 Sídelní struktura, obyvatelstvo, demografická struktura

Obecná charakteristika obyvatelstva a sídelní struktura popisují vývoj počtu obyvatel a velikost obcí. Demografie zachycuje vývoj počtu obyvatelstva, věkovou strukturu obyvatelstva, hustotu zalidnění.

4.1.1.1 Sídelní struktura

Na území MAS Vizovicko a Slušovicko žilo k 31. 12. 2014 celkem 19 794 obyvatel, což je téměř 10,3 % populace okresu Zlín a 3,4 % populace Zlínského kraje. Jedná se o převážně venkovský region s pouze dvěma menšími městy, kterými jsou Vizovice a Slušovice. Populačně největšími venkovskými sídly jsou Zádveřice-Raková, Hvozdná, Trnava a Všemina, všechny s více než tisícem obyvatel. Nejmenší obcí je pak Dešná se 205 obyvateli.

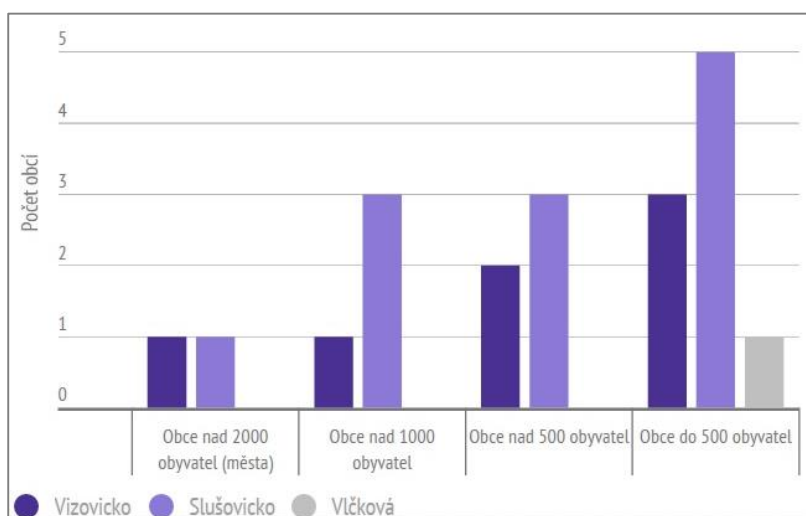
Tab. 10 Velikostní struktura sídel na území MAS

Velikostní struktura sídel	Vizovicko	Slušovicko	Území MAS celkem	Podíl počtu obyvatel %
Obce nad 2000 obyv. (města)	1	1	2	39
Obce nad 1000 obyv.	1	3	4	25
Obce nad 500 obyv.	2	3	5	20
Obce do 500 obyv.	3	5	9*	16

Zdroj: ČSU, 2014

*devátou obcí je Vlčková

Graf 4 Struktura sídel na území MAS

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.1.2 Demografická struktura

Vývoj počtu obyvatel

I přesto, že ve větších městech Zlínského kraje, která se nacházejí v blízkosti území MAS VaS, dochází k úbytku obyvatel a celkově se počet obyvatel v kraji snižuje, stěžejní města území MAS VaS tj. Vizovice a Slušovice (u Slušovic s malou ztrátou) si své obyvatele drží. Spolu s přírůstkem v dalších obcích, kterými jsou zejména Zádveřice-Raková, Hvozdná a Veselá, to vede k růstu počtu obyvatel na celém území MAS VaS. Tento přírůstek souvisí převážně s kladným migračním saldem a procesem suburbanizace, kdy se na venkov stěhují obyvatelé okolních větších měst (především z krajského města Zlína).

Tab. 11 Vývoj počtu obyvatel MAS VaS v letech 2008–2014

Obec	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Lhotsko	254	261	260	248	260	271	263
Ostrata	359	369	376	397	386	383	384
Bratřejov	761	764	762	769	773	774	770
Březová	491	503	495	494	494	506	495
Dešná	171	180	193	211	212	208	205
Hrobice	488	494	498	495	494	480	466
Hvozdná	1 143	1 166	1 176	1 196	1 207	1 219	1 249
Jasenná	944	943	946	948	936	939	954
Kašava	916	915	915	905	912	908	912
Lutonina	402	391	393	392	406	418	425
Neubuz	452	445	446	450	454	457	464
Podkopná Lhota	313	309	308	324	321	321	319
Slušovice	2 973	2 971	2 981	2 982	2 956	2 917	2 941
Trnava	1 150	1 151	1 143	1 155	1 155	1 159	1 147
Ublo	258	259	265	266	273	277	278
Veselá	763	773	780	814	817	816	812
Vizovice	4 636	4 661	4 702	4 714	4 691	4 698	4 722
Vlčková	380	376	386	384	390	396	394
Všemina	1 118	1 109	1 106	1 119	1 123	1 139	1 150
Zádveřice-Raková	1 347	1 377	1 391	1 410	1 437	1 450	1 443
Celkem	19 319	19 417	19 522	19 673	19 697	19 736	19 793

Zdroj: ČSÚ, 2015, vlastní zpracování

Graf 5 Vývoj počtu obyvatel na daném území v letech 2008-2014

Zdroj: vlastní zpracování

Saldo migrace

Migrační saldo vyjadřující rozdíl počtu přistěhovalých (imigrantů) a vystěhovalých (emigrantů) v dané oblasti, se na území MAS v letech 2008–2014 pohybovalo v kladných hodnotách a stejně jako v celé České republice tak docházelo k migračnímu růstu. Projevuje se tak proces suburbanizace, kdy se obyvatelstvo přesouvá z centra měst do periferních částí.

Saldo migrace činilo na území MAS ve sledovaných letech +394 obyvatel. Největší podíl na tomto čísle mají obce Vizovice, Zádveřice-Raková, Hvozdná a nejmenší obec MAS – Dešná. Na druhou stranu k největšímu odlivu obyvatel dochází již několik let v obci Slušovice.

Přirozený přírůstek

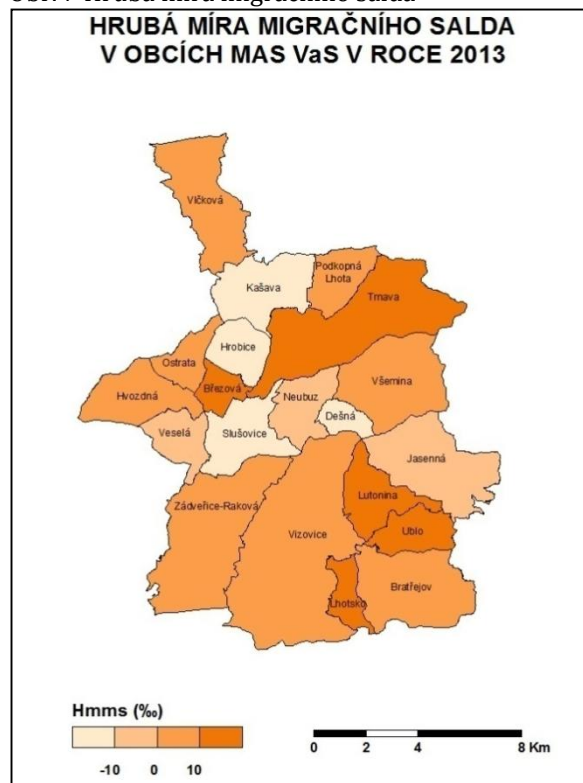
Přirozený přírůstek na území MAS VaS se i přes mírně sestupnou tendenci stále nachází v kladných číslech. Jedinou výjimkou byl rok 2011, kdy počet zemřelých převýšil počet živě narozených a nastal tak přirozený úbytek. Tento propad, avšak nastal v celé ČR a byl způsoben snížením porodnosti po předchozích nadprůměrných letech, kdy se v reprodukčním období nacházely silné ročníky, tzv. Husákovy děti. I přesto, že v letech 2008–2012 došlo ve Zlínském kraji k přirozenému úbytku hned 3 krát, neodráží se tento jev do území MAS VaS. K největšímu přirozenému úbytku ve sledovaných letech došlo v obci Bratřejov, naopak přirozený přírůstek po celou sledovanou dobu vykazují obec Hvozdná.

Obr. 6 Hrubá míra přirozeného přírůstku

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Obr. 7 Hrubá míra migračního salda

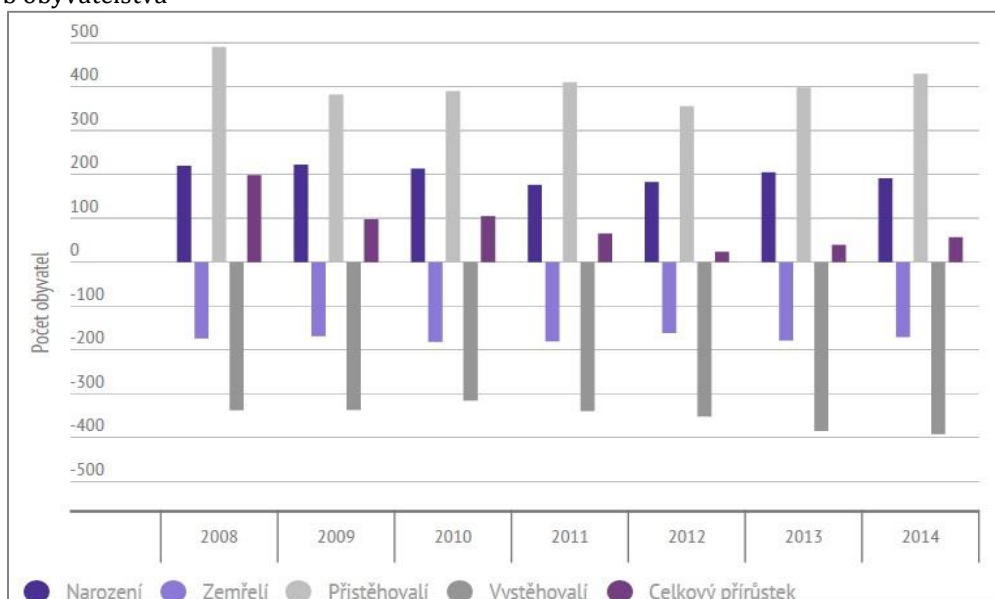

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Pohyb obyvatelstva

Na území MAS VaS docházelo ve sledovaných letech k celkovému přírůstku obyvatel, tzn. počet živě narozených a přistěhovalých převýšil počet zemřelých a vystěhovalých. Tento přírůstek činil za tato léta 586 osob. Příčinou je zejména velké kladné migrační saldo, které se na tomto čísle podílí převážnou měrou.

Graf 6 Pohyb obyvatelstva

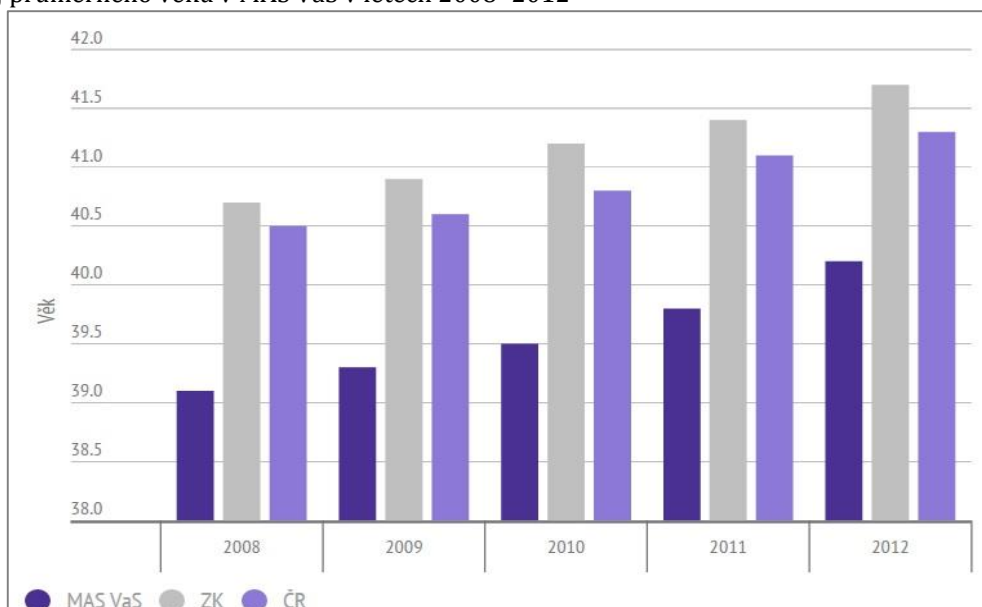

Zdroj: ČSÚ, 2015, vlastní zpracování

Věková struktura

V roce 2012 byl na území MAS VaS průměrný věk obyvatel 40,2 roku. Což je jak pod celorepublikovým průměrem, který činil 41,3 let, tak pod průměrem Zlínského kraje, který se s hodnotou 41,7 let řadí k nejstarším krajům v ČR. Stejně jako v celosvětovém měřítku, tak na území MAS lze pozorovat zvyšující se průměrný věk obyvatel. Dle statistik se v letech 2008-2012 zvýšila tato hodnota o více než jeden rok. Nejmladším obyvatelstvem, s průměrným věkem 38,8 let, se mohla v roce 2012 pyšnit obec Slušovice. Nejvyšší hodnotu průměrného věku obyvatel 45 let měla ve stejném roce obec Podkopná Lhota.

Graf 7 Vývoj průměrného věku v MAS VaS v letech 2008–2012

Zdroj: ČSÚ, 2014, vlastní zpracování

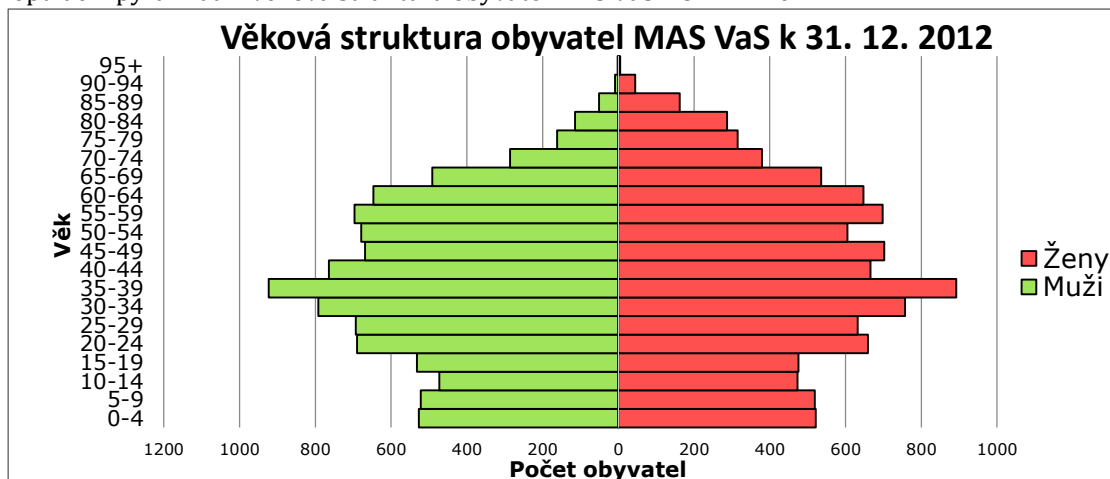
Ačkoliv se průměrný věk obyvatelstva pohybuje podstatně níže oproti celorepublikovému i krajskému průměru, je i zde mnoho obyvatel, kteří potřebují sociální zajištění, neboť již jsou, nebo v průběhu programového období 2014-2020 se do důchodového věku dostanou. Stárnutí obyvatelstva je dnes světový trend a nemělo by se na něj zapomínat ani zde.

Populační pyramida

Na základě porovnání populační pyramidy MAS VaS s populační pyramidou ČR lze říci, že věková struktura obyvatelstva na území MAS VaS do značné míry odpovídá věkové struktuře obyvatelstva celé České republiky, která má regresivní charakter, kde dětská složka populace početně nenahrazuje nejstarší věkové skupiny. Jak je vidět, největší počet mužů i žen je v rozmezí věku 35–39 let. Současně lze pozorovat, že ženy se dožívají vyššího věku než muži a že se rodí nepatrně více chlapců než dívek.

Graf 8 Populační pyramida – věková struktura obyvatel MAS VaS k 31. 12. 2012

Zdroj: ČSÚ, 2014, vlastní zpracování

Z grafu lze také vysledovat mírně rostoucí počet dětí do 9 let. Z nově dostupných dat za rok 2013 a 2014 je nově narozených téměř 400 dětí, což se velmi brzy promítne na možném nedostatku kapacit předškolních zařízení. Vezmeme-li v potaz dnešní trend, že matky se chtějí do práce vrátit co nejdříve (např. ze strachu, aby jejich pracovní místo nebylo zrušeno, někdo je nenahradil nebo aby neztratily na své ceně) dá se předpokládat, že kapacita školek bude nedostačující již během 2-3 následujících let.

Rozvodovost

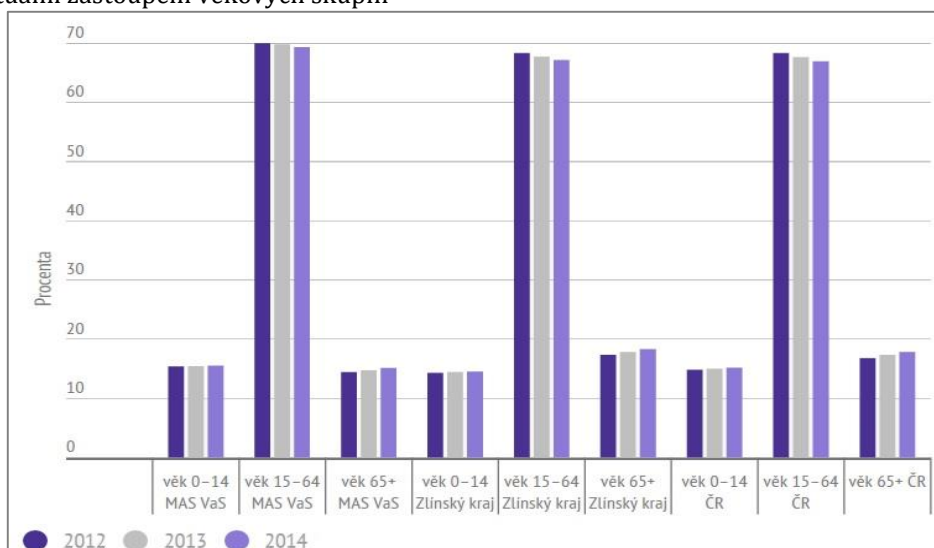
Počet rozvodů v ČR během sledovaného období značně kolísal. Při srovnání začátku a konce sledovaného období, tj. let 2003 a 2013, se počty rozvodů ve všech krajích snížily. To je však také dáno snižujícím se počtem sňatků v předchozích letech. Z tabulky jasně vyplývá, že Zlínský kraj patří ke krajům s nejnižším počtem rozvodů, což se také odráží ve vyšším podílu úplných rodin.

Tab. 12 – Počet rozvodů v jednotlivých krajích v letech 2003 - 2013

Kraj	Rozvody celkem						
	2003	2005	2008	2010	2011	2012	2013
ČR	32 824	31 288	31 300	30 783	28 113	26 402	27 895
Hl. m. Praha	3 884	3 680	3 666	3 524	3 220	2 788	3 002
Středočeský	3 837	3 692	3 695	4 130	3 615	3 614	3 793
Jihočeský	2 001	1 886	1 966	1 863	1 807	1 595	1 747
Plzeňský	1 874	1 683	1 604	1 626	1 630	1 452	1 613
Karlovarský	1 238	1 192	1 155	1 028	891	880	879
Ústecký	3 126	2 894	2 889	2 573	2 319	2 294	2 252
Liberecký	1 504	1 394	1 400	1 351	1 296	1 142	1 311
Královéhradecký	1 661	1 716	1 515	1 640	1 459	1 354	1 543
Pardubický	1 433	1 417	1 292	1 281	1 258	1 275	1 257
Vysočina	1 252	1 247	1 343	1 328	1 105	995	1 125
Jihomoravský	3 193	3 154	3 334	3 548	2 945	3 001	3 000
Olomoucký	1 887	1 926	1 884	1 823	1 733	1 526	1 713
Zlínský	1 584	1 420	1 593	1 472	1 415	1 327	1 381
Moravskoslezský	4 350	3 987	3 964	3 596	3 420	3 159	3 279

Zdroj: ČSÚ, 2014, vlastní zpracování

Graf 9 Procentuální zastoupení věkových skupin

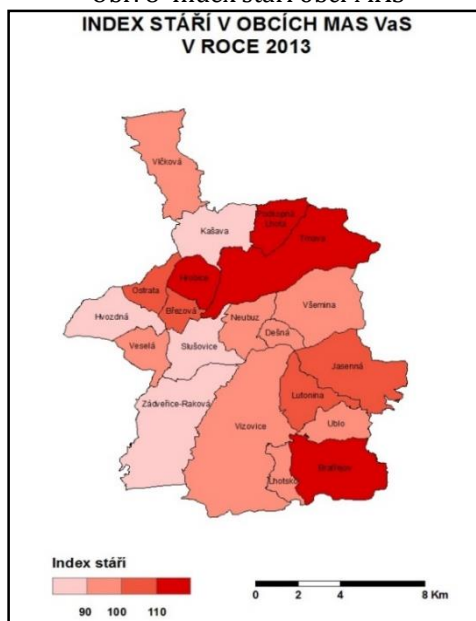
Zdroj: ČSÚ, 2015, vlastní zpracování

Jak je vidět z grafu Procentuální zastoupení věkových skupin, území MAS VaS si udržuje výrazně příznivou věkovou strukturu obyvatelstva, kdy podíl dětské složky mladší 15 let převyšuje podíl věkové skupiny obyvatel 65+. Hodnoty jsou výrazně pozitivní především ve srovnání s celorepublikovým a krajským průměrem, kde naopak podíl obyvatel ve věku 65 let a více převyšoval podíl dětské složky obyvatelstva, v případě Zlínského kraje dokonce o 3 %. Je však zřejmé, že vlivem pokračujícího úbytku obyvatel přirozenou výměnou a celkového demografického stárnutí populace lze i v MAS VaS očekávat nárůst podílu osob starších 65 let na celkové populaci. S rostoucím počtem obyvatel v důchodovém věku je také třeba podporovat rozšiřování sociálních služeb, které by pomohly osamoceným nebo těm, o které se rodina nedokáže nebo nechce postarat.

Index stáří

Pozitivní skutečnost, že v řešeném území ve sledovaných letech převyšoval počet dětí ve věku 0-14 let počet osob ve věku 65+, se odráží v hodnotě indexu stáří, která se pohybuje pod 100 (viz. Mapa 5 – Index stáří obcí MAS). Tato hodnota má však stoupající charakter, což společně se zvyšujícím se průměrným věkem svědčí o stárnutí populace. Mezi obce s nejstarší populací patří Podkopná Lhota, Bratřejov, Trnava a Hrobice. Naopak nejmladší obyvatelstvo žije v obcích Slušovice, Kašava, Hvozdná a Zádveřice-Raková.

Obr. 8 Index stáří obcí MAS

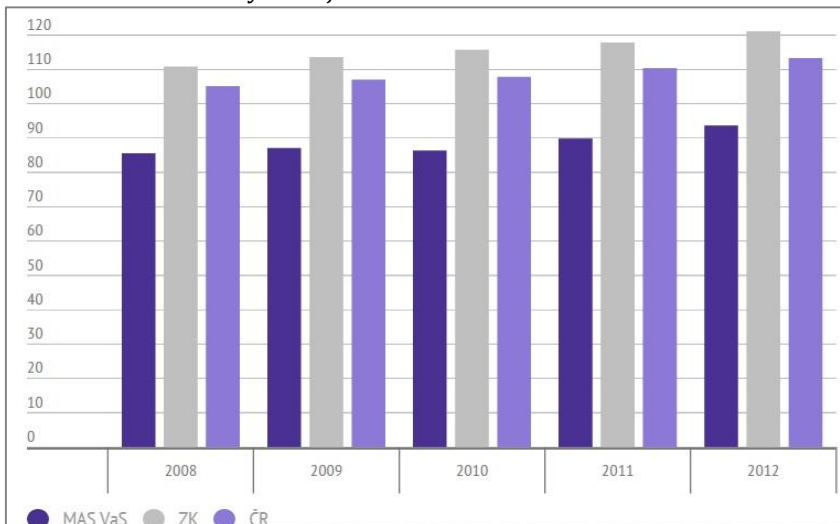

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Území MAS je oproti průměrnému indexu stáří Zlínského kraje i celé České republiky relativně mladou oblastí s vyšším počtem mladých lidí, o čemž vypovídá následující graf.

Index stáří v roce 2013 činil 95, 3 % a v roce 2014 došlo k jeho zvýšení o 2,2 p. b. na hodnotu 97,5 %.

Graf 10 Index stáří ve srovnání se Zlínským krajem a ČR

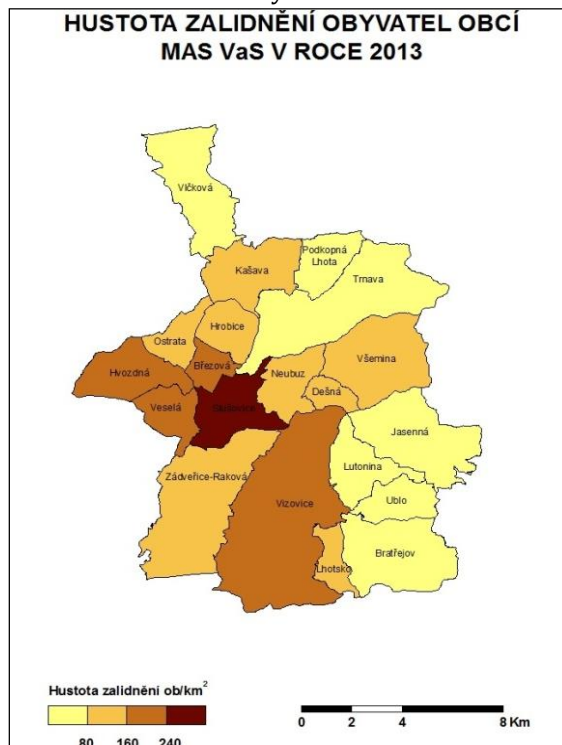

Zdroj: ČSÚ, 2014, vlastní zpracování

Hustota zalidnění

Hustota zalidnění na území MAS činí 112 obyvatel/km², což je lehce pod celorepublikovým průměrem, který se pohybuje okolo 133 obyvatel/km². Nej hustěji osídlenou obcí z řad MAS jsou Slušovice (na obrázku zobrazeny tmavě hnědou barvou), což je dáno zejména malou rozlohou obce. Naopak obec s nejnižší hustotou osídlení je obec Vlčková, která je charakteristická svou velkou rozlohou a vysokým podílem lesního porostu.

Obr. 9 Hustota obyvatelstva v MAS VaS

Zdroj: vlastní zpracování

Vzdělanost obyvatelstva

Osoby s nižším vzděláním (bez vzdělání, se základním a středním včetně vyučení bez maturity) tvoří v MAS VaS více než 58 % populace ve věku 15 a více let. Osob s vyšším vzděláním (s maturitou, nástavbovým, vyšším odborným nebo vysokoškolským) je méně, necelých 42 %. Podle statistických údajů ze Sčítání lidu v roce 2011 byl zjištěn počet nevzdělaných lidí celkovým počtem 52. Asi 20 % ze všech obyvatel ve věku 15 a více let napsalo, že má základní vzdělání včetně neukončeného. Do této skupiny však musíme počítat i studenty devátých tříd, jimž bylo již 15 let a také studenty studující střední nebo odbornou školu. Největší počet obyvatel má vzdělání střední vč. vyučení (výuční list) a to 38 %. Vzdělání s maturitou je potom druhým nejčastějším typem vzdělání. Necelých 10 % obyvatel má potom vysokoškolské vzdělání. Ve srovnání s celorepublikovým průměrem 14,6 % je území MAS VaS mírně pozadu. Vzdělání na vysoké škole je u mužů i žen v rovnováze (813 mužů a 807 žen). Vyšší odborné vzdělání a nástavbové studium má nejmenší zastoupení.

Tab. 123 Obyvatelstvo podle nejvyššího ukončeného vzdělání v roce 2011

	Celkem	Muži	Ženy
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	16 381	8 037	8 344
Bez vzdělání	52	21	31
Základní včetně neukončeného	3 312	1 103	2 209
Střední vč. vyučení (bez maturity)	6 204	3 864	2 340
Úplné střední (s maturitou)	4 125	1 770	2 355
Nástavbové studium	356	125	231
Vyšší odborné vzdělání	158	41	117
Vysokoškolské	1 620	813	807

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2011

4.1.1.3 Dojížd'ka za prací a do škol

Z obcí, které patří do území MAS, vyjíždí přes čtyři tisíce obyvatel za prací a vzděláním.

V oblasti vzdělání má region významné centrum v obci Vizovice, kam dojíždí výrazně nejvíce studentů ze všech ostatních obcí. Dalšími významnými centry jsou obce Slušovice a Kašava. Minimální míra vyjížd'ky je pak pochopitelně ve Vizovicích, Slušovicích a v Trnavě. V případě dojížd'ky za vzděláváním mimo region MAS má primát správní město Zlín, a to nejen díky vysoké škole, která se zde nachází. Vzdělávací závislost na Zlíně však není tak významná jako v oblasti zaměstnanosti.

Tab. 14 Vyjížd'ka a dojížd'ka do škol v obcích MAS VaS v roce 2001 a 2011

Obec	Počet studentů		Vyjíždí studenti z obce		Dojíždí studenti do obce		Saldo za vzděláním	
	2001	2011	2001	2011	2001	2011	2001	2011
Bratřejov	138	117	102	68	2	0	-100	-68
Březová	86	67	61	39	8	0	-53	-39
Dešná	35	36	35	24	0	2	-35	-22
Hrobice	68	63	69	28	0	0	-69	-28
Hvozdná	166	173	120	87	2	0	-118	-87
Jasenná	196	155	137	72	15	3	-122	-69
Kašava	176	145	82	46	73	17	-9	-29
Lhotsko	33	34	33	19	0	0	-33	-19
Lutonina	66	55	63	36	2	0	-61	-36
Neubuz	80	76	58	33	12	4	-46	-29
Ostrata	158	46	72	24	0	0	-72	-24
Podkopná Lhota	50	34	42	15	2	0	-40	-15
Slušovice	624	495	288	180	183	77	-105	-103
Trnava	209	155	98	58	26	2	-72	-56
Ublo	44	38	44	31	1	0	-43	-31
Veselá	115	128	72	63	2	2	-70	-61
Vizovice	855	743	342	256	868	389	526	133
Vlčková	53	52	53	16	1	0	-52	-16
Všemina	215	171	153	75	8	2	-145	-73
Zádveřice-Raková	241	237	174	120	5	2	-169	-118

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2001, SLDB 2011, vlastní zpracování

MAS Vizovicko a Slušovicko má dvě velká pracovní centra, kde převyšuje dojížd'ka vyjížd'ku za prací a získávají tak v saldu výrazný počet pracovníků. Jsou to Slušovice se ziskem v saldu 886 pracovníků v roce 2001 a 136 v roce 2011 a dále Vizovice, které jich získávají v saldu 733 v roce 2001, avšak v roce 2011 citelně ztrácí -244. Velký zisk těchto dvou obcí je vykoupen ztrátami u většiny ostatních obcí. Jen Zádveřice-Raková a Neubuz v saldu zaměstnané nepatrně získávají. K největším ztrátám dochází v obci Všemina (-237), Bratřejov (-258) a téměř 300 jich denně ztrácí obec Trnava.

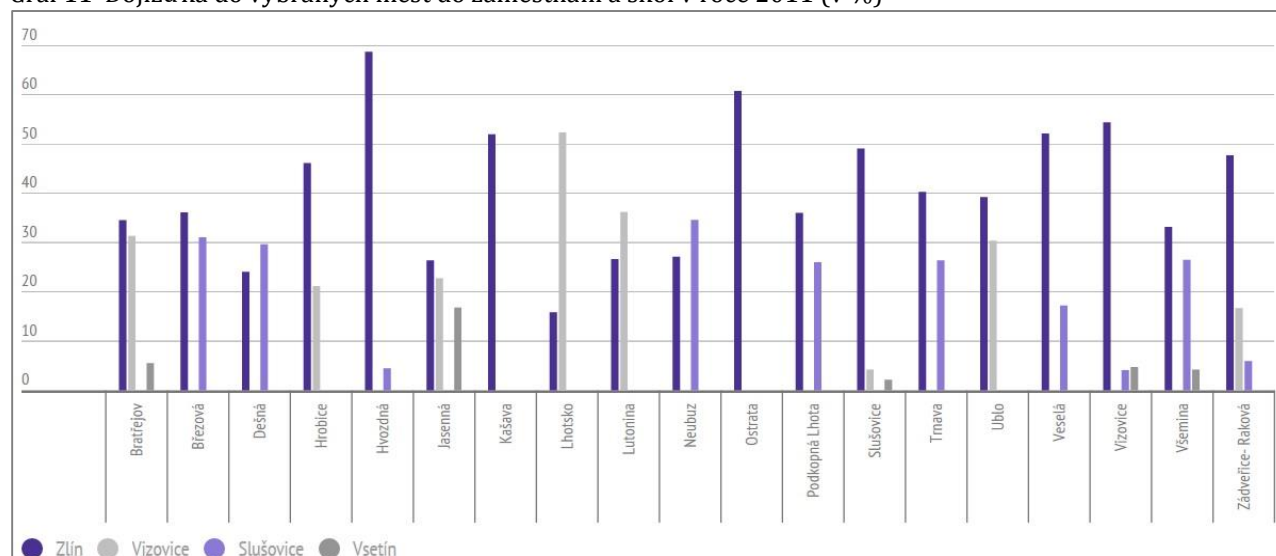
Tab. 15 Vyjížd'ka a dojížd'ka do zaměstnání v obcích MAS VaS v roce 2001 a 2011

Obec	Počet zaměstnaných		Vyjíždí z obce za zaměstnáním		Dojíždí do obce za zaměstnáním		Saldo za zaměstnáním	
	2001	2011	2001	2011	2001	2011	2001	2011
Bratřejov	374	347	279	149	21	7	-258	-142
Březová	215	230	166	80	86	79	-80	-1
Dešná	98	96	77	30	3	0	-74	-30
Hrobice	192	203	120	76	67	40	-53	-36
Hvozdná	480	526	324	204	73	34	-251	-170
Jasenná	427	436	247	148	131	84	-116	-64
Kašava	409	409	278	158	39	11	-239	-147
Lhotsko	114	122	88	44	24	29	-64	-15
Lutonina	197	183	123	69	73	15	-50	-54
Neubuz	210	219	154	74	172	40	18	-34
Ostrata	158	178	117	79	50	21	-67	-58
Podkopná Lhota	147	137	106	50	25	24	-81	-26
Slušovice	1 564	1 481	778	597	1 664	733	886	136
Trnava	528	469	360	201	68	42	-292	-159
Ublo	109	132	69	79	13	3	-56	-76
Veselá	363	372	257	209	80	26	-177	-183
Vizovice	2 196	2 180	970	906	1 703	662	733	-244
Vlčková	180	177	146	76	6	5	-140	-71
Všemina	495	510	359	238	122	60	-237	-178
Zádveřice-Raková	593	632	373	354	406	207	33	-147

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2001, SLDB 2011

Nejsilnějším centrem pracovní dojížd'ky je jednoznačně krajské město Zlín, následované Slušovicemi a Vizovicemi. Z většiny obcí vyjíždí za prací více než 2/3 ekonomicky aktivního obyvatelstva. Výjimku představují Slušovice a Vizovice, ze kterých vyjíždí méně než 50 % ekonomicky aktivních obyvatel.

Graf 11 Dojížd'ka do vybraných měst do zaměstnání a škol v roce 2011 (v %)

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011 vlastní zpracování

Graf 12 Podíl vyjíždějících zaměstnanců na počet zaměstnaných obyvatel v obcích MAS v roce 2011 (%)

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011, vlastní zpracování

Na území MAS VaS dochází každoročně (2008-2014) ke zvyšování počtu obyvatel jak díky přirozenému přírůstku, tak především vlivem pozitivního migračního salda. Projevuje se tak proces suburbanizace, kdy vlivem decentralizace měst narůstá počet obyvatel v obcích s dobrou dopravní dostupností a občanskou vybaveností. S nově přistěhovanými a narozenými se mírně zvyšuje počet dětí do 15 let, což může v následujících letech zapříčinit nedostatečné kapacity v předškolních zařízeních. Území je charakteristické nízkým průměrným věkem a příznivým indexem stáří, avšak počet osob v důchodovém věku se postupně zvyšuje, což klade nároky na zajištění sociálních služeb. Obyvatelstvo v MAS má spíše nižší vzdělání zapříčiněné starším obyvatelstvem, které pře rokem 1989 mělo omezené možnosti studia. I když roste počet vysokoškolsky vzdělaných obyvatel, stále je MAS pod celorepublikovým průměrem.

Největší dojíždka z ostatních obcí je do města Vizovice, za nimiž následují Slušovice s Kašavou. Mimo region MAS je největší dojíždka do Zlína, což je správním, vzdělanostním i pracovním centrem celého kraje. S dojíždkou za vzděláním i za prací je to velmi podobně. Za vzděláním do základních škol většinou žáci dojíždějí do Vizovic, Slušovic a Kašavy, kde školy nabízejí plné devítileté vzdělání. Dojíždku na střední školy, nebo i na vysokou pohlcuje nejvíce v okolí město Zlín. Mezi dvě velká pracovní centra, kde převyšuje dojíždka vyjíždku za prací, patří Slušovice a Vizovice, což je zapříčiněno velkými zaměstnavateli, ale také i těmi menšími. Dojíždka do těchto center se děje na úkor většiny ostatních obcí, které pracovní místa nemohou v dostatečné míře nabídnout. Za prací vyjíždí z většiny obcí více než 60% ekonomicky aktivního obyvatelstva. Výjimku tvoří Vizovice a Slušovice, kde je to méně než 50% ekonomicky aktivních obyvatel.

4.1.2 Technická infrastruktura

Kvalita technické infrastruktury je důležitým kritériem rozvoje území. Musí však respektovat územní omezení a požadavky, které klade na další rozvoj regionu koncepce udržitelného rozvoje. Mezi technickou vybavenost regionu patří především napojení regionu na rozvod elektrického proudu, úroveň vodovodních sítí a kanalizace, plynofikace a dostupnost telekomunikačních sítí a internetu.

Tab. 136 Technická vybavenost obcí v roce 2014

Obec	DSL	Wifi	Kabelová televize	Veřejný vodovod	Veřejná kanalizace ČOV	Plynovod
Bratřejov	ano	ano	ne	ano	ne	ano
Březová	ano	ano	ano	ano	ne	ano
Dešná	ano	ano	ne	ano	ano	ano

Hrobice	ano	ano	ne	ano	ne	ano
Hvozdná	ne	ano	ano	ano	ne	ano
Jasenná	ne	ano	ne	ano	ne	ano
Kašava	ano	ano	ano	ano	ano	ano
Lhotsko	ano	ne	ne	ne	ne	ano
Lutonina	ano	ne	ne	ano	ne	ano
Neubuz	ano	ano	ne	ne	ne	ano
Ostrata	ano	ano	ne	ano	ne	ano
Podkopná Lhota	ano	ano	ano	ano	ne	ano
Slušovice	ano	ano	ano	ano	ano	ano
Trnava	ano	ano	ano	ne	ne	ano
Ublo	ano	ano	ne	ano	ne	ano
Veselá	ano	ano	ano	ano	ne	ano
Vizovice	ano	ano	ne	ano	ano	ano
Vlčková	ano	ano	ano	ano	ano	ano
Všemina	ano	ano	ano	ano	ne	ano
Zádveřice-Raková	ano	ano	ne	ano	ne	ano

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.2.1 Informační a telekomunikační technologie

Dostupnost a kvalita TV signálu se v regionu díky digitalizačnímu procesu výrazně zlepšila. Téměř celé území pokrývá TV signál z vysílače Zlín - Tlustá hora, který vysílá čtyři multiplexy (veřejnoprávní a tři soukromé). Tyto multiplexy obsahují celkem 20 programů. Část území regionu také pokrývá signál z vysílače Zlín - Jižní Svahy, díky kterému mohou občané sledovat dalších 13 programů z multiplexu 4 a Regionální sítě 7.

Internetové pokrytí regionu je zajištěno především technologií DSL (18 obcí) a také technologií WIFI (18 obcí). Služba kabelové televize se vyskytuje v 10 obcích regionu. Jde o obce na území mikroregionu Slušovicko a obec Vlčková.

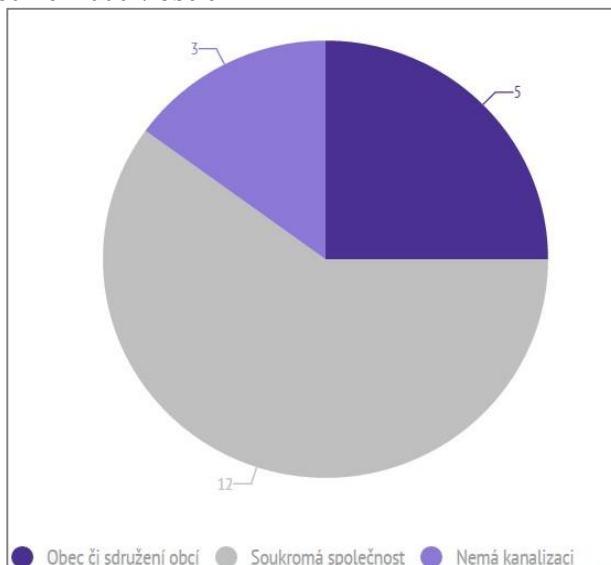
Co se týká vedení kabelové sítě, je ve Vizovicích zavedeno vedení optickými kabely v zemi. Sídelním územím Vizovic prochází několik tras dálkových kabelů, které jsou zakresleny v mapových podkladech. Území MAS je plně pokryto mobilním signálem třech největších mobilních operátorů. Obyvatelé mohou nově využít také služby tzv. virtuálních mobilních operátorů. V okolí Vizovic je možné také využít služeb mobilního super rychlého internetu.

4.1.2.2 Vodovod a kanalizace (zásobování vodou a odpadní vody)

Zásobování vodou je v 17 obcích vyřešené díky veřejnému vodovodu. Délka veřejného vodovodu je dána velikostí rozlohy obcí, proto nejvíce km vodovodu mají města Vizovice a Slušovice. Odkázání na vlastní či obecní studny jsou obyvatelé Lhotska, Neubuze a Trnavy. Napojeno na veřejný vodovod je cca 92 % domácností, což je o 1 % méně než je republikový i krajský průměr.

Vodovodní řády v 12 obcích provozují soukromé společnosti, jako jsou MORAVSKÁ VODÁRENSKÁ, a.s., Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s., Vodovody a kanalizace Zlín a jiné. Ve většině uvedených obcích jsou soukromé společnosti také majiteli vodovodu. Pouze 5 obcí stále vlastní a sami spravují svůj vodovodní řád - jedná se o obce Slušovice, Podkopná Lhota, Vlčková, Hvozdná a Ublo (v rámci Sdružení obcí Syrákov). Náklady na re-konstrukci a provoz si tedy tyto obce hradí z obecního rozpočtu.

Graf 13 Provozovatelé vodovodních řadů v obcích

Zdroj: vlastní zpracování

Město Vizovice je zásobeno prostřednictvím veřejného vodovodu a také z vlastních zdrojů podzemních vod. Veřejný vodovod je v majetku VaK Zlín, a.s. Pro zásobování města pitnou vodou jsou využívány dva zdroje - úpravna vody Klečůvka a prameniště Kosmatá. Délka přívodního řádu je 5 292 m a délka rozvodné sítě je 25 900 m. V místní části Chrastěšov není vybudován veřejný vodovod, obyvatelé jsou tak zásobováni pouze z místních studní. Pro další rozvoj města se předpokládá v lokalitách budoucí bytové nebo účelové výstavby postupně rozšíření vodovodní sítě v celkové délce cca 3 000 m. Pro zabezpečení dopravy dostatečného množství vody do vodojemu Garažika ze Skupinového vodovodu Zlín bude nutno v centru města vybudovat zrychlovací čerpací stanici.

Velkým problémem je veřejná kanalizace napojená na ČOV. Pouze dvě města (Vizovice a Slušovice) a tři menší obce (Kašava, Dešná a Vlčková) mají své kanalizace napojené na ČOV. Všechny ostatní obce mají dešťové nebo smíšené veřejné kanalizace. Celkem 45 % domácností je napojeno na kanalizační síť. Míra napojení kanalizační sítě na území MAS VaS je z pohledu Zlínského kraje a ČR na velmi nízké úrovni. Průměr Zlínského kraje i ČR napojení kanalizační sítě je 72 %.

Město Vizovice je rozděleno na 2 místní části (Vizovice, Chrastěšov). Kanalizační síť Vizovic je ve správě VaK Zlín, a.s. a částečně ve správě města, vody jsou odváděny jednotnou kanalizací. V současné době je plánováno snížení kapacity této ČOV. Poté bude třeba zvážit volnou kapacitu a případné napojení dalších okolních obcí Jasenná, Lutonina, Ublo a Lhotsko a společné čištění OV. V místní části města Vizovice, Chrastěšov, není vybudována kanalizace, ale pouze krátké stoky pro odvodnění komunikace. Splaškové vody z nemovitostí jsou likvidovány v žumpách a septicích, jejichž přepady jsou zaústěny do toku. Bytová zástavba novými a rekonstruovanými rodinnými domy je vybavena domovními ČOV. V obci Hrobice byla jednotná kanalizační síť zaústěna do ČOV BC - 90, situované pod obcí. Tato ČOV byla vybudována pro závod biochemické výroby BIOTECH, bývalého zemědělského družstva Slušovice. Pro špatný technický stav byl však její provoz uzavřen. V lokalitě „Nové Dvory“ jsou splaškové odpadní vody z obytné zástavby a z areálu bývalé farmy ZD napojeny přes kanalizační úsek Březová na jednotnou kanalizaci města Slušovice. Do kanalizačního systému v severní části obce Slušovice je po odlehčení zaústěna jednotná kanalizace z obce Březová (jedná se o celou obec). Jednotná kanalizace z obce Veselá (pouze z centrální části obce) je zaústěna přímo do přítoku na ČOV Slušovice. V obci Dešná je malá biologická ČOV pro kemp Dešná. V obci Všemina je malá biologická ČOV s kapacitou 100 EO napojena na kanalizaci školy a několik rodinných domů.

Tab. 17 Vybavenost obcí technickou infrastrukturou – kanalizace

Obec	Jednotná kanalizace	Kanalizace napojena na ČOV	Délka kanalizace (v metrech)	ČOV
Bratřejov	ano	ne	1.420	ne
Březová	ano	ano	6.110	ne
Dešná	ano	ano (částečně)	2.600	ne
Hrobice	ano	ne	3.330	ne
Hvozdná	ano	ne	12.120	ne
Kašava	ano	ano	8.290	ano
Jasenná	ano	ne	5.200	ne
Lhotsko	ano	ne	1.720	ne
Lutonina	ano	ne	1.530	ne
Neubuz	ano	ne	2.870	ne
Ostrata	ano	ne	3.150	ne
Podkopná Lhota	ano	ne	1.100	ne
Slušovice	ano	ano	18.000	ano
Trnava	ano	ne	980	ne
Ublo	ano	ne	1.640	ne
Veselá	ano	ano	5.980	ne
Vizovice	ano	ano	24.050	ano
Vlčková	ano	ne	1.640	ano
Všemina	ano	ne	2.400	ne
Zádveřice-Raková	ano	ne	7.080	ne

Zdroj: Internetové stránky obcí, Malý lexikon obcí 2007 a 2009, Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje, 2004

4.1.2.3 Plynovod (Zásobování zemním plynem)

Technická vybavenost obcí plynovodem je na velmi dobré úrovni. Na katastr všech obcí je dotažen plynovod. V některých okrajových částech obcí ovšem plynové přípojky chybí. V počtu km plynovodu je na čele obec Zádveřice-Raková, která se skládá ze dvou místních částí vzdálených od sebe cca 2 km. Rozvětvenou síť plynovodu mají také města Vizovice a Slušovice či obec Trnava, která je charakteristická délkou obce. Výhledově je vysokotlakový plynovod a vysokotlaková přípojka dostačující, je však důležité rozšířit středotlakou a nízkotlakou plynovodní síť. Míra plynofikace území MAS VaS dosahuje 60 %, což odpovídá republikovému průměru, ovšem za průměrem kraje území MAS VaS zaostává o 8 %.

Město Vizovice je zásobováno zemním plynem vysokotlakým plynovodem DN 200 ze směru od Zlína, který je situován dále do Lutoniny severně od města v profilu DN 150. V polní trati Těchlov je provedena VTL přípojka DN 150, pro VTL RS 3000 m³. Distribuční síť města dále tvoří středotlaká plynovodní síť. Středotlaký rozvod plynu je ve městě provozován pod tlakem 0,1 MPa. Dále pak nízkotlaká plynovodní síť pro zásobování obyvatelstva a maloodběratelů. Výhledově je vysokotlakový plynovod a vysokotlaková přípojka dostačující. Je však třeba rozšířit středotlakou a nízkotlakou plynovodní síť.

4.1.2.4 Elektřina (Zásobování elektrickou energií)

Území MAS VaS je napájeno 110 kV vedením, transformovna je u města Slušovice, dále pak ve Zlíně a Vsetíně. VN 22 kV je na území relativně v dobrém technickém stavu. Naprostá většina vedení je venkovního provedení, převážně na betonových sloupech. 50 % obcí využívají z tzv. obnovitelných zdrojů energie solární elektrárny o celkové energii 5,8 MWh. Větrné či vodní elektrárny se na katastru obcí spadající do území MAS VaS nevyskytují.

Obcemi, kterými prochází ochranné pásmo navrhovaného elektrického vedení 1100 kV Březová - Valašské Klobouky, státní hranice nesouhlasí s vedením koridoru přes svá katastrální území. Výstavba tohoto koridoru byla rozhodnutím krajského úřadu ve Zlíně pozastavena. Na území města Vizovic nejsou trasy VVN 110 kV.

4.1.2.5 Zásobování teplem

V neplynofikovaných oblastech by mělo postupně docházet k náhradě spalování uhlí spalováním biomasy (dřevo, dřevěné pelety, balíková sláma, atd.). Zatím je energetické využívání biomasy omezováno ekonomickými důvody, pokud se nevyužívá palivo vysloveně odpadní. K dalšímu využívání biomasy by bylo třeba také pořídit příslušné stroje a vybavení, které stojí nemalé finance

Ve Vizovicích jsou provozovány dvě relativně malé, ale nové a technicky pokrokové soustavy CZT, které vznikly zejména pro zásobování bytového sektoru teplem v souvislosti s plynofikací a v poslední době též v souvislosti s využíváním obnovitelných zdrojů energie. Jedná se o soustavy CZT řádově o několika stech bytech. Je to soustava s plynovou výtopnou, kombinovaná výroba elektřiny a tepla. Celková potřeba energie je dostatečná, bude stagnovat díky investicím do zateplování budov. Se zavedením CZT v ostatních obcích se v současnosti nepočítá. V ostatních městech a obcích je zásobování teplem decentralizované s využitím zemního plynu a spalování pevných paliv a biomasy.

Technická infrastruktura území dosahuje velmi rozdílných hodnot. Zatímco dostupnost telekomunikačních technologií je i přes hornatý profil krajiny na velmi dobré úrovni, vodovod a kanalizace napojené na ČOV nejsou v každé obci samozřejmostí. Mezi velké problémy území patří chybějící vodovod v obci Lhotsko, Neubuz a Trnava a chybějící napojení místních kanalizací na ČOV. Pouze 45 % domácností je napojeno na kanalizaci, což je v porovnání se Zlínským krajem i ČR velmi nízké číslo. Otázkou výstavby nové kanalizace či vodovodu se intenzivně zabývají všechny obce. Problémem realizace těchto projektů jsou ovšem velké finanční investice, které bez dotací z EU či národních jsou nad možnosti jednotlivých obcí. Zásobování obcí zemním plynem či elektrickou energií je na republikovém průměru, výhledově bude třeba rozšířit středotlakou a nízkotlakou plynovodní síť. Je zde příležitost pro větší využívání obnovitelných zdrojů.

4.1.3 Doprava

4.1.3.1 Silniční doprava

Pro zajištění dopravní obsluhy území slouží síť pozemních komunikací. Ta se dle legislativy dělí na dálnice, rychlostní komunikace a silnice I. třídy, které jsou v majetku ČR, silnice II. a III. třídy, které jsou v majetku krajů, místní komunikace I., II., III. a IV. třídy, které jsou v majetku jednotlivých obcí a účelové komunikace, které jsou majetkem právnických nebo fyzických osob.

Tab. 18 Přehled silnic na území MAS VaS

Rychlostní silnice a silnice I. třídy	silnice I/49 Otrokovice – Zlín – Zádveřice, označovaná dříve jako R69
	silnice I/69 Vizovice (I/49) – Vsetín (I/57)
Silnice II. a III. třídy	II/488 Vizovice – Haluzice – Slavičín
	II/489 Fryšták – Lukov – Kašava – Držková
	II/491 Fryšták – Hrobice – Slušovice – Lípa
	II/492 Zádveřice, křiž. S I/49 – Horní Lhota – Luhačovice – Biskupice
	Tento základní komunikační systém je dále doplněn sítí silnic III. třídy, které zajišťují zpřístupnění ostatních sídel neležících na hlavních trasách a jejich napojení na vyšší komunikační systém.

Zdroj: Zásady územního rozvoje Zlínského kraje (aktualizace 2012), vlastní úprava

Rychlostí silnice a silnice I. třídy

Územím MAS probíhá trasa koridoru kapacitní silnice R49 Fryšták – Zlín – Vizovice – Horní Lideč – hranice ČR (Púchov), jež byla vymezena v rámci Politiky územního rozvoje české republiky (PÚR ČR) z roku 2008 a upřesněna v Zásadách územního rozvoje Zlínského kraje.

Růst intenzity dopravy a přepravních výkonů na území MAS VaS vyžaduje nejen rekonstrukci a modernizaci, ale i dostavbu páteřní komunikační sítě. Na území se jedná především o silnice I. třídy I/49 a I/69. Plánované stavby, zařazené mezi veřejně prospěšné stavby (VPS), jsou vymezeny v následující tabulce.

Tab. 19 Plochy a koridory VPS pro dopravu na území MAS VaS

KÓD VPS	Lokalizace	Označení	Vymezení koridoru	Dotčené katastr. území obcí MAS VaS
SILNICE DLE PÚR ČR 2008				
PK01	Hulín–Střelná	R49	Dolní Ves–Zádveřice; Zádveřice–Bratřejov; Bratřejov–Lačnov	Ostrata, Slušovice, Veselá, Zádveřice-Raková, Bratřejov, Lhotsko, Vizovice, Březová, Hvozdná
SILNICE NADMÍSTNÍHO VÝZNAMU				
PK13	Jasenná–Syrákov–Liptál, stoupací pruhy	I/69	Jasenná–Liptál	Jasenná
PK14	Lutonina obchvat	I/69	Lutonina	Lutonina

Zdroj: Zásady územního rozvoje Zlínského kraje (aktualizace 2012), vlastní úprava

Nová výstavba kompletní rychlostní silnice R49 navazující na dálnici D1 umožní propojení dálniční sítě České republiky a Slovenska a kvalitní spojení centrální části kraje se Slovenskem a Valašskem. Silnice I/69 by měla plnit funkci významného silničního tahu mezinárodního a republikového významu a rovněž zajistit kvalitní propojení významných sídel na území kraje (Otrokovice, Zlín, Vizovice). Po jejich zprovoznění dojde k částečnému snížení dopravní zátěže na řadě komunikací včetně silnic I. třídy nebo jejich úseků, což umožní jejich přeřazení do tříd nižších kategorií.

Silnice II. a III. třídy

Silnice II. a III. třídy jsou navrženy do kategorie silničních tahů místního významu, které na území MAS VaS nebudou vyžadovat nákladné kompletní rekonstrukce a budování obchvatů, spíše řadu opatření na odstranění dopravních závad. Vzhledem k rozsahu potřeb bude postupná realizace nezbytných rekonstrukcí a úprav závislá na finančních možnostech kraje a dalších možnostech financování.

Přínosem pro rozvoj regionu by byla výstavba nové komunikace z Kašavy (přes Chalůpky) na křižovatku Hrobice – Velíková a dále přes Ostratu a Hvozdnou – do průmyslové zóny Zlín Východ (katastr obce Lůžkovice). S tím by souviselo možné povýšení komunikace z Lůžkovic a přilehlé zóny Východ do Kašavy.

Délka a hustota silniční sítě

Území MAS VaS bylo k 1. 1. 2010 pokryto silniční sítí o délce 96,44 km. Hustota silniční sítě byla 0,547km/km², tedy trochu vyšší než je průměr Zlínského kraje.

Tab. 2014 Délka a hustota silniční sítě obcí MAS

Obec	Plocha [km ²]	Délka silnic I. tř. [km]	Hustota silnic I. tř. [km/km ²]	Délka silnic II. tř. [km]	Hustota silnic II. tř. [km/km ²]	Délka silnic III. tř. [km]	Hustota silnic III. tř. [km/km ²]	Délka silnic celkem [km]	Hustota silnic celkem [km/km ²]
Bratřejov	11,95	4,38	0,37	0	0	0,89	0,07	5,27	0,44
Březová	2,66	0	0	1,06	0,4	2,44	0,92	3,49	1,32
Dešná	2,16	0	0	0	0	0,46	0,21	0,46	0,21
Hrobice	4,45	0	0	0	0	3,39	0,76	3,39	0,76
Hvozdná	7,28	0	0	2,34	0,32	2,62	0,359	4,95	0,68
Kašava	8,42	0	0	3,41	0,41	3,51	0,417	6,92	0,82
Jasenná	12,35	3,76	0,3	0	0	0	0	3,76	0,3
Lhotsko	2,96	1,35	0,45	0	0	0	0	1,35	0,45
Lutonina	6,11	2,16	0,35	0	0	0,92	0,15	3,08	0,5
Neubuz	5,38	0	0	0	0	2,85	0,53	2,85	0,53
Ostrata	3,56	0	0	0,62	0,175	3,06	0,86	3,68	1,04
Podkopná Lhota	4,82	0	0	0	0	2,61	0,54	2,61	0,54
Slušovice	7,14	0	0	2,8	0,39	5,04	0,71	7,84	1,1
Trnava	18,78	0	0	0	0	6,05	0,32	6,05	0,32
Ublo	4,64	0	0	0	0	1,8	0,39	1,8	0,39

Veselá	4,44	0	0	1,26	0,28	1,79	0,4	3,05	0,68
Vizovice	28,53	6,8	0,24	4,72	0,17	4,07	0,14	15,6	0,55
Vlčková	10,9	0	0	0	0	1,54	0,141	1,54	0,14
Všemina	11,67	0	0	0	0	4,67	0,4	4,67	0,4
Zádveřice-Raková	17,97	3,24	0,18	3,96	0,22	6,87	0,38	14,06	0,78
Celkem	176,17	21,69	1,89	20,17	2,365	54,58	7,697	96,42	11,95
Délka silnic celkem 96,44 km									
Z toho	silnice I. tř.			silnice II. tř.			silnice III. třídy		
	km	%		km	%	km	%		
	21,69	22,5		20,17	20,2	54,58	56,6		
Hustota silniční sítě na území MAS VaS 0,547 km/km ²									
Hustota silniční sítě na území ZK 0,53 km/km ²									

Zdroj: Zásady územního rozvoje Zlínského kraje (aktualizace 2012), vlastní úprava

Dopravní zatížení

Dopravní zatížení roste v extravilánu i uvnitř měst. Nejvíce zatížené úseky jsou rychlostní silnice I/49 v úseku Lípa – Vizovice a průtah silnic I/49 a I/69 centrem Vizovic. Frekventovaná doprava je i na II/491 v úseku Slušovice – Lípa. Problém také nastává v obcích Lutonina a Jasenná, kterými vede silnice I/69, která je velice zatěžována především kamionovou dopravou jedoucí ve směru Zlín-Vsetín přes kopec Sirákov. Obyvatelé těchto obcí mají pak problém přejít silnici, neboť na ní nejsou značeny přechody pro chodce. V těchto dvou obcích je prostor pro zbudování nových chodníků nebo vytvoření nových bezpečnostních prvků na komunikacích.

4.1.3.2 Železniční doprava

Základní železniční síť na území MAS VaS je tvořena pouze jediným úsekem celostátní železniční trati č. 331 Vizovice – Zlín – Otrokovice – (trať č. 330), která je však významná především zajištěním dostupnosti krajského města Zlín z Vizovic a její návazností na nadřazenou železniční síť. Hustota železniční sítě je velmi nízká, dosahuje pouze 38 % průměru Zlínského kraje.

Obr. 10 Železniční síť území MAS Vizovicko a Slušovicko

Zdroj: www.cd.cz, vlastní úprava

Železniční zastávky a stanice

Bezprostřední obsluha území je zajišťována prostřednictvím železničních zastávek nebo stanic. Na území MAS VaS se nachází pro 20 obcí pouze jedna stanice ve Vizovicích a zastávka v Zádveřicích. **Webový portál Českých drah (<http://www.cd.cz/>) udává informace týkající se právě železniční stanice ve Vizovicích a v Zádveřicích-Rakové. Mezi tamější služby patří mimo jiné platba v eurech, čekárna pro cestující či prostory pro cestující. Mezi nevýhody těchto prostor patří zejména jejich omezená provozní doba, která po většinu týdne nezahrnuje pozdně odpolední**

a večerní hodiny. Negativem je rovněž přístupnost stanice, která neumožňuje bezbariérovost. Celkově je železniční stanice poměrně zastaralá a zasloužila by celkovou rekonstrukci. Stanice v Zádveřicích – Rakové nezajišťuje služby, které jsou dostupné ve Vizovicích, jedná se totiž jen o zastřešenou zastávku, která je však nově zrekonstruována. Obě stanice jsou bezpečné jak pro kolemjdoucí, tak pro samotné čekající na železniční spoj. Ve Vizovicích, která je zastávkou konečnou, tomuto faktu nahrává i situování stanice na okraji obce, nedochází tudíž k velké konfrontaci s pohybem osob a vozidel. Z hlediska obsluhy vlastního území železniční dopravou je úloha železnice zcela okrajová, což je do značné míry kompenzováno zajištěním návaznosti autobusové dopravy mezi obcemi a Vizovicemi.

Rozvoj železniční sítě na území MAS

Zásady územního rozvoje Zlínského kraje na území MAS VaS navrhuje v rámci koridoru ŽD1¹ zdvojkolejnění v plném rozsahu a modernizaci a elektrizaci stávající trati č. 331 Otrokovice – Zlín – Vizovice a územní rezervu pro propojení trati č. 331 a č. 280 Vizovice – Valašská Polanka. Toto opatření by umožnilo především zvýšení propustnosti tratě a zvýšení rychlosti, včetně vytvoření podmínek pro provoz lehkých kolejových vozidel na celé trati. případně zavedení přímého spojení Otrokovice – Zlín – Vsetín – Valašské Meziříčí.

Tab. 21 Hustota železniční sítě na území SO ORP Vizovice

Obec	plocha [km]	délky [km]	délky/plocha [km/km ²]
Vizovice	28,53	1,702	0,06
Zádveřice-Raková	17,97	3,342	0,186
Hustota železniční sítě na území MAS VaS			
Plocha území SO ORP Vizovice celkem		176,14 km ²	
Délka železničních tratí		5,04 km	
Hustota železniční sítě na území ORP		0,029 km/km ²	
Hustota železniční sítě na území ZK		0,089 km/km ²	

Zdroj: GIS, vlastní zpracování

Největší zásah by si zasloužila v programovém období 2014-2020 nástupní stanice na vlakovou dopravu ve Vizovicích, která je hojně využívaná studenty, zaměstnanci dojíždějících do Zlína za prací, ale také fanoušky četných festivalů, které se ve Vizovicích konají. Potenciálem je zde vytvoření i přestupného terminálu na nemotorovou dopravu – především by se tak zkrátil čas, který obyvatelé Vizovic potřebují k cestě na zastávku, která je z centra města poměrně daleko vzdálená.

4.1.3.3 Veřejná linková doprava

Veřejná linková doprava je zajišťována autobusy a vlaky. Vzhledem k velmi nízké hustotě železniční sítě v regionu MAS je autobusová doprava rozhodující součástí dopravní obsluhy regionu a dotýká se všech 20 obcí.

Četnost spojů veřejné linkové dopravy je ovlivňována především vývojem přepravních potřeb, které souvisí se zvýšením či snížením počtu cestujících na jednotlivých linkách, rozvojovými aktivitami obcí a měst, s dojížděnkou žáků do škol a pracujících do zaměstnání. V některých obcích frekvence spojů není vysoká a to především o víkendy a ve dny státem uznaných svátků. To je spjato se sociálními jistotami obyvatelstva, jako jsou dostupnost zaměstnání, vybrané školy, dostupnost služeb ve spádových městech.

¹ ŽD1 - trasa Brno – Přerov (stávající trať č. 300) s větví na Kroměříž – Otrokovice – Zlín – Vizovice, stávající trať č. 280 (Hranice na Moravě – Horní Lideč – hranice ČR/SR – Púchov), možné využitím úseků stávajících tratí č. 303 Kroměříž – Hulín, č. 330 Hulín – Otrokovice, č. 331 Otrokovice – Zlín – Vizovice, vymezením koridorů tratí č. 300 (Brno – Kojetín -) Chropyně – (Přerov), č. 303 (Kojetín -) Bezměrov – Kroměříž – Hulín, č. 331 Otrokovice – Zlín – Vizovice.

Tab. 22 Počet spojů do Zlína a ze Zlína ve všední dny a o víkendu ve vymezeném čase²

Obec	Pracovní dny					Víkend			
	Dojezd do práce na ranní směnu (6 nebo 7 hod.)	Dojezd do školy (na 8 hod.)	Dojezd na 14 hod.	Návrat do obce ve 14 hod.	Návrat večer do 22 hod.	V sobotu ráno z obce (v 7 hod.)	Návrat odpoledne do obce (13 až 14 hod.)	V sobotu odpoledne z obce (13 až 14 hod.)	Návrat v sobotu večer (21 až 22 hod.)
Bratřejov	5	2	1	0	0	1	0	1	0
Březová	1	1	1	0	0	1	0	1	0
Dešná	2	1	0	3	0	0	2	1	0
Hvozdná	1	1	1	0	0	0	0	1	0
Hrobice	1	1	0	0	0	1	0	1	0
Kašava	1	3	0	0	0	0	0	0	0
Jasenná	4	4	3	2	0	2	0	1	0
Lhotsko	5	2	1	0	0	1	0	1	0
Lutonina	6	5	2	2	0	2	0	0	0
Neubuz	2	1	0	2	0	0	2	1	0
Ostrata	1	2	0	0	0	0	0	1	0
Podkopná Lhota	2	1	0	1	0	0	0	0	0
Slušovice	5	1	1	2	0	1	2	1	0
Trnava	2	1	0	1	0	0	0	0	0
Ublo	2	1	0	2	0	0	0	0	0
Veselá	5	1	1	0	0	1	2	1	0
Vlčková	1	3	0	0	0	0	0	1	0
Všemina	2	1	0	3	0	0	0	1	0
Zádveřice-Raková	10	2	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: ŘSD, jízdní řády (platné k 11. 8. 2014), bez Vizovic

Na území MAS je hodně autobusových zastávek zastaralých. Obce se tuto situaci snaží postupně měnit, ovšem stále jsou takové zastávky, které potřebují modernizaci, neboť jejich technický stav nebo vybavení jsou nevyhovující. Na zastávce Vizovice náměstí byla instalována elektronická tabule, která čekajícím ukazuje následující spoje. Moderně opravené autobusové zastávky lze spatřit i v obci Zádveřice-Raková, Dešná či Slušovice. Jak je však uvedeno výše, stále má mnoho obcí MAS VaS zastávky staré a nemoderní.

4.1.3.4 Vodní doprava

V řešeném území se nenachází žádná vodní cesta.

4.1.3.5 Letecká doprava

Na území MAS Vizovicko a Slušovicko se nenachází žádné veřejné letiště pro vnitrostátní a mezinárodní přepravu. Jedno malé místní letiště se nachází nad Slušovicemi, na tzv. Bílé Hlíně. Toto letiště mělo význam především

² Pozn.: Vybrané spoje v pracovní den: dojezd do práce na ranní směnu (6 nebo 7 hod); dojezd do školy (na 8 hod); dojezd na 14 hodinu; návrat do obce ve 14 hod; návrat večer do 22 hod.

Vybrané spoje v sobotu: v sobotu ráno z obce (v 7 hod); návrat odpoledne do obce (13 až 14 hod); v sobotu odpoledne z obce (13 až 14 hod); návrat v sobotu večer (21 až 22 hod).

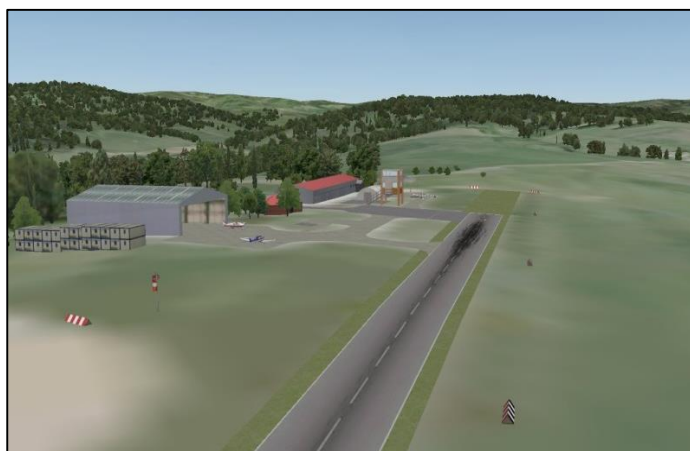
Pro zařazení spoje byla podmínkou maximální doba spojení 90 minut a příjezd nejdříve hodinu před žádanou hodinou. Ve výsledcích je zahrnuta jen veřejná linková doprava – autobusy a vlaky.

Do obce a z obce mohou vyjždět další spoje, avšak v jiném čase.

v minulém režimu, z něhož startovaly práškovací letadla k ošetřování polí tehdejšího JZD. Nyní nabízí následující služby:

- Výcvik pilotů
- Letecká škola
- Vyhlídkové lety
- Pronájem letadel
- Letecké snímkování
- Stanování na letišti
- Zajištění ubytování
- Pronájem areálu
- Pořádání kulturních akcí.

Obr. 12 Vizualizace letiště Slušovice

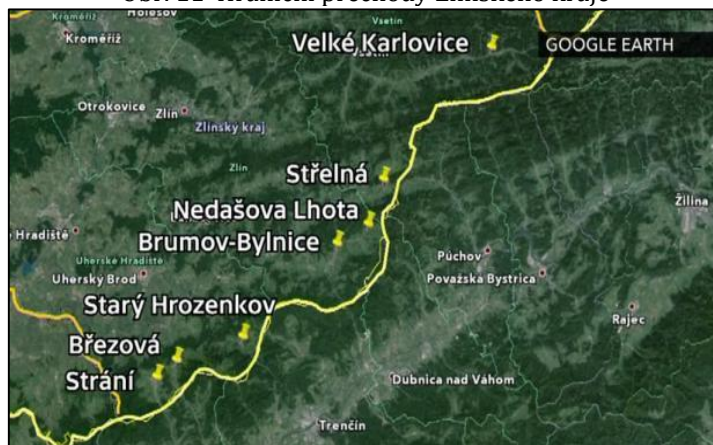

Zdroj: Letiště Slušovice

4.1.3.6 Hraniční přechody na území MAS VaS

V řešeném území se nenachází žádný hraniční přechod. Nejbližší se nachází v obci Střelná nedaleko Horního Lidče.

Obr. 11 Hraniční přechody Zlínského kraje

Zdroj: Google earth

4.1.3.7 Cyklistická doprava

Významným prvkem technické infrastruktury s dopadem na dopravní infrastrukturu, na snižování ekologické zátěže krajiny a zvyšování turistické atraktivnosti je cyklistická doprava.

Tab. 23 Současný stav původně sledovaných dálkových a regionálních tras v MAS VaS v genelech cykloturistiky

	Dálkové a regionální trasy sledované	Současný stav
R15	Koryčany – Stupava – Bunč – Žlutava – Otrokovice – Zlín – Vizovice – Bratřejov (ná vaznost na R8)	Trasa R 15 je realizována v úseku Koryčany – Vizovice po cyklotrasách č. 473 a 471
R8	Pozděchov – Val. Polanka – Horní Lideč – Střelná (Slovensko)	Trasa R8 není realizována
R18	Podhradní Lhota – Rajnochovice – Držková – Dešná - Vizovice – Loučka – Slavičín – Pitín	Trasa R18 není realizována pouze v úseku Držková – Slušovice, v úseku Podhradní Lhota – Držková je vedena po cyklotrase č. 5034, v úseku

		od Slušovice – Vizovice – Loučka – Slavičín – Pitín je vedena po cyklotrase č. 46
R19	Zlín – Fryšták – Držková – Dešná – Všemina (ná vaznost na R3)	Trasa R19 je realizována v úseku Zlín – Fryšták jako cyklotrasa č. 5067, v úseku Fryšták – Držková jako cyklotrasa č. 5034, v úseku Dešná – Všemina jako cyklotrasa č. 46, není realizován úsek Držková – Dešná resp. Slušovice - Dešná
R3	Liptál – Lhota – Vsetín – Val. Bystřice – Rožnov – sedlo Pindula	Trasa R3 je realizována pouze od Liptálu až po Rožnov p/R jako cyklotrasa č. 46

Zdroj: Generel dopravy Zlínského kraje, 2009

Záměry výstavby cyklotras, cyklostezek na území MAS VaS

Využití protipovodňových opatření, pozemkových úprav na řekách pro cyklotrasu nebo stezku podle Generelu dopravy Zlínského kraje:

Dřevnice - Navrhovaná trasa stezky:

1. Troják (Hostýnská hřebenovka) – Slušovice – Lípa nad Dřevnicí – Zlín – Otrokovice (Morava)
2. Spojka Lípa nad Dřevnicí (Dřevnice) – Vizovice – Liptál – Vsetín (Vsetínská Bečva) nebo varianta po Baťově dráze, dále až po napojení ve Valašské Polance.

Obě trasy jsou součástí projektu páteří cyklostezky Vizovice – Zlín – Otrokovice.

Cyklistická doprava v kontextu základní dopravní obslužnosti³

V MAS VaS je vnímána cyklistická doprava jako důležitý prostředek pro cestu do školy i do zaměstnání. Pro podporu využívání jízdního kola jako rovnocenného dopravního prostředku (při cestách do zaměstnání, škol), je nutné mít kvalitní a bezpečnou infrastrukturu, mít dopravním značením naznačenou cestu k vhodnému parkování a mít možnost bezpečně a snadno zaparkovat své jízdní kolo co nejbližší cíli své cesty. Při splnění těchto podmínek se cyklistická doprava může stát součástí veřejné dopravy jako prostředek každodenního přemísťování.

Bike and Ride

Smyslem systému Bike and Ride je vybudovat infrastrukturu umožňující bezpečné odstavení jízdního kola v prostorách stanice (úschovny, stojany), jenž umožní cestujícímu pokračovat k cíli své cesty vlakem a nebo naopak. Využití systému Bike and Ride je ideální pro vzdálenost do cca 3 km od stanice.

Problémem jsou vlastníci pozemků, na kterých by mohly stojany stát. Ve stanicích mnohdy chybí prostory pro úschovu kol (úschovny, stojany). Rovněž neexistuje organizace, která by daný systém provozovala a udržovala.

Trať na území MAS VaS se zařazenými vlaky pro přepravu jízdních kol: trať č. 331: úsek Otrokovice – Vizovice.

Bike sharing - veřejná kola

Veřejná kola jsou inovační systémy zdarma nebo za poplatek půjčených kol v městských částech. Mohou být využita pro každodenní pohyb. Na tento systém může být nahlíženo jako na část veřejného dopravního systému. Systém se odlišuje od tradičního systému půjčoven, které se orientují na volnočasové aktivity, protože nabízí rychlý a snadný přístup ke kolu. V zahraničí se veřejná kola spojují s tzv. chytrým kolem, což je automatický proces půjčování kola prostřednictvím čipové karty nebo mobilního telefonu. V současné době ve Zlínském kraji žádný podobný systém neexistuje, lze o něm uvažovat ve městech s vysokým podílem cyklistické dopravy na dělbě přepravní práce.

4.1.3.8 Parkovací infrastruktura

Parkoviště pro automobily jsou důležité převážně ve větších obcích a městech. V některých obcích je třeba rozšířit parkovací prostory u obchodů, kostelů, pošty, zdravotnických zařízení či školek. Město Vizovice již dlouhodobě bojuje s vysokým počtem vozů parkujících v centru města. Z hlediska úspory či nedostatku prostor by bylo vhodné vystavět podzemní parkoviště pod centrem či patrové parkoviště.

³ Zdroj: Generel dopravy Zlínského kraje, 2009

Cestování na kole lze použít i v rámci městského prostoru pro cesty do zaměstnání, za volnočasovými aktivitami atd. (lze tak využít buď vlastní kolo nebo tzv. veřejné kolo). Je však nutné mít dostatečnou infrastrukturu pro zaparkování kola či jeho úschovu (stojany, garáže atd.) a následnou cyklistickou „kulturu“. Prostory pro zaparkování kol by byl nejvhodnější u autobusových zastávek, kde mohou cyklisté přestoupit na autobus a pokračovat v cestě dále nebo železniční stanici ve Vizovicích, která je na okraji města a cesta k ní zabere ze vzdálenějších konců přes půl hodiny chůze.

Silniční doprava na území MAS je svou hustotou dostatečná, nicméně kvalita těchto komunikací je na tom podstatně hůře. Ostatní druhy dopravy jsou zde zastoupeny ve velmi omezeném měřítku či vůbec. Železniční doprava má svůj potenciál k rozšíření nebo modernizaci a to především železniční stanice Vizovice a její bezprostřední blízkosti.

Autobusové a vlakové spojení obcí s krajským městem Zlín se podstatně liší. Zatímco Vizovice a Zádveřice leží na hlavním tahu na Vsetín a je tam dostatek spojů, vč. vlaku, obce na okraji MAS trpí nedostatkem spojů. Dobrou pozici mají i Slušovice, kde se sjíždějí autobusy ze všech směrů Slušovicka. Problémem je však spojení do Lípy, kde je železniční stanice, avšak ne všechny autobusy jsou přizpůsobeny časem odjezdů vlaků.

Velmi žádané jsou posledních několik let cyklostezky, a to k dojížděcí za prací nebo žáků do škol, ale také k bezpečnému volnočasovému pohybu. S cyklo dopravou také souvisí zavádění nových systémů půjčování či sdílení cyklistických kol.

Potřebné doplnění infrastruktury by mělo být doprovázeno vybudováním dalších parkovacích ploch pro osobní automobily, ale i rozšíření parkovacích stánek pro kola.

4.1.4 Vybavenost obcí a služby

Vybavení obcí je z komplexní pohledu uspokojivé, nicméně na území MAS několik obcí, které mnohé služby či zařízení postrádají. Obecně je nejvíce postrádanou službou kvalitní pohostinství a obnova kulturně historických památek. Případně chybějící služby však dokáže poskytnout nedaleké krajské město Zlín.

4.1.4.1 Služby - obchody, restaurace, hostince

Vybavenost obcí obchody je na dobré úrovni. Ve všech obcích mimo Dešnou je alespoň jeden obchod s potravinami, lidé z menších měst ovšem často nakupují ve Slušovicích nebo Vizovicích. Ve Vizovicích se nachází také 2 supermarkety – Penny Market a Albert. Za větší nákupy lidé z regionu cestují především do Zlína. Starší a méně pohybliví občané jsou ovšem často závislí pouze na místní prodejně a proto jsou někde tyto provozovny podporovány samotnými obcemi, aby v konkurenci obchodních řetězců mohly alespoň částečně obstát. V regionu chybí stánky a prodejny s rychlým občerstvením.

Každá obec na území MAS VaS má na svém katastru hostinec či restauraci, z nichž přibližně polovina je vybavena kuchyní. Nejvíce se jich nachází ve městech Slušovice a Vizovice, které mají také nejvíce obyvatel. Majitelé těchto zařízení se snaží své podniky modernizovat a tak i v tomto regionu se začínají objevovat zcela nekuřácké restaurace. Je zde 8 cukráren, a to ve městech Vizovice a Slušovice a obcích Kašava, Lutonina, Hrobice, Hvozdná, Trnava a Podkopná Lhota. Po letech kolísání počtu cukráren se v posledních letech jejich počet stabilizoval. Některé z cukráren jsou vyhlášené svoji kvalitou v celém Zlínském kraji.

4.1.4.2 Knihovny, kina, muzea

Obce se snaží také rozvíjet kulturní život svých občanů. Ve všech obcích je obecní či městská knihovna, úroveň jejich služeb však kolísá. Největším knižním fondem disponují knihovny ve Vizovicích a Slušovicích. Odliv čtenářů způsobují nejen digitální technologie, ale také velmi dobře vybavená krajská knihovna ve Zlíně, která půjčuje i odbornou literaturu, která v menších knihovnách často chybí.

Situace kin v regionu je velmi žalostná, ovšem nijak nevybočuje z celorepublikového trendu. Na území MAS VaS je jenom jedno stálé kino, a to ve Vizovicích. Kvůli velmi nízkým návštěvám, které jsou způsobeny rozšířením stahování filmů z internetu a také dobrou dostupností multikina ve Zlíně, i toto kino bojuje o své přežití. Pokud

nenastane zásadní obrat v možnosti stahování filmů a v postoji velkých distributorů, není pravděpodobné, že by se počet stálých kin v regionu rozšiřoval.

4.1.4.3 Kulturní zařízení

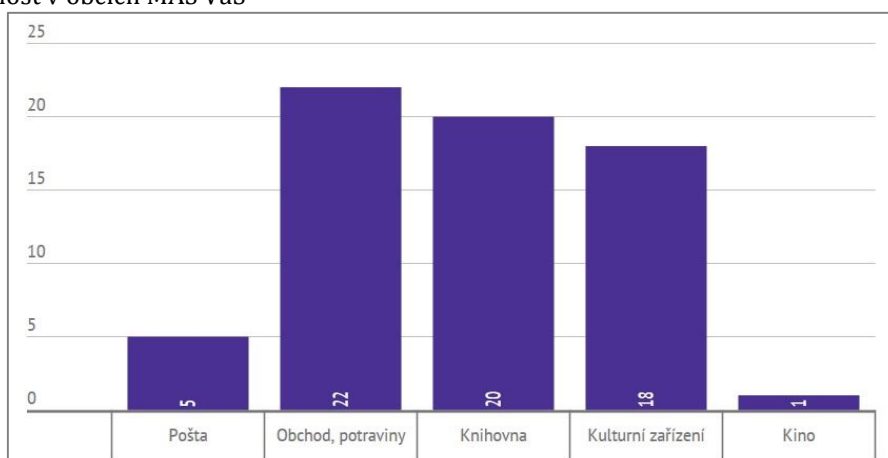
Muzeum a galerie se nachází ve Vizovicích, jakožto největším městě v regionu. Další muzea jsou v Hvozdné a Jasenné. V ostatních obcích se konají výstavy k významným událostem. V 18 z 20 obcí se ovšem nachází kulturní zařízení - především kulturní domy. Ty jsou často využívány pro společenské akce, jako např. plesy, či oslavy. Kromě kulturních domů v majetku obcí se na území MAS VaS využívají pro kulturní účely také orlovny či sokolovny tělovýchovných organizací. Stav těchto budov často nevyhovuje moderním požadavkům, a proto ve většině obcí je oprava kulturních domů, sokoloven či orloven v popředí zájmu.

Zázemí pro mládež v obci v podobě střediska pro volný čas mají Vizovice a Slušovice. Ve Slušovicích se dokončila v roce 2013 rekonstrukce sokolovny, která plní funkci společenského a kulturního zázemí města. V ostatních obcích se věnují dětem a mládeži při místních knihovnách. Mládež se ovšem schází nejen v knihovnách a střediscích, ale také v klubovnách spolků či tělocvičnách základních škol.

4.1.4.4 Pošta a policie

Mezi důležité ukazatele úrovně vybavenosti obcí patří služebna policie a pošta. Služebna Policie ČR Obvodního oddělení se nachází ve Vizovicích. Územní působnost oddělení zasahuje do 13 obcí území MAS VaS. Zbýlých 7 obcí (Hvozdná, Kašava, Vlčková, Ostrata, Trnava, Podkopná Lhota, Hrobice) patří do územní působnosti Obvodního oddělení Fryšták. V žádné obci neexistuje městská policie. Služebna ve Vizovicích byla v minulých letech zrušena. Poštovní služby zajišťuje 5 pošt (Vizovice, Slušovice, Jasenná, Trnava a Kašava). Pro obce Hvozdná a Ostrata zajišťuje poštovní služby pošta Želechovice nad Dřevnicí.

Graf 14 Vybavenost v obcích MAS VaS

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.4.5 Sběrný dvůr a péče o zeleň

Sběrným dvorem disponuje pouze 5 obcí (tedy 25 %) – jedná se o města Vizovice a Slušovice a obce Hrobice, Hvozdná a Zádveřice-Raková. Sběrný dvůr ve Vizovicích slouží také občanům okolních obcí. Tyto sběrné dvory jsou však již svou kapacitou nedostačující a tak je nutná jejich obnova a rozšíření.

Péči o zeleň ve všech obcích zajišťují vlastní pracovníci obecních úřadů. Jejich starostí je údržba veřejných prostranství – zařezávání stromů okolo cest, sekání trávníků a v zimě odhrňování a sypání chodníků a obecních komunikací. V některých případech je potřeba doplnění strojů a zařízení, které by práci těchto pracovníků usnadňovala a bylo tak přispíváno k efektivní práci.

4.1.4.6 Objekty veřejných institucí a obecní mobiliář

Všechny obce vMAS vlastní svoji budovu, v níž se nachází obecní úřad. V této budově mají často sídlo i další drobní podnikatelé či instituce. Mezi takové patří např. knihovna s veřejným přístupem k internetu, pošta či kadeřnictví a kosmetika. Obce v posledních letech velice často úřady zateplovaly, měnily stará okna nebo i vytápění. Přesto jsou některé obce, které se vzhledem svých úřadů nejsou spokojeny, ale priority k investování doposud shledávaly v jiných oblastech. Mobiliář obcí – lavičky, zastávky, pítka, odpadkové koše, květináče, nádoby na posyp v zimních měsících apod. jsou ve městech postupně obměňovány a doplňovány, kde je jejich počet nedostatečný. I v této oblasti jsou ovšem doposud obce či typy mobiliáře, který doplnění a obnovu nutně potřebuje.

4.1.4.7 Pracovní úřad

Otázkou nezaměstnanosti v daném území se zabývá pracovní úřad, který sídlí ve Vizovicích, jelikož město Vizovice je obec s rozšířenou působností (ORP). Obce, které nespádají do územní působnosti ORP Vizovice (Kašava, Vlčková, Hvozdná, Ostrata) mají přidělen pracovní úřad ve Zlíně, který je centrem ORP Zlín.

4.1.4.8 Sakrální stavby

Na území MAS VaS se nachází celkem 23 sakrálních staveb, z toho je 9 kostelů. Sedm kostelů spravuje Římskokatolická církev a dva Českobratrská církev evangelická. Mezi sakrální stavby kromě kostelů patří také kapličky či kříže, které se nacházejí v 17 z 20 obcí. Žádnou sakrální stavbu nemá obec Dešná, Lhotsko a Lutonina (pouze drobné kříže v soukromém vlastnictví). S objektem kostela je také úzce spjat hřbitov. Celkem je v regionu 12 hřbitovů, v obci Jasenná a Bratřejov jsou hřbitovy dva (katolický a evangelický). Jediná smuteční síň v regionu se nachází v Jasenné.

Vybavenost jednotlivých obcí odpovídá jejich velikosti a vzdálenosti od většího města. Téměř každá obec má obchod, velmi pozitivní je dostupnost služeb knihoven ve všech obcích. V 18 obcích mají také kulturní zařízení, která jsou využívána pro společenské akce či jako klubovny pro spolky. Jako velmi důležité se jeví zachování muzea a kina ve Vizovicích, ale především 5 pošt, které jsou na území MAS. Rušení pošt by negativně ovlivnilo celkovou vybavenost obcí službami. Mezi priority rozvoje regionu patří vedle udržení, zkvalitnění a rozšíření služeb v místě také rekonstrukce a modernizace budov občanské vybavenosti, které jsou často v horším stavebně technickém stavu, oprava a restaurování sakrálních památek, které dotváří vzhled obcí i přilehlých extravilánů.

S rozšiřováním obcí a měst budou také přibývat požadavky na zvýšení mobiliáře ve veřejném prostranství – především lavičky a odpadkové koše apod. Obce zase se budou snažit o rekonstrukce a obnovu objektů veřejných institucí.

4.1.5 Bydlení

Dle SLDB 2011 je nejvíce domů ve Vizovicích (1163), téměř o polovinu méně mají Slušovice (577), na třetím místě je Zádveřice-Raková, která má oproti městu Slušovice jen o nepatrně méně domů (505). Jinak je to však s výstavbou.

Tab. 24 Bytový fond v letech 2001–2011 na území MS VaS

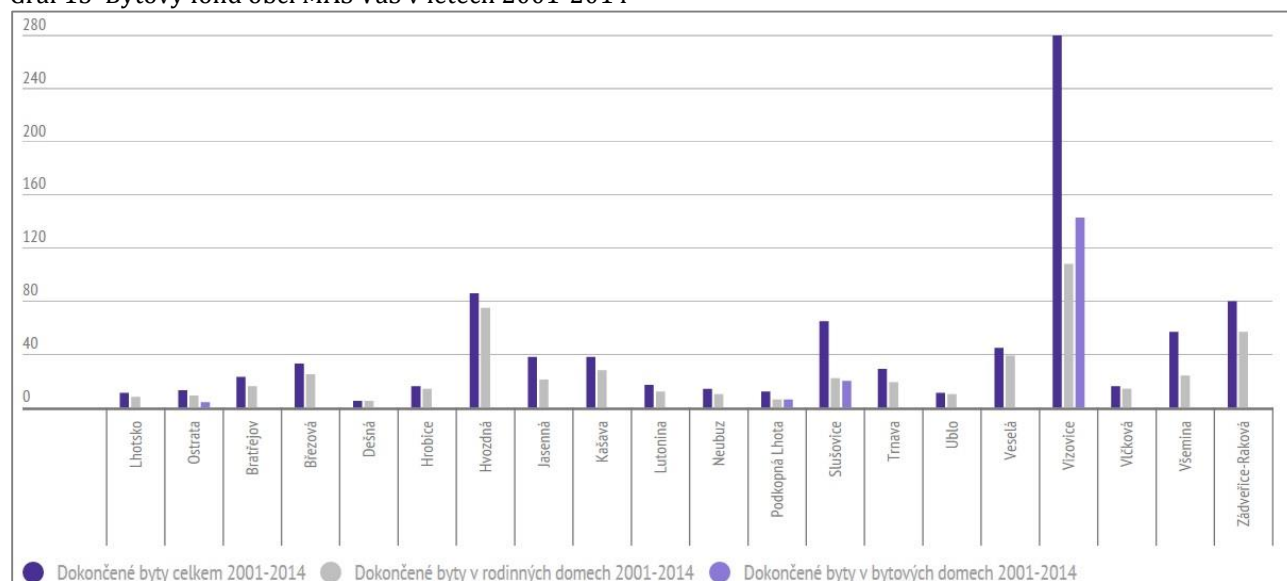
Obec	Domy celkem		Obydlené domy		nárůst domů %	Obydlené byty		nárůst bytů %	Hospodařící domácnosti		nárůst hospodařících domácností %
	2001	2011	2001	2011		2001	2011		2001	2011	
Bratřejov	259	272	207	214	3,38	216	238	10,19	271	261	-3,69
Březová	135	149	126	143	13,49	149	169	13,42	165	191	15,76
Dešná	67	71	52	59	13,46	56	64	14,29	68	69	1,47
Hrobice	142	146	112	127	13,39	131	150	14,5	145	160	10,34

Hvozdná	313	363	261	323	23,75	334	409	22,46	366	441	20,49
Jasenná	291	301	247	253	2,43	274	291	6,2	314	318	1,27
Kašava	267	281	218	225	3,21	243	256	5,35	299	288	-3,68
Lhotsko	87	88	65	75	15,38	75	87	16	87	96	10,34
Lutonina	121	126	101	99	-1,98	124	125	0,81	146	136	-6,85
Neubuz	129	131	118	119	0,85	137	136	-0,73	158	151	-4,43
Ostrata	115	130	102	114	11,76	106	127	19,81	128	145	13,28
Podkopná Lhota	120	118	96	91	-5,21	106	102	-3,77	134	118	-11,94
Slušovice	549	577	514	520	1,17	989	1 055	6,67	1 098	1 122	2,19
Trnava	348	357	298	296	-0,67	328	340	3,66	400	382	-4,5
Ublo	103	111	77	83	7,79	83	89	7,23	91	103	13,19
Veselá	213	245	190	223	17,37	226	262	15,93	268	279	4,1
Vizovice	1 075	1 163	889	985	10,8	1 485	1 703	14,68	1 729	1 820	5,26
Vlčková	144	155	110	123	11,82	122	138	13,11	132	140	6,06
Všemina	304	324	267	281	5,24	286	310	8,39	360	345	-4,17
Zádveřice-Raková	468	505	384	405	5,47	442	478	8,14	499	509	2
CELKEM	5 250	5 613	4 434	4 758	7,31	5 912	6 529	10,44	6 858	7 074	3,15

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2001, SLDB 2011

Mezi roky 2001 a 2011 narostl počet domů o 7,3 % a počet bytů o 10,4 %. V procentuálním vyjádření narostl nejvíce počet domů ve Hvozdné a to o 23,75 %, dále pak ve Veselé o 17,37 % a také v obci Lhotsko o 15,38 %. Naopak pokles obytných domů byl zaznamenán v Podkopné Lhotě, a to o 5,21 %, v Lutonině o 1,98 % a v Trnavě o necelé jedno procento. Nárůst obytných bytů je zřetelný ve Hvozdné a Ostratě. Hospodářících domácností přibýlo nad 15 % v již zmíněné Hvozdné, ale také v Březové. Mezi 10–15 % se pohybují obce Hrobice, Lhotsko, Ostrata a Ublo. Pod 10 % je v obcích Dešná, Jasenná, Slušovice, Veselá, Vizovice, Vlčková a Zádveřice-Raková. V záporných číslech se nachází obce Bratřejov, Kašava, Lutonina, Neubuz, Podkopná Lhota, Trnava a Všemina.

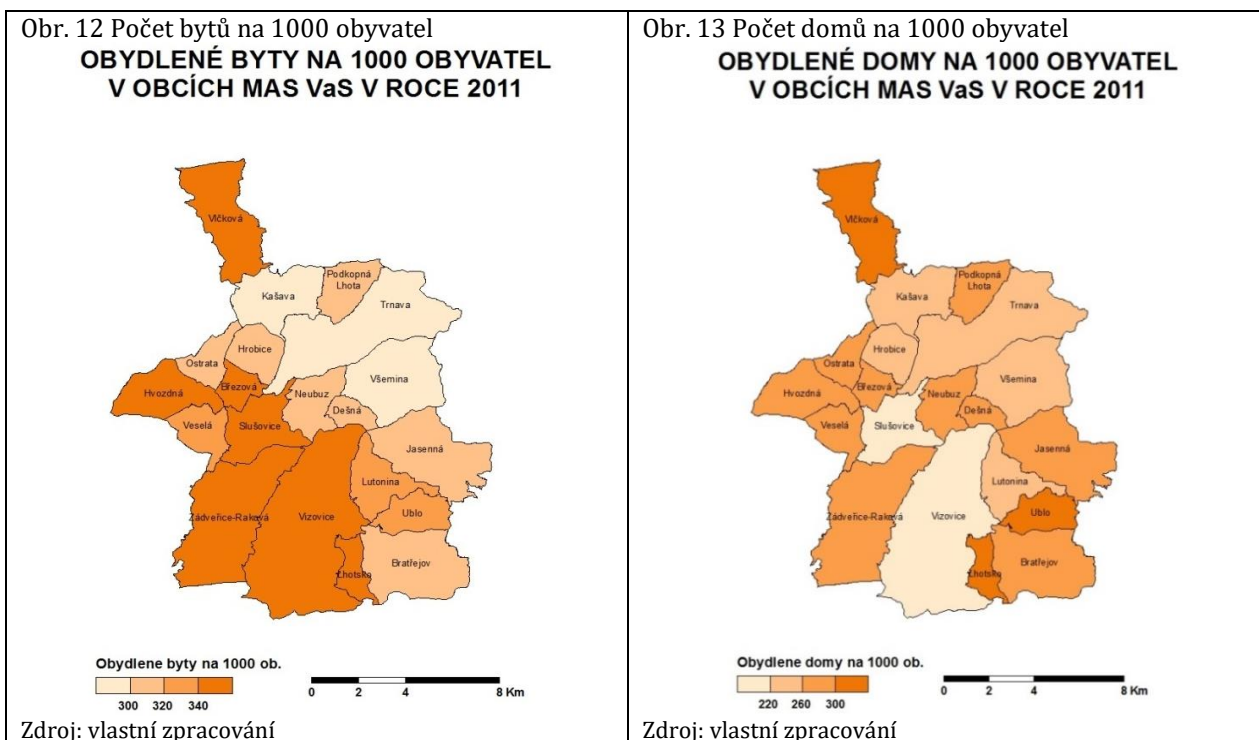
Graf 15 Bytový fond obcí MAS VaS v letech 2001-2014

Zdroj: ČSÚ 2015, vlastní zpracování

Na území MAS VaS je v současnosti obydleno 84,8 % domů, tedy 4758 domů. Jedná se převážně o rodinné domy. Je to o jen 0,1 % méně než je průměr Zlínského kraje.

Počet obydlených domů v regionu v roce 2011 ve srovnání s rokem 2001 stoupl o 0,3 %. Vysoký počet neobydlených domů se nachází v obcích v severozápadní části regionu MAS - nad 25 %, tedy více než čtvrtina byl zjištěn u obce Hrobice, nad 20 % u obcí Podkopná Lhota a Vlčková. Velmi nízký počet neobydlených domů mají obce v okolí Slušovic včetně města Slušovice: Březová (4 %), pod 10 % Neubuz, Slušovice a Veselá.

Největší nárůst domů a bytů v letech 2001–2011 lze pozorovat v obcích Hvozdná, Veselá a Ostrata. Tyto lokality si vybírají především mladé rodiny z důvodu blízkosti a dobré dopravní dostupnosti do krajského města. Do obce Ostrata dokonce zajíždí autobusy MHD Zlín. Bytový fond se rovněž zvyšuje ve městech Vizovice a Slušovice. Ve Vizovicích je tato situace dána zejména novou výstavbou bytových domů v oblasti Janova hora.

4.1.6 Životní prostředí

4.1.6.1 Přírodní podmínky

Řešené území leží v mírně teplé klimatické oblasti. Pro mírně teplou oblast je typické normální až krátké léto, mírné až mírně chladné, suché až mírně suché, přechodné období normální až dlouhé, s mírným jarem a mírným podzimem, zima je normálně dlouhá, mírně chladná, suchá až mírně suchá s normální až krátkou sněhovou pokrývkou.

Geologický podklad území je tvořen třetihorními flyšovými souvrstvími, která jsou překryta pleistocenními a kvartérními sedimenty. Horninové prostředí je tvořeno převážně pískovci a jílovcí, místy překrytými svahovými hlínami a podél vodních toků fluvialními sedimenty. Právě pískovce a jílovce jsou důvodem, že je v oblasti poměrně vysoký počet sesuvných území. Je evidováno celkem 86 sesuvných území, z toho 16 jako aktivní. Sesuvná území zasahují do všech obcí MAS, pouze v katastru obce Hrobice neevidujeme žádná sesuvná území. Není zde evidováno žádné ložisko nerostných surovin, chráněné ložiskové území ani dobývací prostor.

Geomorfologicky patří území do celků Hostýnsko – Vsetínská hornatina a Vizovická vrchovina. Převažuje vrchovinný reliéf širokých rozvodných hřbetů a širokých údolí podél vodních toků. Nejvyšší vrcholky regionu nalezneme v severní části regionu, v Hostýnských vrších, nedaleko obce Podkopná Lhota (Humenec 703 m n. m.).

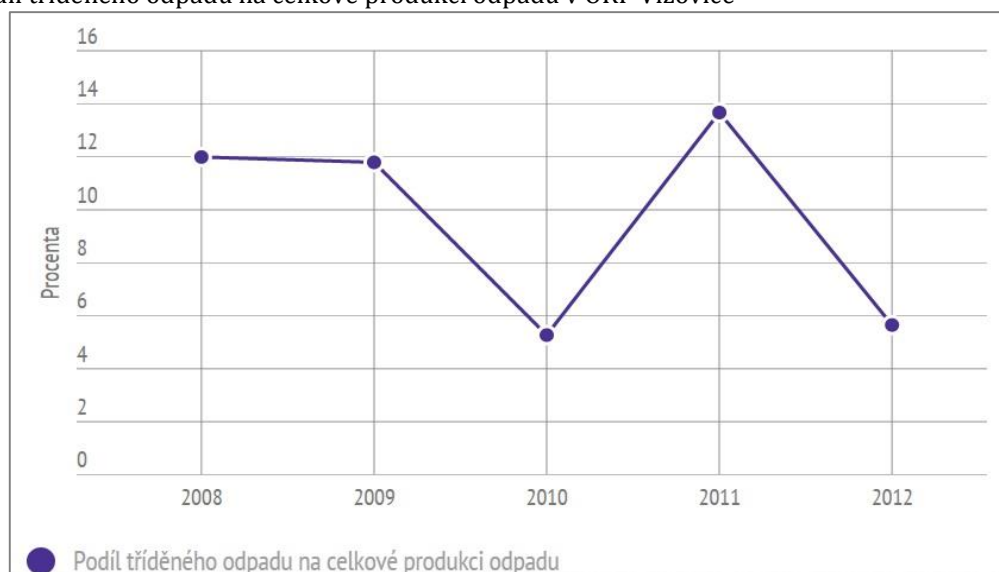
ve využití biologicky rozložitelného odpadu, díky kterému by mohla významně klesnout produkce směsného komunálního odpadu, ale také v podpoře třídění odpadu a snižování jeho produkce.

V období 2008-2012 se průměrná produkce komunálního odpadu na území ORP Vizovice pohybuje cca 6 400 t (klesající trend v letech 2008-2011, nárůst v roce 2012). Produkce směsného komunálního odpadu nemá jednoznačný vývoj, jelikož produkce tohoto druhu odpadu klesal od roku 2008, skokově se navýšila v roce 2012. Podíly komunálního i směsného komunálního odpadu na celkové produkci odpadů od roku 2008 jednoznačně klesá.

Převažující složkou tříděného odpadu na území ORP Vizovice je jednoznačně papír (průměrně 1181 t), dále pak sklo (průměrně 200 t), plast (průměrně 407 t) a nápojové kartony (průměrně 10,9 t). Celková produkce ve sledovaném období rostla, případně stagnovala.

Vývojový trend podílu tříděného odpadu na celkové produkci odpadu naznačuje následující graf.

Graf 16 Podíl tříděného odpadu na celkové produkci odpadu v ORP Vizovice

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>, vlastní zpracování

Z grafu jsou patrné velké výkyvy v podílu tříděného odpadu na celkové produkci odpadu především v letech 2010–2012. Z uvedeného vyplývá, že produkce tříděného odpadu není v souladu s cílem Plánu odpadového hospodářství, který udává zvyšování podílu tříděného komunálního odpadu na celkové produkci odpadu.

Také celková produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu (tzv. BRKO) se v letech 2008-2012 mírně snižovala (v roce 2012 nárůst) - v roce 2012 to bylo 5 169,96 t, tj. cca 21% celkové produkce odpadů. Je tedy potřebné lepší třídění a jednodušší materiálové využití těchto odpadů, aby se snížil podíl BRKO ukládaných na skládky.

Tab. 25 Nakládání s odpady v tunách v ORP Vizovice

Hlavní způsoby nakládání s odpady (t)	2008	2009	2010	2011	2012
Materiálové využití	2 392,89	2 963,52	4 857,33	14 785,33	7 282,94
Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Celkem způsoby využití	2 392,89	2 963,52	4 857,33	14 785,33	7 282,94
Podíl využití na celkové produkci v %	15,01	19,83	27,97	93,03	29,68

Zdroj dat: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>, vlastní zpracování

Materiálové využití odpadů rostlo až do roku 2011. Naopak v roce 2012 nastal prudký propad a ORP Vizovice nesplnilo cíl Plánu odpadového hospodářství ČR. Hodnocení ale zkresluje fakt, že velká část odpadu obcí se materiálově zpracovává na území mimo ORP.

K nejlépe třídícím obcím v kraji patří Slušovice, které mají vlastní systém svozu odpadu. Na rozdíl od většiny obcí, kde se o svoz tříděného i komunálního odpadu stará jedna firma, zde soukromá firma sváží pouze komunální odpad a tříděný odpad si sváží sama obec do vlastního sběrného dvoru. Pak jej prodává nasmlouvaným odběratelům.

Na území mikroregionu Slušovicko se nachází skládka odpadu na Březové – provozovatelem je společnost EKO-UNIBAU a.s. Praha. Její plánovaná kapacita je 210 000 m³ a volná kapacita k 31. 12. 2010 byla 66 750 m³. Skládka byla původně zařazena do kategorie „skládka odpadů skupiny S-00“ a rozhodnutím Krajského úřadu Zlínského kraje (č.j.KUZL32929/2008) změněna na „skládku odpadů skupiny S-003“. Je žádoucí podporovat zřizování dalších zařízení pro nakládání s odpady - sběrné dvory, třídírny, kompostárny lokálního charakteru apod. Kompostování v domácnostech bylo podpořeno projektem MAS VaS a obcí prostřednictvím projektu Kompostujeme v každé rodině.

Tab. 26 Množství odpadu 20 03 01 – směsný komunální odpad za ORP

ZÚJ	Název ORP	2006	2007	2008	2009	2010	2011
7201	Bystřice p. Hostýnem	10 963,8	12947,1	13819,4	13529,6	12377,5	9963,4
7202	Holešov	5042,9	5123,9	5308,9	5420	5277,5	5367,6
7203	Kroměříž	25988,2	27791,6	27051,8	26446,4	24614,7	24741
7204	Luhačovice	9076	6056,2	9390,4	10518,3	11514,7	11298,2
7205	Otrokovice	44284,7	44207,1	42349,5	38378,2	37798,2	36971
7206	Rožnov p. Radhoštěm	977,2	1214,4	6666,2	1420,3	1476,4	1552,4
7207	Uherské Hradiště	20977,1	19672,7	19102,4	18624,5	18317,5	18033,3
7208	Uherský Brod	102	18321,3	18405,2	18809,1	18729,1	19632,8
7209	Valašské Klobouky	13468,8	13020,8	12506,7	6205,4	4631,5	4664
7210	Valašské Meziříčí	12189,1	13782,6	14402,5	15101,2	15105	14806,7
7211	Vizovice	8684	8630	8881	5610,1	6028,3	6584,9
7212	Vsetín	12915,7	11623,2	11623,2	12252	11168,3	10839,6
7213	Zlín	29687,7	25496,2	27193,5	30742,3	25800,4	25825,6

Zdroj: http://www.eazk.cz/wp-content/gallery/2_Studie_energeticke_vyuziti_odpadu_ZK.pdf

S odpady souvisí i názor občanů o neudržování pořádku v obcích. Problémy vznikají především v letních měsících, kdy mladí lidé tráví dlouhé večery venku nebo na tradičních zábavách. Odpadky, především kelímky od nápojů pak jsou poházeny po cestách z nich nebo Derby klubu SUD ve Slušovicích. Mnoho odpadků je také odhazováno v obci Jasenná cestou na Sirákov, kde si na tuto situaci mnoho obyvatel stěžuje.

4.1.6.3 Ochrana ovzduší

Řešenou oblast lze charakterizovat jako území s relativně nízkou emisní a imisní zátěží životního prostředí. Během posledních deseti let bylo zaznamenáno znatelné zlepšení kvality místního ovzduší (viz. tabulky), avšak problematickým parametrem je v posledních letech vysoká koncentrace přízemního ozónu (naměřené hodnoty ve Zlínském kraji patří k nejvyšším v republice). Kvalita ovzduší je odvislá nejen od konkrétních lokalit, ale také ročního období a stavu povětrnostních podmínek i klimatu.

Tab. 27 Bilance emisí znečišťujících látek ORP ve Zlínském kraji v roce 2001 a 2012 (t)

Název ORP	Tuhé emise		Oxid siřičitý (SO ₂)		Oxid dusíku (NOX)		Oxid uhelnatý (CO)		Oxid uhličitý (CO ₂)	
	2001	2012	2001	2012	2001	2012	2001	2012	2001	2012
Bystřice p. Hostýnem	153	43	202	127	94	35	180	62	46 485	41 359
Holešov	73	24	211	77	85	47	124	79	71 846	44 677
Kroměříž	236	80	214	66	250	130	592	178	194 628	139 273

Luhačovice	78	31	141	41	77	32	191	64	59 220	35 853
Otrokovice	85	37	2 640	2281	872	660	254	125	491 742	459 356
Rožnov p. Radhoštěm	225	93	169	90	139	57	469	196	98 953	62 584
Uherské Hradiště	234	91	542	395	340	198	577	214	234 445	189 428
Uherský Brod	165	84	183	30	193	86	369	146	129 676	90 639
Valašské Klobouky	176	76	178	60	71	31	498	158	41 752	35 053
Valašské Meziříčí	248	118	2 018	1 133	1 333	1 000	903	420	381 735	423 878
Vizovice	86	34	75	27	47	21	209	65	33 289	27 502
Vsetín	453	219	513	257	308	175	1 053	512	177 136	131 895
Zlín	195	126	1 032	504	509	341	708	313	525 746	472 823
Celkem Zlínský kraj	2 406	1 057	8 117	5 084	4 317	2 814	6 127	2 531	2 486 291	2 154 320

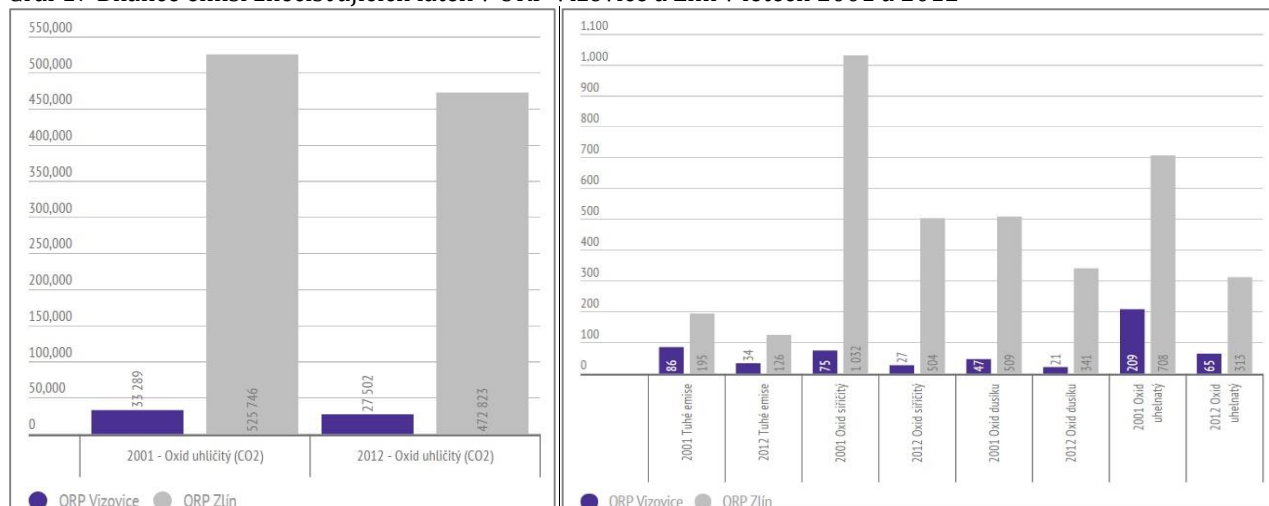
Zdroj: <http://www.eazk.cz/wp-content/gallery/%C3%9Azemn%C3%AD-energetick%C3%A1-koncepce-Zl%C3%ADnsk%C3%A9ho-kraje.pdf>

Emise hlavních znečišťujících látek dostávajících se do ovzduší na území jednotlivých obcí jsou emise oxidů dusíku a síry, suspendované částice frakce PM10, přízemní ozón, emise z rozpouštědel a těkavých organických látek (především benzo(a)pyren).

Stav kvality ovzduší je nejvíce ovlivněn množstvím emisí ze stacionárních zdrojů spalujících tuhá paliva pro účely vytápění a automobilovou dopravou. Nejvíce zatížené lokality jsou okolí strategických křižovatek a hlavních dopravních tahů. Nejpostiženější lokalitou MAS je tedy centrum města Vizovice - a to jak z pohledu znečištění, tak hlukové zátěže.

Průjezdni automobilová silniční doprava představuje v řešeném území nejvýznamnější zdroje hluku. Největší zatížení vykazují silnice I/49 a I/69. Málo významným zdrojem hluku je zde v současnosti železniční doprava.

Graf 17 Bilance emisí znečišťujících látek v ORP Vizovice a Zlín v letech 2001 a 2012

Zdroj: <http://www.eazk.cz/wp-content/gallery/%C3%9Azemn%C3%AD-energetick%C3%A1-koncepce-Zl%C3%ADnsk%C3%A9ho-kraje.pdf>, vlastní úprava

4.1.6.4 Ochrana vod

Hydrologicky spadá území do řeky Dřevnice. Největší vodní plochou je vodní nádrž Slušovice, která plní funkci zásobárny pitné vody. Na podzemní vody je řešené území poměrně chudé.

Tab. 28 Zásobování pitnou vodou

Úpravná vody Klečůvka:	část obce Kašava, Zádveřice-Raková, Vizovice, Ostrata, Hvozdná, Hrobice, Březová, Veselá, Slušovice
Vlastní (místní) vodovod:	Vlčková, Podkopná Lhota, část Kašavy
Bez vodovodní sítě:	Neubuz, Trnava a Lhotsko
Čerp. stanice Vsetín–Ohrada:	Všemina, Jasenná, Lutonina, Ublo, Bratřejov, Dešná

Zdroj: Arvita P spol. s r. o.

Úpravná vody Klečůvka upravuje surovou vodu z vodního díla Slušovice (zasahuje na k.ú. Hrobice, Trnava, Kašava). Ta pak zásobuje část města Zlín, Slušovice a okolí, Vizovice a okolí. Část Vizovic využívá také vodu z prameniště Kosmatá. Dalším významným zdrojem pitné vody je prameniště Kašava v severovýchodní části k.ú. Kašava. Čerpací stanice Vsetín – Ohrada čerpá kvalitní podzemní vodu ze soustavy studní na rozsáhlé chráněné ploše prameniště ležícího mezi obcí Ústí a Vsetínem na pravém břehu řeky Vsetínské Bečvy. Značný podíl na zásobování oblasti pitnou vodou mají také vlastní zdroje podzemních vod.

Na území MAS VaS je pouze 1 % délky útvarů tekoucích povrchových vod klasifikováno jako „rizikový“ z hlediska ekologického stavu/ekologického potenciálu i z hlediska chemického stavu. Jako „nerizikový“ z hlediska ekologického stavu/ekologického potenciálu je na území MAS VaS klasifikováno 17 % délky útvarů tekoucích povrchových vod, z hlediska chemického stavu je na území MAS klasifikováno jako „nerizikový“ 76 % délky útvarů tekoucích povrchových vod. Ostatní útvary tekoucích povrchových vod jsou klasifikovány jako „nejistý“, což znamená, že skutečný stav může být horší, především pak u hodnocení ekologického stavu/potenciálu. Důvodem této „nejistoty“ je nedostatek primárních dat.

Co se týče kvality, má hlavní přítok do vodní nádrže Slušovice dlouhodobě velmi dobrou jakost, obsahuje velmi málo dusičnanů, hluboko pod normou je i obsah sledovaných těžkých kovů a organických polutantů. Podzemní voda z čerpací stanice Vsetín – Ohrada je vodou tvrdou, avšak s výbornou biologickou kvalitou. Nemusí být tedy nijak upravována a je pouze hygienicky zabezpečena.

Podzemní vody v dané oblasti jsou také velmi kvalitní. Na celém území MAS VaS se vyskytuje 1 % plochy útvarů podzemních vod klasifikované jako „rizikový“ z hlediska kvantitativního i chemického stavu. Některé z pramenů dokonce splňují parametry stanovené pro kojeneckou vodu. Zajímavostí okolí Vizovic je výskyt 13 minerálních pramenů (Vizovice 5 sirnatých pramenů, 1 Lutonina, 3 Bratřejov a 4 další můžeme nalézt v obci Zádveřice-Raková), z toho 3 registrovaných (Vizovice, Zádveřice, Bratřejov). Nicméně tyto prameny nejsou veřejně přístupné.

Čištění vody

Největšími městy v daném území jsou Vizovice a Slušovice, proto zde dochází k největšímu znečišťování jednotlivých složek životního prostředí v řešeném regionu. Problémy se znečištěním povrchových toků je však celoplošné.

Město Vizovice je odkanalizováno kombinovaným kanalizačním systémem. Převážná část zastavěného území je odkanalizována stokami jednotné kanalizace s odlehčením v odlehčovacích komorách do místních vodotečí. Splaškové odpadní vody, odváděné stokami jednotné a splaškové kanalizace jsou podchyceny pravobřežní kmenovou stokou a přiváděny na ČOV Vizovice, která je situována na pravém břehu vodního toku Lutonínka, v západním okraji katastrálního území Vizovice. Recipientem vyčištěné vody je Lutonínka. Na ČOV jsou v současné době přiváděny odpadní vody od téměř všech obyvatel města. Zbylé odpadní vody jsou zachycovány v septicích a v bezodtokých jímkách. Dešťové vody, odváděné stokami dešťové kanalizace, jsou vyústěny do místních vodotečí.

Plánovaná rekonstrukce ČOV již byla realizována. Volná kapacita současné ČOV nyní umožňuje připojení obcí Jasenná, Lutonina, Ublo i Lhotsko a společné čištění odpadních vod (v současnosti mají tyto obce částečně vybudované kanalizační sítě, zaústěné do místních vodotečí).

Kanalizační systémy města Slušovice a obcí Březová a Veselá tvoří v současné době nad-obecní systém, kterým jsou odpadní vody přiváděny na čistírnu odpadních vod Slušovice. Přímo na ČOV Slušovice jsou přiváděny odpadní vody ze Slušovic a Veselá. Kanalizační síť obce Březová je napojena na kanalizační systém města Slušovice.

Město Slušovice má vybudovanou kombinovanou kanalizační soustavu převážně jednotného charakteru, doplněnou větvemi oddílné splaškové kanalizace, kterou jsou odpadní vody odváděny na čistírnu odpadních vod Slušovice. Recipientem vyčištěné vody je Dřevnice. Na ČOV jsou přiváděny odpadní vody od většiny obyvatel města. Zbylé odpadní vody jsou zachycovány v septicích a v bezodtokých jámkách.

Čističku odpadních vod mají vybudovanou také obce Kašava a Dešná. Biologickou ČOV pak najdeme v obci Vlčková.

Obnova říčních toků a vodních ploch

Na území MAS VaS je několik říčních toků i vodních ploch, ale kromě vodní nádrže Slušovice se jedná o užitkové rybníky, kde je možnost rybaření nebo přírodního koupání. Současný počet rybníků je však nižší než na začátku minulého století, kdy došlo k jejich vypouštění a zasypání. K redukci „umístění“ vodních koryt došlo zde jen v omezené míře a to již před mnoha lety.

Ochrana před povodněmi

Morfologie řešeného území je velmi členitá – Vizovické a Hostýnské vrchy, jejich podhůří až „zlínská kotlina“. Jsou zde tedy spíše malé toky (povodí) potencionálně hrozcí vznikem bleskových povodní při vydatných přivalových srážkách. Toky patří do povodí říčky Dřevnice.

Hlavním recipientem Vizovicka je vodní tok Lutonínka, který protéká k.ú. Vizovic ve směru SV–SZ. Lutonínka má Krajským úřadem Zlínského kraje, odborem životního prostředí a zemědělství pod č.j. KUZL 35408/2007 ze dne 4. 7. 2007 stanoveno záplavové území Lutonínky v řkm (říčním kilometru) 0,000–7,780 pro hladiny Q_5 , Q_{20} , Q_{100} a současně vymezeny aktivní zóny záplavového území. Pro území vymezená jako aktivní zóny záplavového území platí omezení dle zákonného ustanovení § 67 zák. č. 254/2001 Sb. o vodách (vodní zákon). Tato záplavová území procházejí obcemi Vizovice a Zádveřice.

Vodní tok Bratřejovka (stéká se s Lutonínkou ve Vizovicích) má Krajským úřadem Zlínského kraje pod č.j. KUZL 35409/2007 ze dne 4.7.2007 stanoveno záplavové území Bratřejovky v řkm 0,000–8,231 pro hladiny Q_5 , Q_{20} , Q_{100} a současně vymezeny aktivní zóny záplavového území. Tato záplavová území zasahují okrajově obce Bratřejov a Lhotsko a a více pak město Vizovice.

Říčka Trnávka (k.ú. Trnava) je levobřežním přítokem řeky Dřevnice. Jedná se o neupravený vodní tok celkové délky cca 10,5 km, který protéká dlouhým, úzkým a téměř přímým údolím souběžně s komunikací III/4893 a III/4894. Zástavba obce Trnava se rozprostírá na obou březích Trnávky. Přenosová kapacita koryta říčky Trnávka $Q_{kap} < Q_{100}$ (vymezené záplavové území Krajským úřadem Zlínského kraje Q_{100} Trnávka, úsek od-do: 0–10,4 km). Prakticky v celé délce obce se nachází na toku četné mostky a lávky, které zasahují do průtočného profilu toku.

Povodí Dřevnice a protipovodňová ochrana

Protipovodňová ochrana obce Kašava, ve které má koryto Dřevnice kapacitu cca Q_{20} , je řešena vybudováním dvou retenčních nádrží poblíž obce Držková.

Vodní dílo Slušovice přispívá také k ochraně před povodněmi. VD transformuje průtoky i nad průtok Q_{100} (Q_{100} na cca Q_{50} a Q_{50} na cca Q_{10}), ochrana Březové a Slušovic je tedy zaměřena na snížení průtoků levostranného přítoku Dřevnice, kterou je říčka Trnávka.

Jihozápadně od obce Trnava je navržena velká suchá vodní nádrž „nad Dřevnicí“. Větší část hráze a cca 50 % záplavové plochy této nádrže se nachází na sousedním k.ú. města Slušovice. Uvedená nádrž by vyřešila protipovodňovou ochranu na toku Dřevnice nejen v samotných Slušovicích (zde je vymezeno záplavové území Q_5 , Q_{20} , Q_{100} Dřevnice úsek od-do: 24,5–29,167 v km), ale i v dalších obcích níže po toku. V samotné obci Trnava je navrhováno špičku povodňové vlny zachytit v suchých poldrech, situovaných na horních tocích Trnávky a jejich přítocích nad obcí Trnava.

Ochrana obcí Jasenná, Bratřejov, Vizovice a Zádveřice-Raková ležících v povodí Lutoninky a Bratřejovky je zaměřena na vytipování několika retenčních nádrží ve vhodných profilech. Nádrže jsou navrženy nad obcí Jasenná, Lutonina i Bratřejov. Ochranu Vizovic by pak měly zvýšit i retenční nádrže Čaminský potok a Dubovský potok. Účinek těchto nádrží se projeví i v obci Zádveřice-Raková.

4.1.6.5 Ochrana půdy

V zájmovém území převládají méně úrodné půdy charakteru kambizemí. Ochrana zemědělské půdy i pozemků určených k plnění funkcí lesa je zajištěna legislativně.

Region MAS VaS se nachází na přechodu méně úrodných oblastí s pěstováním píce (západ regionu) a oblastí s převládajícím pastevním chovem skotu.

Ochrana před erozí

Zájmové území je ohroženo zejména vodní erozí, větrná eroze se významně neprojevuje. Erozní procesy působí značné ztráty na úrodnosti orné půdy, zemědělských kulturách, kvalitě povrchových vod a ohrožují zastavěné území extravilánovými vodami nebo bahnem.

Náchylnost půd k vodní erozi je závislá na velikosti půdních bloků, sklonitosti pozemků, délce svahů, půdní struktuře, textuře, propustnosti, druhu pěstované plodiny. Vodní eroze působí přímé škody na zemědělských kulturách, trvalé snižování půdní úrodnosti spočívající v odnosu nejcennějších částeczek půdního substrátu i živin a škody způsobené zanášením vodních toků a vodních děl, případně poškozování komunikací a jiných staveb.

Eroze se významně projevila zejména v období socialistické velkovýroby. Aktuálně jsou nejproblematičtější plochy zatravněny a vyžívány jako pastevní areály, louky či sady. Problematika ochrany půdy je postupně řešena v rámci pozemkových úprav.

Protierozní opatření se zaměřují na zmírnění negativního projevu vodní eroze, jako jsou např. neškodné odvedení povrchových vod z povodí, snížení povrchového odtoku a zachycování smyté zeminy, retence vody v krajině, ochrana intravilánu obcí a komunikací před důsledky eroze půdy.

Vodní eroze se projevuje i na pozemcích určených k plnění funkcí lesa, především při těžbě dřeva (těžebně-dopravní eroze), kdy je zapotřebí volit šetrné technologie.

Zeleň v krajině a územní systém ekologické stability

Řešené území je tvořeno převážně harmonickou lučně-lesní krajinou s vysokým podílem krajinné zeleně. Dochovaly se zde i cenné historické krajinné struktury reprezentované zelení na mezích, kamenicích, úvozových cestách apod. Zeleň je nedílnou součástí prstence drobné držby kolem sídla. Nedostatečné je zastoupení ochranné zeleně kolem zemědělských a průmyslových areálů

Územní systémy ekologické stability

- Nadregionální ÚSES je zastoupen v jižní části území nadregionálním biocentrem NRBC 100 Spálený, z něhož jsou trasovány nadregionální biokoridory NRBK K 141 (Buchlovské lesy – Spálený) a NRBK K 148 (Spálený – Makyta). Při východní hranici je trasován nadregionální biokoridor NRBK K 149 (Kelčský Javorník – K 148).
- Regionální ÚSES je zastoupen regionálním biokoridorem RBK RK1590 spojujícím v severní části území RBC 111 Velá a RBC 112 Solisko. V západní části řešeného území prochází regionální biokoridor RBK RK 1592, který propojuje RBC 109 Vršek a RBC 110 Lůžkovice. Regionální ÚSES je dále zastoupen regionálními biocentry, jež jsou součástí os nadregionálních biokoridorů (RBC 98 Suchý vrch, RBC 116 U Kotka, RBC 115 Hodín – Jasenná, RBC 114 Kořenné).
- Lokální ÚSES navazuje na ÚSES nadregionální a regionální úrovně a je zastoupen především v centrální části území.
- Územní systémy ekologické stability jsou z větší části funkční, chybějící a podmíněně funkční prvky se nacházejí ve volné krajině především v sídlech.

Tab. 29 Členění území MAS

	Celková výměra (ha)	Orná půda (ha)	Chmelnice (ha)	Vinice (ha)	Zahrady (ha)	Ovocné sady (ha)	Trvalé travní porosty (ha)	Zemědělská půda (ha)	Lesní pozemky (ha)	Vodní plochy (ha)	Zastavěné plochy a nádvoří (ha)	Ostatní plochy (ha)	Nezemědělská půda (ha)
2008	17 628	3 638	0	0	443	158	3 415	7 654	8 026	224	288	1 436	9 974
2013	17 620,78	3 426,82	0	0,00	446,55	212,05	3 506,17	7 591,60	8 075,89	221,08	298,92	1 433,29	10 029,18
2014	17 622,77	3 388,28	0	0,00	445,85	209,11	3 551,22	7 594,45	8 079,17	220,89	299,54	1 428,72	10 028,32

Zdroj: ČSÚ 2015

Z celkové výměry 17 622 hektarů je největší část plochy zařazena jako nezemědělská půda – téměř 57 %, největší zastoupení v ní mají lesní pozemky s výměrou tvořící cca 46 % plochy celkové výměry území. Zemědělská půda s výměrou 7 594 ha představuje 43 % území a nejhodnotnější jsou v ní zastoupeny trvalé travní porosty – 20 % celkové výměry území a orná půda – 19 % celkové výměry území. Tradičně významné jsou pro region sady, které tvoří 1,2 % celkové výměry území. Výraznou změnu představuje úbytek orné půdy ve sledovaných letech 2008–2014 o téměř 7 %, nárůst rozlohy trvalých travních porostů o 4 %, rozšíření ovocných sadů o 32 %, a zvětšení zastavěných ploch a nádvoří o 4 %. Rozloha lesních pozemků vzrostla o 0,7 % a o 1,2 % ubylo vodních ploch.

Je třeba se zaměřit na řádné a hospodárné nakládání s půdou – chránit kvalitní zemědělskou půdu před jejím průmyslovým využitím, zvyšovat protipovodňovou a protierozní prevenci např. zvyšováním retenční schopnosti krajiny a dodržováním tzv. zásad dobrého zemědělského a environmentálního stavu, dále obnovit síť polních a lesních cest pro lepší zpřístupnění pozemků a propojení obcí. Vzhledem k očekávaným klimatickým změnám jsou ochrana půdy spolu s vodními zdroji pro region zásadní.

4.1.6.6 Lesy

Řešené území leží na rozhraní přírodní lesní oblasti 38 - Bílé Karpaty a Vizovické vrchy a PLO 41 Hostýnskovsetínské vrchy a Javorníky. Hranici přibližně tvoří spojnice Zádveřice – Vizovice – Bratřejov. V centrální části řešeného území převažuje 3. (dubobukový) lesní vegetační stupeň. V okrajových oblastech (hřeben Vizovických vrchů, vyšší oblasti Hostýnských vrchů) je zastoupen 4. (bukový) LVS, v oblasti Klášťova je zastoupen 5. (jedlobukový) LVS. Pásmo ohrožení imisemi je D, ve vrcholových partiích C.

Aby bylo zabráněno sesuvům půd, tvorbě podmáčených podloží v lesích je třeba vytipování těchto míst a zabránění dalších problémů. Z tohoto důvodu a dalších je třeba podpořit preventivní opatření, které by zabránily povodňovým situacím. Snahou všech lesníků je obnova zakládání nových porostů – těch typických a původních na MAS svěřeném území. Problémem v lesích s novými malými stromky je zvěř, která okusuje kůru stromů či se o ně škrábají a naráží paroží. Tomuto by mohly zabránit tzv. oplocenky, tj. mechanická ochrana melioračních a zpevňujících dřevin při založení porostu.

Mezi obyvateli i návštěvníky jsou velmi oblíbeny naučné stezky či turistické trasy vedoucí k zajímavým místům. Rozšíření těchto „turistických lesních cest“ je možné podpořit i výstavbou herních a naučných prvků v přírodním stylu, vybudováním odpočinkových stanovišť s informačními tabulemi nebo také mostů, schodů, lávek apod. Některé obce na území MAS mají rozlehlé lesní pozemky, v nichž není odpovídající infrastruktura. K jejich udržování by bylo vhodné také zakoupení nových strojů a technologií, které by vzhledem k infrastruktuře a celkové lesu udržovaly. Pro obce by bylo dobré pořízení např. štěpkovacích strojů či zařezávacích zařízení.

4.1.6.7 Ochrana přírody

Velká část popisovaného území leží v přírodním parku Hostýnské vrchy (ten zasahuje na katastrální území obcí Podkopná Lhota, Kašava, Vlčková, Trnava, Hrobice; okrajově Slušovice) či přírodním parku Vizovické vrchy (k.ú. Trnava, Všemina, Dešná, Neubuz, Jasenná, Lutonina, Ublo, Bratřejov, Lhotsko, Vizovice, Zádveřice-Raková).

Přírodní park Hostýnské vrchy byl vyhlášen v roce 1989. Z hlediska fyto a zoo-geografického jde o značně pestré území. Lesy patří převážně do bukového a jedlo- bukového stupně a jsou největším bohatstvím Hostýnských vrchů. Nejcennější části původních porostů mají převážně charakter pralesů a suťových lesů. Na pastvinách a prameništích se vyskytují některé vzácné druhy rostlin (především z čeledi Orchidaceae). Pro krajinný ráz přírodního parku je typické velké zastoupení lesů a pastvin a charakteristická historická zástavba obcí valašského typu.

Přírodní park Vizovické vrchy byl založen v roce 1993. Je charakterizován souvisle zalesněnou hornatinou, typickým osídlením a hospodařením na svazích a v údolích. Přírodě nejbližším typem lesů jsou dubohabrové háje (Caricipilosae-Carpinetum) a najdeme zde také zachovalé bučiny. Pro nižší polohy přírodního parku je charakteristický krajinný ráz pasekářského osídlení. Střídají se drobné sady, pole, květnaté louky a pastviny. Významný podíl na utváření krajiny má nelesní zeleň rostoucí především v kamenitých hrázích a v remízcích.

Vizovické vrchy jsou také velmi bohaté na minerální vody. Prameny, zejména sirnatých vod, jsou v okolí Bratřejova a Vizovic. Minerální prameny najdeme také u Lutoniny.

Maloplošná zvláště chráněná území

- PP Jalovcová louka (k.ú. Trnava) - Přírodní památka Jalovcová louka představuje bohaté porosty jalovce obecného. Je situována na JV svahu vrchu Skalky, v nadmořské výšce 420 až 450 m. Předmětem ochrany jsou teplomilná společenstva původní pastvinné vegetace na svažitém území s bohatým výskytem jalovce obecného (*Juniperus communis*).
- PP Bzová (k.ú. Vlčková) - Přírodní památka Bzová představuje zchovalý lesní porost ve vrcholových partiích JZ části Hostýnských vrchů. Nachází se v nadmořské výšce 595 až 622 m. Předmětem ochrany je zachování původní druhové skladby dřevin a podrostu v lesním typu lipové javořiny (*Tilieta-Aceretum*) a jedlové bučiny (*Abieto-Fagetum*) pralesovitého charakteru na magurském flyši.
- PP Ondřejovsko (k.ú. Vlčková) - Přírodní památka Ondřejovsko představuje zchovalé přírodě blízké lesní porosty ve vrcholových partiích zalesněného skalnatého hřbetu kóty Ondřejovsko (633,8 m n. m.) a svahů exponovaných převážně na jih a sever. Nachází se v nadmořské výšce 580 až 634 m. Předmětem ochrany je zachování původní druhové skladby v lesních typech lipové javořiny a klenové bučiny s jedlí.
- PP Průkopa (k.ú. Lutonina) - Přírodní památka Průkopa představuje umělý terénní zářez nedokončené železniční tratě ve východním svahu kóty Na Háji (445,5 m n. m.). Nachází se ve Vizovické vrchovině v nadmořské výšce 400 až 420 m. Předmětem ochrany je výskyt ohrožených druhů rostlin, především vstavačovitých, na druhotně vzniklém stanovišti. Jde také o geologicky zajímavou lokalitu s pěknou ukázkou turbiditních rytů ve flyšových sedimentech.

Památčné stromy

V řešeném území roste také mnoho památných stromů. Jmenujme například „Dub u Včelníku“ či „Lípu u Luze“ ve Vlčkové, „Dub u Holíka“ ve Slušovicích, „Lípy u kostela“ v Jasenné, či „Oskeruši v Zádveřicích-Rakové“. Na katastru města Vizovice se nacházejí 3 památné stromy – Hruška obecná (stáří přes 300 let), Lípa širokolistá (stáří přes 300 let), které jsou ve vlastnictví města Vizovice a Dub zimní (stáří cca 200 let), který je ve vlastnictví soukromé osoby.

Soustava Natura 2000:

- EVL Ondřejovsko (CZ0720190) (k.ú. Vlčková) - Lesní celek v JZ části Hostýnských vrchů, na svazích údolí potoka Ráztoka. Jde o rozsáhlý komplex se zchovalými lesními společenstvy, z nichž nejvýznamnější jsou květnaté bučiny (L5.1). Přítomnost vápnatých vrstev v podloží umožnila vznik četných lesních pěnovecových prameništ' (R1.3), která jsou prioritním stanovištěm soustavy NATURA 2000.
- EVL Velká Vela (CZ0720192) k.ú. Vlčková - Lesní komplex v JZ části Hostýnských vrchů. Lokalita je přibližně ohraničena údolím Fryštáckého potoka a obcemi Vlčková, Fryšták a Lukoveček. Jsou zde zchovalá a plošně rozsáhlá lesní společenstva karpatských dubohabřin (L3.3B) vyskytujících se v nejnižších polohách, přes společenstva submontánních bučin až po společenstva montánních bučin (L5.1). Významný je rovněž maloplošný výskyt porostů jasanovo-olšových luhů (L2.2A) a lesních prameništ' s tvorbou pěnvců (R1.3).

- EVL Nad Kašavou (CZ0720058) k.ú. Kašava - Převážně luční lokalita situovaná asi 0,5 km severně od horní části přehrady Slušovice, východně nad obcí Kašava. Lokalita je významná kombinace typických porostů lesních a nelesních biotopů v zemědělsky intenzivně obhospodařované krajině. Díky pravidelnému obhospodařování jsou luční společenstva velice zachovalá. Spolu s lesními remízky a křovinami tvoří vhodné zázemí pro hnízdění ptactva.
- EVL Slušovice - kostel (CZ0723758) - Půda a věž kostela v obci Slušovice (0,0662 ha). Jde o regionálně významnou letní kolonii netopýra velkého (Myotis myotis). Navrhovaná kategorie ochrany – přírodní památka.

4.1.6.8 Enviromentální výchova

Organizace

K environmentální osvětě v tomto regionu značně přispívá ZO ČSOP Portáš – Jasenná, která se zaměřuje na údržbu ekologicky významných nechráněných území, ochranu životního prostředí a environmentální výchovu.

V této oblasti působí také ZO ČSOP Slušovice, která se mimo environmentální výchovu zaměřuje také na ochranu biodiverzity (ornitologické zaměření).

Významný vliv mají také sdružení myslivců, včelařů, zahrádkářů, skauti a klub českých turistů.

Naučné stezky

- NS Vizovické prameny - Představuje na 7 zastaveních historické a přírodovědné zajímavosti Vizovic a okolí jižně od města. Vhodná pro pěší i cyklisty - délka 14 km.
- Portášská naučná stezka - Na území obce Jasenná je vybudovaná "Portášská naučná stezka". Klíčovými tématy jsou historie a krásná příroda v okolí Jasenné, péče o životní prostředí a také pasekářský život a salašnictví, které má v obci dlouhou a silnou tradici.
- NS Hvozdná - Tematicky se NS zaměřuje na významná místa a události v obci.
- NS Kašava s křížovou cestou - Délka naučné stezky kolem Kašavy je 17,5 km a tematicky je věnována historii obce, tradicím, místním spolkům a přírodě.
- NS Vizovické vrchy - Naučná stezka vede z Vizovic přes Ublo na Vařákovy paseky. Seznamuje s historií okolních obcí, upozorňuje na přírodovědné zajímavosti oblasti.
- NS Lukov - Přírodovědně zaměřená naučná stezka seznamuje s botanickými, zoologickými, ekologickými a geologickými zajímavostmi okolí obce Lukov a má odbočky na Ondřejovsko a Bzovou.

Školy

Environmentální výchova je pevně zanesena i ve vzdělávacím obsahu Školních vzdělávacích programů jednotlivých škol sídlících na území MAS. Prolíná se také řadou každodenních vzdělávacích činností, zejména v souvislosti s pravidelným venkovním pobytem. Děti díky tomu získávají pozitivní vztah k přírodě a znalosti o přírodním prostředí.

I v mateřských školách se zvyšuje zájem o životní prostředí. Snahou několika MŠ na území MAS je vybudování zahrad v přírodním stylu s dětskými prvky, které mají být v přírodních barvách a nemají obsahovat umělohmotné prvky. Pravdou je, že je vybudování takové zahrady mnohem více finančně náročnější a tedy bez dotační pomoci by si je MŠ respektive obce jakožto zřizovatelé, nemohly dovolit.

4.1.6.9 Energetika

Dle Územní energetické koncepce Zlínského kraje lze blíže charakterizovat postavení ORP Vizovic z pohledu výše využívání energetických zdrojů města oproti ostatním správním obvodům. Z pohledu spotřeby primárních energetických zdrojů patří Vizovicko ke správním obvodům Zlínského kraje s nejnižší mírou energetických nároků. Nejvíce využívaným primárním zdrojem jsou plynná paliva, následovaná elektřinou.

Tab. 30 Bilance spotřeby primárních energet. zdrojů ORP v Zlínském kraji 2012 (GJ)

Název ORP	Tuhá paliva (vč. dřeva)	Kapalná paliva	Plynná paliva (vč. bioplynu)	Elektřina	OZE (bez dřeva a bioplynu)	Celková spotřeba
Bystřice pod Hostýnem	257 885	226	293 724	126 370	20 291	698 496
Holešov	137 000	115	644 708	156 177	959	938 960
Kroměříž	164 515	8 369	2 289 966	560 457	272 321	3 304 629
Luhačovice	139 303	125	501 180	113 077	22 808	776 494
Otrokovice	4 465 749	4 055	617 968	222 005	85 407	5 395 184
Rožnov pod Radhoštěm	265 221	102 787	657 662	690 012	1 839	1 717 521
Uherské Hradiště	831 258	39 696	2 291 315	660 727	98 958	3 921 954
Uherský Brod	149 414	8 328	1 528 914	640 588	99 818	2 427 062
Valašské Klobouky	214 605	20 757	333 329	186 814	14 397	769 902
Valašské Meziříčí	324 698	271 194	4 729 896	776 905	40 802	6 143 495
Vizovice	79 713	7 092	352 340	254 427	23 056	716 628
Vsetín	672 289	524	1 343 283	722 131	3 666	2 741 893
Zlín	4 035 542	636	1 650 373	729 540	24 450	6 440 541
Celkem Zlínský kraj	11 737 191	463 906	17 243 659	5 839 231	708 773	35 992 759
<i>Celkem Zlínský kraj*</i>	<i>11 737 191</i>	<i>463 906</i>	<i>17 243 659</i>	<i>7 922 880</i>	<i>713 880</i>	<i>38 081 515</i>

Zdroj: <http://www.eazk.cz/wp-content/gallery/%C3%9Azemn%C3%AD-energetick%C3%A1-koncepce-Zl%C3%ADnsk%C3%A9ho-kraje.pdf>

*el. energie dle „Roční zpráva o provozu ES ČR 2012“

Tab. 31 Bilance spotřeby primárních energet. zdrojů ORP v Zlínském kraji 2012 (GJ) na obyvatele

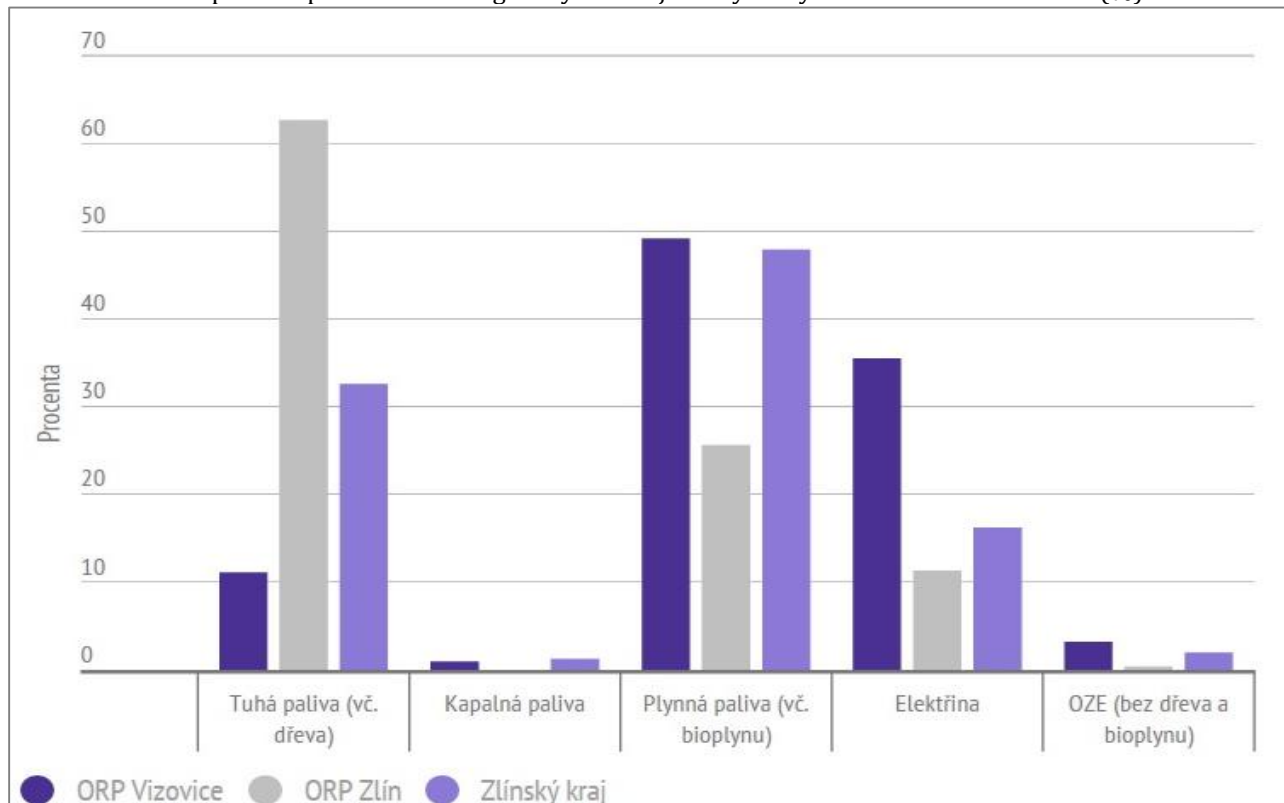
Název ORP	Tuhá paliva (vč. dřeva)	Kapalná paliva	Plynná paliva (vč. bioplynu)	Elektřina	OZE (bez dřeva a bioplynu)	Celkem	počet obyvatel k 31. 12. 2012
Bystřice pod Hostýnem	16,409	0,014	18,689	8,041	1,291	44,445	15 716
Holešov	6,372	0,005	29,988	7,264	0,045	43,675	21 499
Kroměříž	2,358	0,120	32,817	8,032	3,903	47,358	69 780
Luhačovice	7,333	0,007	26,383	5,953	1,201	40,877	18 996
Otrokovice	128,618	0,117	17,798	6,394	2,460	155,387	34 721
Rožnov pod Radhoštěm	7,499	2,906	18,596	19,511	0,052	48,564	35 366
Uherské Hradiště	9,194	0,439	25,343	7,308	1,095	43,379	90 411
Uherský Brod	2,815	0,157	28,802	12,068	1,880	45,722	53 083
Valašské Klobouky	9,093	0,880	14,124	7,916	0,610	32,623	23 600
Valašské Meziříčí	7,760	6,481	113,039	18,567	0,975	146,823	41 843
Vizovice	4,744	0,422	20,970	15,143	1,372	42,651	16 802

Vsetín	10,085	0,008	20,150	10,832	0,055	41,129	66 665
Zlín	40,676	0,006	16,635	7,353	0,246	64,918	99 211
Celkem Zlínský kraj	19,972	0,789	29,341	9,936	1,206	61,244	587 693
Celkem Zlínský kraj*	19,972	0,789	29,341	13,481	1,215	64,798	587 693

Zdroj: <http://www.eazk.cz/wp-content/gallery/%C3%9Azemn%C3%AD-energetick%C3%A11-koncepce-Zl%C3%ADnsk%C3%A9ho-kraje.pdf>, vlastní zpracování

Graf 18 Podíl na spotřebě primárních energetických zdrojů ve vybraných oblastech v roce 2012 (%)

Zdroj: vlastní zpracování

Spalování tuhých paliv (hnědé uhlí, koks, černé uhlí, dřevo) lehce přesahují podíl 11 % z celkové využívané energie, což se projevuje v menším zatížení ovzduší především v podzimním a zimním období, než tomu bývalo v minulosti. Vzhledem k růstu cen energií a lokalizaci Vizovicka v podhorské oblasti je zaznamenán větší nárůst využívání dřeva jako otopu.

Z alternativních zdrojů energie je v oblasti nejvíce využívána biomasa a solární energie, za zmínku však stojí také malá vodní elektrárna na vodní nádrž Slušovice. Ta byla na vodní dílo Slušovice instalována v roce 1989 a v roce 1997 byla původní turbína typu Banki nahrazena dvěma turbínami typu Meta Plus. První turbína má výkon 30 kW a maximální hltnost 156 l/s, druhá turbína má výkon 6,5 kW a maximální hltnost 35 l/s.

Tab. 32 Obnovitelné zdroje (OZE) a jejich podíl na celkové spotřebě primárních energetických zdrojů – Zlínský kraj (2012)

Název ORP	Bioplyn	Biomasa	Sluneční energie	Větrná energie	Vodní energie	OZE Celkem	Celkem primární zdroje	Podíl OZE na primárních zdrojích
Bystřice p. Hostýnem	0	80 438	19 150	1 054	87	1 000 729	698 496	14,4
Holešov	81 395	43 816	905	0	54	126 170	938 960	13,4
Kroměříž	67 541	138 279	239 290	0	33 031	478 131	3 304 629	14,5
Luhačovice	0	105 195	22 693	0	116	128 003	776 494	16,5
Otrokovice	110 720	193 792	49 666	0	35 741	389 919	5 395 184	7,2
Rožnov p. Radhoštěm	316	199 022	1 424	0	416	201 176	1 717 521	11,7
Uherské Hradiště	72 184	358 035	98 751	0	207	529 177	3 921 954	13,5
Uherský Brod	149 079	128 902	99 177	0	640	377 799	2 427 062	15,6
Valašské Klobouky	0	162 101	14 397	0	0	176 498	769 902	22,9
Valašské Meziříčí	59 697	136 857	40 802	0	0	237 356	6 143 495	3,9
Vizovice	0	56 757	23 056	0	0	79 813	716 628	11,1
Vsetín	5 034	363 503	2 409	0	1 257	372 204	2 741 893	13,6
Zlín	44 621	335 962	24 170	0	280	405 033	6 440 541	6,3
Celkem ZK	590 586	2 302 660	635 891	1 054	71 828	3 602 018	35 992 759	10

Zdroj: <http://www.eazk.cz/wp-content/gallery/%C3%9Azemn%C3%AD-energetick%C3%A1-koncepce-Zl%C3%ADnsk%C3%A9ho-kraje.pdf>

Tab. 33 Obnovitelné zdroje (OZE) a jejich podíl na celkové spotřebě primárních energetických zdrojů – Zlínský kraj (2012) na obyvatele

Název ORP	Bioplyn	Biomasa	Sluneční energie	Větrná energie	Vodní energie	OZE Celkem	Celkem primární zdroje	Podíl OZE na primárních zdrojích	počet obyvatel k 31. 12. 2012
Bystřice p. Hostýnem	0,00000	5,11822	1,21850	0,06707	0,00554	63,67581	44,44490		15 716
Holešov	3,78599	2,03805	0,04209	0,00000	0,00251	5,86865	43,67459	13,40000	21 499
Kroměříž	0,96791	1,98164	3,42921	0,00000	0,47336	6,85198	47,35782	14,50000	69 780
Luhačovice	0,00000	5,53774	1,19462	0,00000	0,00611	6,73842	40,87671	16,50000	18 996
Otrokovice	3,18885	5,58141	1,43043	0,00000	1,02938	11,23006	155,3867	7,20000	34 721
Rožnov p. Radhoštěm	0,00894	5,62750	0,04026	0,00000	0,01176	5,68840	48,56419	11,70000	35 366
Uherské Hradiště	0,79840	3,96008	1,09225	0,00000	0,00229	5,85302	43,37917	13,50000	90 411
Uherský Brod	2,80841	2,42831	1,86834	0,00000	0,01206	7,11714	45,72202	15,60000	53 083
Valašské Klobouky	0,00000	6,86869	0,61004	0,00000	0,00000	7,47873	32,62297	22,90000	23 600
Valašské Meziříčí	1,42669	3,27073	0,97512	0,00000	0,00000	5,67254	146,8225	3,90000	41 843

Vizovice	0,00000	3,37799	1,37222	0,00000	0,00000	4,75021	42,65135	11,10000	16 802
Vsetín	0,07551	5,45268	0,03614	0,00000	0,01886	5,58320	41,12942	13,60000	66 665
Zlín	0,44976	3,38634	0,24362	0,00000	0,00282	4,08254	64,91761	6,30000	99 211
Celkem ZK	1,00492	3,91813	1,08201	0,00179	0,12222	6,12908	61,24415	10,00000	587 693

Zdroj: <http://www.eazk.cz/wp-content/gallery/%C3%A9Azemn%C3%AD-energetick%C3%A1-koncepce-Zl%C3%ADnsk%C3%A9ho-kraje.pdf>, vlastní zpracování

Oblast Vizovicka a Slušovicka se vyznačuje lučně-lesní krajinou a zdravým životním prostředím, nicméně znečištění povrchových toků je znát i zde. Oblasti s nejvíce zachovalým životním prostředím jsou Přírodní parky Hostýnské vrchy a Vizovické vrchy. Vedle nich se na území nachází také maloplošná zvláště chráněná území, památné stromy a Evropsky významné lokality soustavy Natura 2000. V regionu působí organizace zaměřené na environmentální osvětu a území protíná několik Naučných stezek.

Na území MAS VaS jsou kvalitní zdroje vody a i kvalita ovzduší se zlepšuje. O tom, že se občané chovají ohleduplně k životnímu prostředí, svědčí zmenšující se množství komunálního odpadu a zvyšující se podíl tříděného odpadu.

Problémem v regionu jsou erozní procesy, které ohrožují ornou půdu a kvalitu povrchových vod. Z pohledu energetiky lze konstatovat, že Vizovicko patří ke správním obvodům Zlínského kraje s nejnižší mírou energetických nároků.

4.1.7 Život v obcích

Život v obcích MAS VaS nabízí pestré možnosti k plnohodnotnému trávení volného času. Existuje zde bohatá spolková činnost, organizace pracující s dětmi a mládeží, zázemí pro společenský život. Velký důraz je kladen na tradice. Nezapomíná se ani na staré a nemocné lidi, pro které je připraveno široké zázemí služeb. I v těchto oblastech jsou však mezery a nedostatky, které je třeba vyplnit či odstranit.

4.1.7.1 Spolky

Ve většině obcí regionu MAS VaS je nabídka spolkové činnosti pro její obyvatele pestrá.

Ve všech obcích kromě Dešné je aktivní Sbor dobrovolných hasičů. Úloha sborů v obcích je velmi důležitá. Ať už jde o zásahy při požárech a dalších krizových situacích jako jsou např. větrné smrště, námrazy, extrémní sucha apod. nebo zajištění společenského života v obci. SDH často nedisponují dostatečným vybavením pro svou činnost. Zařízení většiny těchto sborů je již zastaralé, chybějí nové hasičské obleky nebo automobily. Přestože tyto sbory často nemají dostatek finančních prostředků, věnují se dětem a mládeži, pro které pořádají pravidelné schůzky, hasičské soutěže a různá soustředění.

Mládež a děti ocení střediska Junák ve Slušovicích a Vizovicích nebo Orel, který má své jednoty ve Vizovicích a Kašavě. V dalších obcích pak funguje Sokol, který také pomáhá rozvíjet sportovní schopnosti dětí a mládeže. Chlapci a muži mají možnost navštěvovat fotbalové a sportovní kluby. Na vzájemných zápasech mezi zdejšími obcemi pak panuje výborná pospolitá nálada, neboť většina návštěvníků a fanoušků se dobře zná. Za zmínku stojí také divadelní (Vizovice a Hvozdná) a folklórní soubory (Vizovjánek, Valašský soubor Kašava, Vizovský Juráš a CM Ocún), které tvoří již nedílnou součást zdejší tradice. Především vystoupení folklórních souborů jsou součástí jak národních, tak i mezi-národních setkání, soutěží a přehlídek, kde sklízí ohromný úspěch. Tyto tradiční soubory se potýkají však s problémy, kterými jsou vysoké pořizovací náklady nových kostýmů či krojů, které tvoří nedílnou součást prezentace na veřejnosti, přehlídkách a vystoupeních. Soubory proto ošacení musejí měnit postupně, což částečně narušuje jejich prezentaci.

Dlouhodobě na zdejším území také působí myslivecké a zahrádkářské spolky nebo taneční a jiné sportovní organizace, které pořádají i tábory pro děti, o které je velký zájem. V posledních letech také vzrůstá zájem o příměstské tábory, tematicky zaměřené, většinou v době trvání jednoho týdne.

Tab. 34 Přehled spolků na území MAS VaS podle zaměření

Spolky	Slušovice		Vizovicko		Vlčková
	Slušovice	Ostatní	Vizovice	Ostatní	
SDH	1	9	1	7	1
Orel / Sokol	1	4	3	2	x
Junák	1	x	1	x	x
Divadelní a hudební soubory	1	4	1	2	x
Myslivecké / Lovecké spolky	x	10	1	5	x
Fotbalový klub	1	7	1	5	x

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.7.2 Kulturní a sportovní vybavenost

Nejvíce navštěvovaným místem Vizovicka a Slušovicka je státní zámek Vizovice, který nechal v polovině 18. století vystavět Heřman Hanibal z Blümegenu. Interiér zámku je ve stylu baroka, rokoka, empíru a biedermeieru, přičemž nejcennější sbírkou je rozsáhlá kolekce obrazů z 16.–19. století se vzácným souborem děl nizozemského i českého malířství. Součástí zámku je rozlehlý park v anglickém i francouzském stylu. V předzámčí se nachází zámecká čokoládovna.

Tituly Národní kulturní památka a Lidová stavba roku 2012 Zlínského kraje nese Mikuláštkovo fojtství č. p. 60 v Jasenné. Jedná se o roubenou stavbu fojtství z roku 1748 a zároveň o nejlépe dochovanou stavbu svého druhu na Valašsku. V interiéru fojtství se nachází muzeum, kde je možno shlédnout předměty a potřeby bývalé domácnosti, např. nábytek, nářadí a nástroje, nádobí, či staré písemnosti a kroje.

Pro čtenáře je v každé obci místní knihovna, která nabízí knihy jak pro děti, tak i pro dospělé. Ve Vizovicích se nachází kino, které pravidelně promítá ve středu a v neděli. V obci Všemina a ve městech Slušovice a Vizovice bývají v létě provozována letní kina, která lákají jak na starší, tak nové filmy. V obci Hvozdná je divadlo, které je využíváno jak pro divadelní představení místního spolku, tak pro výstavy, plesy, karnevaly či jiné události. Většina obcí (kromě Všeminy) vlastní nějaké kulturní zařízení, které nabízí zázemí pro pořádání akcí nebo pro činnost spolků.

Pro letní rekreaci jsou využívána přírodní koupaliště v obcích Všemina, Vlčková a Hvozdná. Další koupaliště, vedle Hvozdné, se nachází v kempu Dešná a na Revíce ve Vizovicích. Pro děti je v každé obci několik dětských hřišť, která mohou využívat po neomezenou dobu. V několika obcích je možnost sportovat nebo pořádat různé akce, např. karnevaly v krytých tělocvičnách, které jsou součástí základních škol. U některých základních škol je rovněž možnost hry tenisu, volejbalu, fotbalu, či jiných her na venkovních hřištích, ta jsou ovšem placená. Slušovice nabízejí v areálu dostihové dráhy možnost golfu a pro ty, co mají koně, pronájem travnaté či pískové dráhy. **Podle vlastního zjištění provedeného se starosty obcí, postrádá 9 obcí kvalitní víceúčelové hřiště, které by sloužilo všem generacím. Ve Vizovicích je již několik let řešena problematika výstavby moderní multifunkční sportovní haly, jelikož místní školní tělocvičny již nestačí uspokojovat potřeby sportovních klubů, spolků a jiných skupin.**

V zimních měsících mohou lyžaři využít dva lyžařské areály v obci Trnava. Oba nabízejí umělé zasněžování i večerní lyžování. Lyžařský areál Trnava-Luhy nabízí 4 vleky (2x POMA a 2x tažné lano) a také lyžařskou školu SKI PINGY. Druhý areál nabízí lyžařům či snowboardistům 1 vlek POMA a 1 tažné lano pro děti a začínající lyžaře. Pro milovníky bruslení některé obce nastřikávají kluziště, která bývají hojně využívána.

Osoby, které jsou umělecky rozvíjí naše obce je hned několik – jedná se např. o malíře Petra Holíka z Hrobic či uměleckého řezbáře Martina Bořutu z Trnavy.

Z analýzy území vyhodnocené v kapitole 4.2.6. Vyhodnocení současného stavu z ohledu aktérů je nutno vytyčit pro tuto kapitolu následující:

- Z 18 % respondentů, kteří mají připraven alespoň jeden projektový záměr, je 24,5 % zaměřeno na volnočasové aktivity a 15,5 % na zázemí pro činnost spolků, církví a dalších NO.
- Na otázku hodnocení oblasti kvalitního života se na 4. místě (ze 16) umístil Spolkový, církevní a občanský život. Kulturní a sportovní využití se umístilo až na 9 místě. V této oblasti má tedy MAS další potenciál k uplatnění. Některá sportoviště jsou již opotřebovaná nebo postrádají moderní prvky.

4.1.7.3 Akce pořádané na území MAS

Ke každoročně pořádaným akcím, které do zdejšího regionu lákají návštěvníky i z dalekých míst, patří především festivaly. Z těch nejznámějších je to tradiční Vizovické Trnkobraní, Vizovické zámecké kulturní léto Aloise Háby, rockový festival Masters of Rock, Zádveřická rocková noc nebo Rockový festival Bílá Hlína Slušovice. V posledních letech si velkou oblibu získaly motoristické soutěže, z nichž je možno jmenovat Barum Rally Zlín, Rallysprint Kopná, divácky atraktivní amatérské automobilové závody rally s názvem „Ve stopě Valašské zimy“, Extreme moto show nebo Autotunnig moto show. S oblibou lidé navštěvují Hvozdenké léto, které během letních prázdnin nabízí téměř desítku divadelních nebo hudebních vystoupení. Ve Slušovicích se také každoročně pořádají dostihová odpoledne, avšak jejich pořádání je značně závislé na získané podpoře sponzorů.

Jelikož je region MAS místem, kde se stále udržují staré zvyky a lidové tradice, pořádají se na jejím území tradiční masopusty, končinové zábavy, stavění a kácení máje. Velkou oblibu si získaly také tradiční velikonoční, svatomartinské a vánoční jarmarky, na kterých si lze zakoupit jak tradiční výrobky, tak také pokrmy a nápoje. Velkou oblibu mají tzv. živé betlémy, tříkrálové sbírky, velikonoční klabání, kdy zvony „odletí“ do Říma. A díky tomu, že Vizovicko je „rájem slivovice“, pořádají se košty slivovice a jiných ovocných destilátů, přičemž Vizovický košť je největším v České republice a bývá neoficiálně označován jako mistrovství světa v koštu.

Místním know how je zcela jistě kvalitní slivovice, ale také modrotisk a výroba vizovického pečiva. Slivovice je zde velmi rozšířená a umí ji vypálit mnoho lidí, problém ovšem nastává u modrotisku a vizovického pečiva. Vyrobit je umí jen malá hrstka lidí a ti už jsou staršího věku. Již nějakou dobu se zvažuje nad uspořádáním workshopu, kde se zájemci budou moci přiučit tvorbě těchto tradičních výrobků.

4.1.7.4 Sociální vybavenost a zdravotní vybavenost

Z pohledu obcí i samotné MAS VaS je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, u které je třeba neustále zvyšovat dostupnost a kvalitu. Vzhledem k výhledu pokračujícího demografického stárnutí populace očekáváme v blízkých letech zvýšenou poptávku po službách pro seniory. Pro starší obyvatele, o které se rodina nedokáže nebo nechce starat, jsou v některých obcích zařízení, které jim nabízejí ubytování vč. všech dostupných služeb. V regionu není žádný hospic.

Na území MAS se ve čtyřech obcích nachází dům s pečovatelskou službou - Jasenná, Vizovice, Hvozdná a Zádveřice-Raková. Některé z obcí také nabízejí terénní sociální služby spojené především s dovozem obědů, které pokrývají i území blízkých obcí.

V obci Hrobice funguje domov pro osoby se zdravotním postižením Domov na Dubíčku, jehož cílovou skupinou jsou dospělí osoby s psychiatrickou diagnózou, mentálním postižením, omezenou mobilitou i úplnou imobilitou, které nejsou schopny vést samostatný život. Domov Na Dubíčku poskytuje celoroční ubytování, celodenní stravování, ošetrovatelskou péči, praní, úklid soukromých i společných prostor, pomoc při osobní hygieně, nakupování, doprovod do zdravotnických zařízení, vedení klienta k rozpoznání vlastních potřeb, podpora klientů v kulturním, sociálním i duchovním životě aj.

Ve Vizovicích se nachází Dotek, o.p.s., který nabízí péči o osoby v důchodovém věku, o osoby s chronickým nebo zdravotním postižením. Jedná se zejména o lidi dlouhodobě nemocné, lidi s Alzheimerovým onemocněním a jiným typem demence, lidi umírající aj. Dotek rovněž poskytuje pečovatelskou službu, odlehčovací služby a půjčovnu kompenzačních pomůcek.

Českomoravská provincie Hospitálského řádu sv. Jana z Boha ve Vizovicích poskytuje v rámci sociálních služeb sociální lůžka pro osoby, které končí léčbu na jejich lůžku LDN a nejsou schopny se samy o sebe postarat. Současně tento pacient musí mít zažádáno o umístění v domově pro seniory (na sociálním lůžku smí tedy pobývat do doby umístění do domova pro seniory). Kapacita tohoto zařízení je 65 lůžek, sociální lůžka jsou tři.

V regionu jsou dva dětské domovy ve Vizovicích - Dětský domov Chrástěšov, p.o., s kapacitou 16 míst a Dětský domov a Základní škola Vizovice, p.o., rovněž s kapacitou 16 dětí. Tento dětský domov v současné době slouží jako dětský domov pro děti, u kterých byla soudem nařízena ústavní výchova.

Dále jsou zde Nizkoprahové centrum pro děti a mládež VITEK se sídlem ve Vizovicích od října 2014 Slušovjánek, z.s., které nabízí dětem a mládeži využívat zařízení klubu – kulečník, stolní fotbal, stolní tenis, PC, knihovna, hry, keramická dílna, tak aby netrávili volný čas venku na ulici. Základním principem práce je nizkoprahovost - umožnění anonymního kontaktu, bezplatnost, možnost přijít a odejít podle vlastní vůle, svoboda rozhodování o využití nabízených služeb.

Pro maminky s dětmi existuje Mateřské a rodinné centrum Beruška Vizovice. Za poměrně krátkou dobu působení tohoto centra se podařilo vybudovat hezké prostředí a zázemí pro rodiče a děti od 3 měsíců jejich života. Rodiče

zde mají možnost setkávat se s ostatními rodinami a mají taky možnost vybrat si z nabízených služeb ty nevhodnější pro jejich děti.

Na území MAS rovněž působí Centrum pro rodinu Vizovice o.s., jehož cílem je podpora zdravého fungování rodiny a mezilidských vztahů, podpora instituce rodiny ve společnosti, zaměření se na podporování a plný rozvoj rodinného života, zprostředkovávání vzdělávacích a poradenských aktivit formou osvětové činnosti, pomoc rodinám v jejich úsilí být dobrým místem pro výchovu dětí, pořádání akcí a volnočasových aktivit pro rodiny s dětmi, nabídka prostor pro vzájemná setkávání všech věkových skupin.

Ve Vizovicích se nachází areál s objekty, místním známý jako „Medika“ o rozloze 0,94 ha. Výstavba tohoto areálu započala v roce 1961 a sloužil jako sklad léčiv a v obecné rovině jako civilní ochrana obyvatelstva. Postupem času začal areál chátrat a v roce 2012 byla jeho část prodána soukromému subjektu, který započal s jeho modernizací. V nově zrekonstruovaných prostorách se nachází Sanatorium Topas Vizovice, které je specializováno na léčení psychických poruch. Nově rekonstruovaná budova sanatoria ve Vizovicích má kapacitu 200 lůžek. V sanatoriu jsou nové, moderní jedno i dvojlůžkové pokoje a apartmány. Většina klientů je tzv. polymorbidních, trpí nejen duševní poruchou, ale i řadou dalších tělesných postižení. Vzhledem k tomu, že se choroby nedají oddělovat, věnují se „celému pacientovi“. Sanatorium poskytuje komplexní péči, kromě účelné farmakoterapie je to zejména režimová terapie, rehabilitace, psychoterapie zaměřená na redukaci a resocializaci a v neposlední řadě zapojení rodiny pacienta. Umožňuje též dlouhodobou péči i onkologickým pacientům, jejichž umístění v případě postižení Alzheimerovou chorobou je v ČR problematické.

Součástí komplexu Activitypark Hotel Všemina jsou apartmány pro seniory, které jsou nabízeny v různých velikostech. Senioři mohou využít krytý bazén, dále je zde možnost úklidu či stravování, nechybí ani preventivní zdravotní péče, jež je vykonávána smluvním lékařem. Mezi další služby patří kadeřnictví, pedikúra, vzdělávací program či možnost zájezdů do míst z blízkého i vzdálenějšího okolí.

Tab. 35 Přehled sociální a zdravotní vybavenosti na území MAS

Zařízení zdravotní nebo sociální vybavenosti	Slušovicko		Vizovicko		Vlčková
	Slušovice	Ostatní	Vizovice	Ostatní	
Hospic	x	x	x	x	x
Terénní sociální služby	2	2	2	1	x
Dům s pečovatelskou službou	x	3	1	1	x
Dětský domov	x	x	2	x	x
Domov pro seniory	x	x	x	x	x
Sanatorium – domov se zvláštním režimem	x	x	1	x	x

Zdroj: vlastní zpracování

Co se jeví jako důležitá oblast podpory, jsou tzv. prorodinná opatření, což v sobě odráží snahu o zlepšení demografického trendu stárnutí obyvatelstva. Může to být tedy jeden z prostředků, jak zvýšit porodnost na řešeném území, ale také celorepublikově. Mezi hlavní prorodinná opatření se nyní řadí:

- podpora aktivního otcovství, které umožní otci novorozence dítěte společně s matkou o něj pečovat;
- podpora sladění rodinného a pracovního života prostřednictvím vzájemné rodičovské výpomoci evidovaným poskytovatelem, podpora živnostenského podnikání, péče o dítě do tří let věku v denním režimu
- podpora „miniškolek“ poskytovaných zaměstnavateli, zajištění dostatečné kapacity mateřských škol;
- daňové zvýhodnění pro zaměstnavatele při zajištění péče o děti;
- podpora náhradní péče rodinného typu pro pěstouny dětí.

Tato opatření přispívají také k lepšímu sladování rodinného a pracovního života, především k možné vyšší zaměstnanosti žen a k zlepšení socioekonomických podmínek pro fungování rodin.

Problémem území MAS, stejně jako celé České republiky, je stárnutí obyvatelstva. Na sledovaném území zcela chybí domov pro seniory, jehož nedostatek bude pociťován stále intenzivněji. V malých obcích většina seniorů dožívá doma v okruhu své rodiny, avšak ve městech je to již méně časté. V mnoha případech je nutné být staré osobě k dispozici 24 hodin denně, 7 dní v týdnu, což je pro jednoho člověka, i celou rodinu velmi náročný úkol. Proto jsou často využívány služby domovů pro seniory, kde se však staří lidé často cítí osamoceni a na obtíž, což se může projevit na jejich zdravotním stavu. Lidé, kteří se chtějí o staré lidi starat, mohou využít sociálního poradenství. Problém je však v neinformovanosti o této možnosti.

Tab. 36 Zdravotní služby na území MAS

Obec	Lékař pro dospělé	Dětský lékař	Zubař	Lékárna
Bratřejov	DOJÍŽDÍ	DOJÍŽDÍ	NE	NE
Březová	NE	NE	NE	NE
Dešná	NE	NE	NE	NE
Hrobice	NE	NE	NE	NE
Hvozdná	ANO	ANO	NE	NE
Kašava	DOJÍŽDÍ	DOJÍŽDÍ	NE	NE
Jasenná	ANO	DOJÍŽDÍ	NE	NE
Lhotsko	NE	NE	NE	NE
Lutonina	NE	NE	NE	NE
Neubuz	NE	NE	NE	NE
Ostrata	NE	NE	NE	NE
Podkopná Lhota	NE	NE	NE	NE
Slušovice	ANO	ANO	ANO	ANO
Trnava	NE	NE	NE	NE
Ublo	DOJÍŽDÍ	DOJÍŽDÍ	NE	NE
Veselá	NE	NE	NE	NE
Vizovice	ANO	ANO	ANO	ANO – 2
Vlčková	NE	NE	NE	NE
Všemina	NE	NE	NE	NE
Zádveřice-Raková	NE	NE	NE	NE

Zdroj: vlastní zpracování

Malé obce a periferní oblasti v celé České republice se v současnosti potýkají s nedostatkem lékařů a zubařů. Počet lékáren a zubařů na území MAS je velmi nízký. Na území se nachází 3 lékárny – 1 ve Slušovicích a 2 ve Vizovicích. Zubaři mají své ordinace rovněž jen v těchto městech. Pro obyvatele ze vzdálenějších obcí to může být přítěž, zvláště pokud se musí přizpůsobovat autobusovým spojům.

Lékařská péče pro dospělé a děti je trvale dostupná ve 3 obcích. V ostatních obcích buď lékař dojíždí v pravidelných intervalech nebo jsou občané nuceni dojíždět do větších měst daného území. Na základě komunikací s představiteli obcí bylo zjištěno, že v některých malých obcích došlo na rušení dětských poraden, tudíž maminky s malými dětmi musejí dojíždět do dětských ordinací, což je zvláště v zimě a bez vlastního auta velmi náročné.

Základní nabídku zdravotnických služeb poskytují zdravotnická zařízení regionálního významu: Nemocnice Milosrdných Bratří ve Vizovicích, která svým významem překračuje hranice regionu. Slouží pacientům s chronickým onemocněním na lůžkách Léčebny dlouhodobě nemocných a hospitalizovaným i ambulantním pacientům poskytuje rentgen, ultrazvuk, interní ambulanci a rehabilitace. Lékařský dům ve Vizovicích, kde sídlí praktičtí lékaři pro dospělé i děti, stomatologové, zubní laboratoř, chirurgická ambulance, gynekologie. Zdravotní středisko ve Slušovicích nabízí služby obvodních lékařů pro děti a dospělé, stomatologickou péči a gynekologickou ambulanci.

Nejbližší institucí poskytující komplexní nabídku zdravotnických služeb, včetně zubní pohotovosti, je Krajská nemocnice T. Bati ve Zlíně. Zubní pohotovost ovšem funguje pouze o víkendech. V případě vážných problémů je nejbližší zubní pohotovost i ve všední dny ve fakultní nemocnici Olomouc.

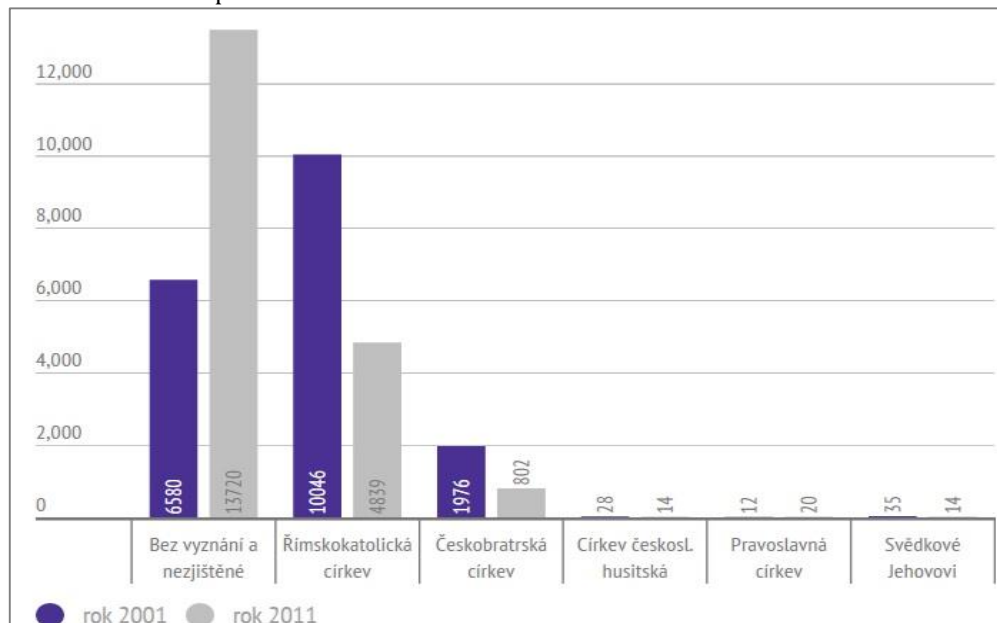
Pro zajištění poskytování sociálních služeb a dalšího využívání mohou být využita tzv. komunitní centra, která jsou víceúčelovými zařízeními, ve kterých se setkávají členové komunity při sociálních, vzdělávacích, kulturních a rekreačních aktivitách s cílem zlepšit sociální situaci těchto jednotlivců a komunity jako celku. Stejně tak jako učebny pro celoživotní zdělávání je snahou nabídnout možnost setkávání osobách, které projeví zájem.

4.1.7.5 Círky a náboženské společnosti

Na území MAS mají svůj sbor či farnost celkem tři církve či náboženské společnosti. Římskokatolická církev je zastoupena osmi farnostmi (Jasenná, Bratřejov, Vizovice, Hvozdná, Všemina, Kašava, Slušovice a Trnava). Českobratrská církev evangelická má na území 2 sbory (Jasenná a Zádveřice-Raková). Na území MAS VaS je také jeden křesťanský sbor, který se schází ve Vizovicích. Ostatní menší církve a náboženské společnosti na území svůj

sbor či pobočku nemají. Lidé hlásící se k těmto subjektům jezdí na setkání především do Zlína nebo Vsetína. V následující tabulce je srovnání počtu lidí, kteří se hlásili k nějaké církvi či náboženské společnosti při Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 a 2011.

Graf 19 Círky a náboženské společnosti v MAS VaS v letech 2001 a 2011

Zdroj: vlastní zpracování

Během deseti let, které dělily SLDB v letech 2001 a 2011, se velmi výrazně snížil počet lidí hlásících se k Římskokatolické církvi (o 5 207) a také k Českobratrské církvi evangelické (o 1174). Tento trend je zaznamenáván v celé republice a není tedy nijak výjimečný. Mírný pokles zaznamenala také Církev československá husitská a Náboženská společnost Svědkové Jehovovi. Z dostupných informací se pouze k Pravoslavné církvi přihlásilo v roce 2011 o 8 lidí více než v roce 2001. V roce 2011 byl zaznamenán strmý nárůst lidí bez vyznání či s nezjištěným vyznáním. Za období 2001-2011 to bylo celkem 7 140 lidí. Z uvedených údajů je patrná zvětšující se míra sekularizace území, typická především pro území Čech. I přes strmý pokles lidí hlásících se k Římskokatolické církvi má tato církev mnohonásobně více svých členů než ostatní církve či náboženské společnosti. Obě velké církve zůstávají významným faktorem společenského života regionu.

Region MAS Vizovicko a Slušovicko je příjemný k životu. Vyznačuje se bohatým spolkovým a kulturním životem, udržují se zde tradice a zakládají nové. Sociální a zdravotní vybavenost je jednou z oblastí, která je na území MAS nedostačující. Již nyní je silně pocíťována absence domova pro seniory. Je třeba se zaměřit na kvalitu poskytovaných služeb a jejich návaznost a dostupnost (z hlediska bezbariérovosti, dopravní obslužnosti). Dostupnost lékařů a zubařů je velmi omezená, což dělá problémy převážně starým lidem, maminkám s dětmi nebo lidem odkázaným na veřejnou dopravu. V regionu se zvyšuje míra sekularizace obyvatelstva, což se následně odráží i ve finančních darech farnostem, kterým se tak snižují finanční prostředky pro drobné opravy kostelů či jiných sakrálních památek.

4.1.8 Podnikání, výroba, zaměstnanost

Podnikání a zaměstnanost velkou měrou ovlivňují rozvojový potenciál regionu. S hodnocením oblasti podnikání a výroby souvisí např. počet ekonomických subjektů na území MAS VaS, jak jsou tyto subjekty rozděleny mezi tři sféry - primární, sekundární a terciární, či jakou mají tyto subjekty právní formu. V oblasti nezaměstnanosti jsou to míra a podíl nezaměstnanosti, nezaměstnanost z hlediska ohrožených skupin na trhu práce.

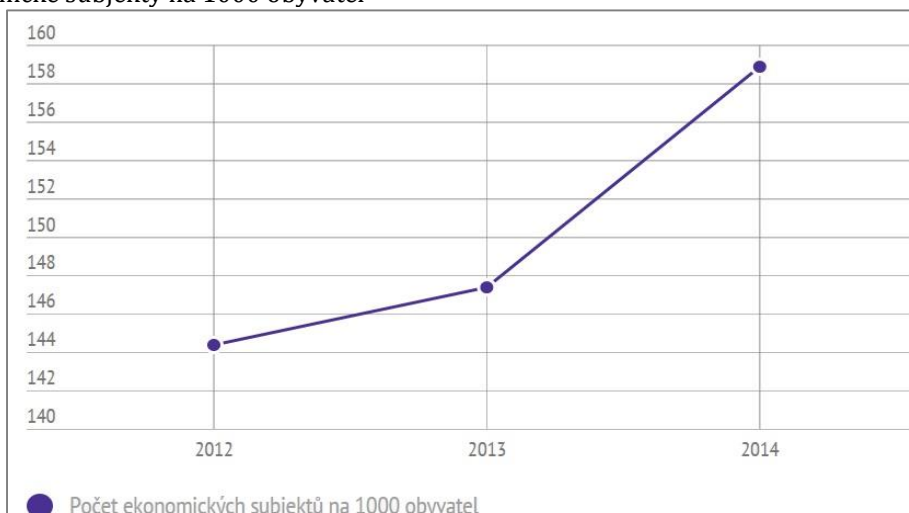
4.1.8.1 Podnikání a výroba

Aby byly následující informace účelné, je v úvodu nutné vědět, kolik osob je ekonomicky aktivních (EA) a jaká je nezaměstnanost. V roce 2008 bylo EA 71,8 % obyvatelstva, 2012 - 70,1 %, 2013 - 69,8 % a v roce 2014 už „jen“ 69,3 %. Nezaměstnanost v roce 2008 byla 5,21 %, 2012 - 7,2 %, 2013 - 6,95 % a v roce 2014 6,03 %.

Ekonomické subjekty na území

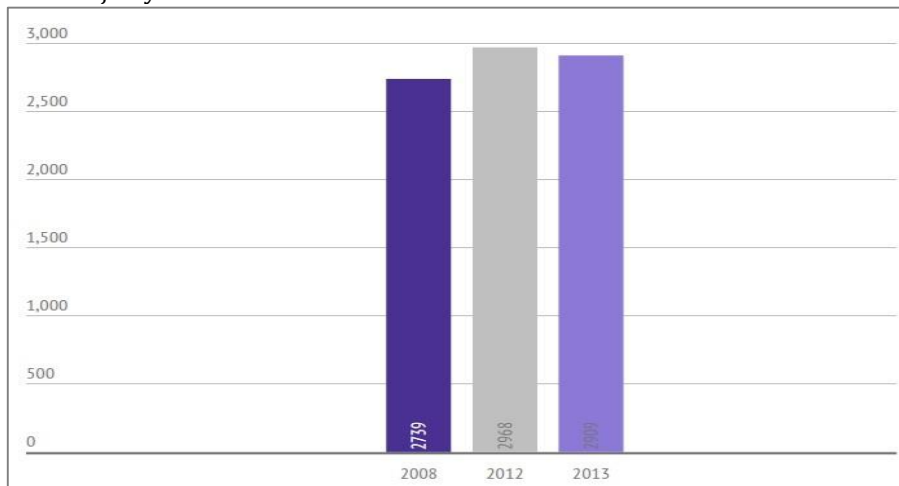
Region MAS Vizovicko a Slušovicko je typický velkým počtem živnostníků a firem. V přepočtu na 1 000 obyvatel mělo v roce 2013 území 147,4 ekonomických subjektů, což je více než je průměr Zlínského kraje (122,15 ekonomických subjektů/1 000 obyvatel) i celorepublikový průměr (128,55/1 000 obyvatel). Oproti roku 2012 se však jedná o meziroční pokles o 3 ekonomické subjekty na 1000 obyvatel. V roce 2014 vzrostl počet ekonomických subjektů v přepočtu na 1 000 obyvatel na 158,89 a kopíroval tak zlepšující se hospodářskou situaci v České republice. **Vzhledem k tomu, že k zachování a vzniku nových podniků, která jsou pro venkov typická (zemědělství, řemeslná výroba, atd.) je potřeba mimo finančních prostředků, také pracovitost a manuální zručnost, je ze situace v regionu patrné, že disponuje lidmi s těmito vlastnostmi a schopnostmi. S tímto faktem také souvisí, že v území MAS je dostatečně kvalifikovaná pracovní síla. V sekundárním sektoru působilo v roce 2014 téměř 600 ekonomických subjektů a v rámci služeb na více než 2000. Každá práce vyžaduje jistou kvalifikaci, což lze spatřit na nabídkách volných pracovních míst. V sekundárním sektoru navíc působí velké firmy, které se zabývají výrobou plastů, obytných kontejnerů apod., jejichž výrobní se rozšiřují, zaměstnávají více místních obyvatel a zabývají se testováním a vývojem specifických pro danou oblast.**

Graf 20 Ekonomické subjekty na 1000 obyvatel

Zdroj: ČSÚ 2015, vlastní zpracování

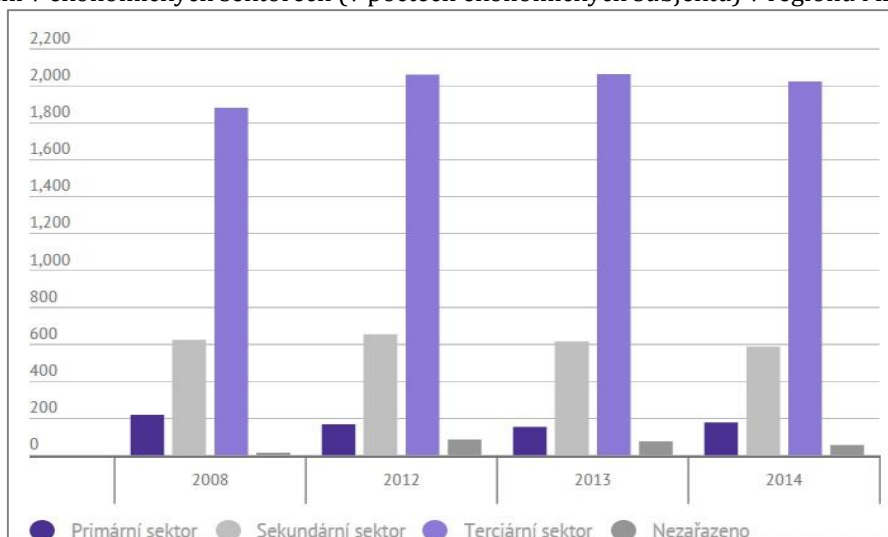
Graf 21 Ekonomické subjekty na území MAS

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Z grafu je patrný nárůst počtu ekonomických subjektů mezi roky 2008–2012 o 229 subjektů, což odpovídá nárůstu o 8,36 p.b. Tento znatelný nárůst byl důsledkem zlepšující se ekonomické situace celé ČR v tomto období po útlumu způsobeném celosvětovou krizí. Mírný pokles o 59 ekonomických subjektů v roce 2013 a v roce 2014 o 64 subjektů potvrdil především stálý úbytek subjektů v sekundárním sektoru. Rozdělení podle sféry odvětví ukazuje následující graf.

Graf 22 Podnikání v ekonomických sektorech (v počtech ekonomických subjektů) v regionu MAS VaS

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Již od roku 1990 se díky změnám ekonomické a výrobní orientace zmenšuje podíl zemědělských podnikatelů v zastoupení všech ekonomických subjektů. I během let 2008–2013 klesl počet subjektů podnikajících v zemědělství o 65 a na celkovém počtu se podíl snížil o 2,71 p.b. Tato skutečnost je vyvolána dvěma vlivy. Prvním je trvalý odchod lidí ze zemědělství (malé mzdy, nízká společenská prestiž) a druhým vlivem je hospodaření velkých společností. Poměr drobných a malých zemědělských podnikatelů a velkých firem se dlouhodobě mění ve prospěch firem. Rozorávání mezí za socialismu vytvořilo velké lány a pole, které je jednodušší obdělávat pro firmy s mnoha zaměstnanci. V roce 2014 však došlo k malému vzkříšení priméru, kdy se počet subjektů zvýšil o 24 podnikajících osob. Aby nedocházelo k dalšímu poklesu počtu podnikatelů v priméru a jeho podílu na HDP, je třeba podporovat malé farmy, jejich produkci a pomáhat s investováním do zemědělských či lesnických strojů a zařízení či do oprav a přístaveb staveb pro využití při jejich práci (sklady senáže, garáže pro parkování techniky apod.). Během diskuzí se zemědělci na platformě MAS zazněl opakovaně problém s produkcí domácích výrobků a jejich uvádění na trh. Dle jejich vyjádření jsou hygienické a veterinární podmínky velmi přísné a jejich splnění finančně náročné. Především tyto důvody vedou místní zemědělce k nižší produkci domácích výrobků než si vyžduje lokální trh. Navzdory tomu, že poptávka po lokálních produktech dle zemědělců nustále roste.

Další důležitou oblastí pro primární sektor jsou pozemkové úpravy. „Právě s jejich pomocí se neúnavně snažíme obnovit osobní vztah lidí k půdě a krajině a vyvážit jej s veřejným zájmem a důrazem na zvýšení kvality života na venkově, který byl násilně a radikálně změněn v době kolektivizace. Pozemkové úpravy jsou v podstatě jediným nástrojem ke scelení a zpřístupnění pozemků jejich vlastníkům i uživatelům a k obnovení zanedbané a poničené krajiny. Výrazným dílem přispívají k ochraně půdy, vody a bioty jako veřejných statků. Bývají leckdy nutným předstupněm opatření protipovodňové prevence. Podléjí se také na obnovení a digitalizaci zastaralého katastru nemovitostí.“ uvedl Ivan Fuksa, ministr zemědělství v roce 2010 v publikaci Pozemkové úpravy – nástroj pro udržitelný rozvoj venkovského prostoru. Na území MAS jsou ukončeny pozemkové úpravy pouze v obcích Hvozdná a Lutonina (zdroj: Ministerstvo zemědělství, 2016)

Na území MAS VaS se také projevil celorepublikový trend mírného snižování počtu podniků a firem v sekundárním sektoru – průmyslu. Největší propad počtu těchto subjektů nastal v 90. letech, kdy se upustilo od myšlenky mít z Československa průmyslovou velmoc. Po roce 2008 byl mírný pokles průmyslových podniků spíše ovlivněn nástupem ekonomické krize a odlivem zakázek především strojírenského a automobilového průmyslu. Ačkoliv na území MAS VaS nemá výrobní zádná z automobilek, existuje zde několik firem, které vyrábějí komponenty do automobilů. Bohužel velké rozšíření sekundárního subjektu podnikatelů na území MAS neočekávají. Z rozhovorů

s nimi vyplývá, že investoři nemají zájem o investování významných finančních prostředků na toto území a to především z důvodu nedostačující dopravní infrastruktury. Problémem např. bylo, že železniční spojení není dostatečné, a tedy náklad by musel být z Lípy nad Dřevnicí/ Zádveřic/ Vizovic převážen na nákladních automobilech. Prostory pro budování nových investičních projektů by na okrajích obcí (např. Slušovic, Vizovic, Neubuže) byl, avšak pro investory za nedostatečně uspokojivých podmínek. Podle rozhovorů se starosty, by se musela nejprve zvýšit kvalita dopravní infrastruktury a teprve poté by mohlo být zahájeno jednání s novými investory.

Terciární sektor se podílí již skoro 71 % na celkovém počtu ekonomických subjektů. Nárůst poskytovatelů služeb od roku 2008 do roku 2013 byl kolem 182 firem. Tato čísla hovořila také o velmi slušné vybavenosti daných obcí jednotlivými typy služeb. Nejvíce poskytovatelů služeb se nachází ve městech Vizovice a Slušovice a také poblíž turisticky zajímavých lokací. I díky velkému počtu poskytovatelů služeb je velmi důležitá podpora cestovního ruchu. Problém však nastal v roce 2014, kdy se počet poskytovatelů služeb snížil o 41 osob, tedy o 1,9 %.

Tab. 37 Právní formy ekonomických subjektů v MAS VaS

Právní forma ekonomických subjektů	2008		2012		2013		2014	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %	počet	v %
Státní organizace	25	0,91	26	0,90	26	0,89	26	0,91
Akciové společnosti	23	0,83	20	0,69	18	0,61	18	0,63
Obchodní společnosti	404	14,63	420	14,53	440	15,03	415	14,49
Družstevní organizace.	14	0,51	12	0,42	14	0,48	12	0,41
Živnostníci	1869	67,67	2042	70,66	2019	68,98	2002	69,92
Svobodná povolání	100	3,62	137	4,74	190	6,49	148	5,17
Zemědělci	190	6,88	81	2,80	47	1,61	83	2,90
Ostatní	137	4,96	152	5,26	173	5,91	159	5,55

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Mezi nejčastější právní formu subjektů patří živnostníci, jejichž podíl na celkovém počtu byl v roce 2014 69,92 %. Tento podíl se během let 2008–2014 příliš neměnil a osciloval kolem hodnoty 70 %. Podíl obchodních společností byl druhý nejvyšší - v roce 2014 14,49 %. Z tabulky lze vyčíst mírný nárůst počtu obchodních společností v regionu do roku 2013, avšak jejich zánik v roce 2014. Také svobodná povolání (advokát, lékař, notář, atd.) meziročně zvyšovaly svůj počet a v roce 2013 tuto právní formu použilo 6,49 % všech ekonomických subjektů, ovšem v roce 2014 opět nastal zvrat. Relativně stálé hodnoty fyzických jednotek i procentuálního vyjádření vykazují družstevní organizace, kterých bylo v roce 2014 na území MAS VaS 12. Alarmující je především propad počtu zemědělských podnikatelů v roce 2013 o 42 p.b. oproti roku 2012, který byl však kompenzován ještě větší nárůstem v roce 2014. Státní organizace, které nejsou závislé na ekonomice ČR a podmínkách trhu, mají stabilní počet několik let. Během let 2008–2012 byla evidována na území MAS VaS pouze jedna nová státní instituce.

Podnikatelské subjekty jako zaměstnavatelé

Na území MAS VaS má své sídlo či výrobu také několik velkých firem. Mezi největší zaměstnavatele patří firmy greiner packaging slušovice s.r.o. a TNS SERVIS s.r.o., které svou činnost vykonávají ve Slušovicích. Počet zaměstnanců těchto firem se podle ARES pohybuje v rozmezí 250–499. Největším zaměstnavatelem v mikroregionu Vizovicko je RUDOLF JELÍNEK a.s. se 100–199 zaměstnanci. Velcí zaměstnavatelé území MAS VaS provozují svoji činnost v 61,5 % na území mikroregionu Slušovicko (především ve Slušovicích) a v 38,5 % na území mikroregionu Vizovicko (především ve Vizovicích). Toto rozložení je dáno působením bývalého JZD Slušovice, jehož rozpad dopomohl vzniku velkých firem.

Tab. 38 Největší zaměstnavatelé území MAS VaS

Název	Počet zaměstnanců podle ARES
greiner packaging slušovice s.r.o.	250 - 499
TNS SERVIS s.r.o.	250 - 499
FAGUS, a.s.	200 - 249
MOBA, spol. s.r.o.	200 - 249
SWS a.s.	200 - 249
RUDOLF JELÍNEK a.s.	100 - 199
DF Partner s.r.o.	100 - 199

OXALIS, spol. s r.o.	100 - 199
SYKORA, spol. s r.o.	100 - 199
KOMA MODULAR s.r.o.	100 - 199
UNICO MODULAR a.s.	100 - 199
ROSTRA s.r.o.	100 - 199
PARTR spol. s r.o.	100 - 199

Zdroj: ARES, vlastní zpracování

Tab. 39 Podnikatelské subjekty podle počtu zaměstnanců

Název	Subjekty bez zaměstnanců	Mikropodniky (1–9 zam.)	Malé podniky (10–49 zam.)	Střední podniky (50–249 zam.)	Velké podniky. (nad 250 zam.)
Bratřejov	76	7	0	0	0
Březová	57	15	4	3	0
Dešná	17	3	0	0	0
Hrobice	38	6	2	2	0
Hvozdná	119	15	4	1	0
Jasenná	59	9	1	0	0
Kašava	80	15	1	0	0
Lhotsko	27	7	1	1	0
Lutonina	47	7	1	0	0
Neubuz	45	12	0	2	0
Ostrata	42	4	0	0	0
Podkopná Lhota	28	6	0	0	0
Slušovice	278	77	20	6	2
Trnava	111	17	4	1	0
Ublo	31	8	2	0	0
Veselá	82	15	3	1	0
Vizovice	426	93	19	10	0
Vlčková	35	4	1	0	0
Všemina	109	11	5	2	0
Zádveřice-Raková	132	17	10	0	0
Celkem	1839	348	78	29	2

Zdroj: statistické údaje 2013 www.risy.cz, vlastní zpracování

Mezi podnikatelskými subjekty převládají ty, které nemají žádného zaměstnance, jejich podíl na celkovém počtu přesahuje 80 %. Na území se nachází také velké množství tzv. mikropodniků (podniků s 1–9 zaměstnanci), které se soustřeďují především ve Vizovicích a Slušovicích. Zajímavostí je rovnoměrné zastoupení mikropodniků v ostatních obcích. Malé podniky (10–49 zaměstnanců) již nenalezneme v žádné obci území MAS. V pěti obcích (Bratřejov, Dešná, Neubuz, Ostrata, Podkopná Lhota) tento typ podnikatelských subjektů zcela chybí. Z tabulky je patrné zřetelné rozdělení mezi dvěma městy a zbylými obcemi. Celých 50 % malých podniků se totiž vyskytuje ve Vizovicích a Slušovicích. Střední podniky (50–249 zaměstnanců) můžeme nalézt ve 14 z 20 obcí. Většina středních podniků provozuje svou činnost ve Slušovicích a přilehlém okolí (18 z 29). Tyto čísla jasně vystihují význam průmyslových ploch ve Slušovicích či Březové. Opravdu velké firmy (více než 250 zaměstnanců) jsou na území pouze dvě, obě ve Slušovicích - jedná se firmy zabývající se plasty, respektive výrobou a montáží produktů pro automobilový průmysl.

Potřeby v oblasti podnikání

Pro zemědělské i nezemědělské podnikání v našem regionu je nezbytné stálé obnovování vybavení, nákup nových strojů a technologií, je nezbytné modernizovat budovy a snižovat jejich energetickou náročnost. Pro vyšší úspěšnost a zvyšování kvality produktů je nutné zavádění inovací, zlepšování výměny informací a poradenství. Těch se však v současné chvíli nedostává v dostatečné míře, formě nebo jsou podmínky pro jejich zavedení složité a příliš finančně náročné. O rozvoj inovačního prostředí se pokouší na vyšší úrovni např. na Zlínském kraji v souladu s Národní výzkumnou a inovační strategií pro inteligentní specializaci ČR (známý jako RIS3 strategie)

ve svém Smart akceleratoru Zlínského kraje. Jeho hlavním cílem je zvýšení počtu inovací nebo jejich transfer do menších a středních podniků. Dále se také snaží o zvýšení počtu zahajujících vlastních podniků, jejichž podpora je stále také nízká. Z diskuzí s podnikateli vychází, že by uvítali systém podpory, který by zahrnoval např. navázaní spolupráce s místními aktéry, vhodné dotační tituly, zapojení do místní ekonomiky či nové finanční nástroje. Přesto, že se podpora a rozvoj místních tradičních výrobků je ekonomicky pro region důležitá ale objemově méně významná, mají naši podnikatelé zájem o jejich uvádění na trh a také o zkracování dodavatelských řetězců (zemědělských a potravinářských, realizace služeb, výměny informací apod.). Naprostá většina definovaných brownfields postupně nachází své aktivní majitele a jsou zde realizovány nové projekty. Zároveň se ale objevují na katastrech obcí nejen opuštěné budovy, ale i areály s výrazným útlumem aktivit. Cílené podpory těchto areálů by mohly předcházet jejich celkovému zchátrání, vyprázdňování a úpadku.

V některých oblastech, zvláště v zemědělství, dochází k hojnějšímu využívání služeb. Podporovány by tedy měly být investice do rostlinné i živočišné výroby a výroby produktů vč. jejich uvádění na trh a prodej. O fungujícím systému sdílení strojů a zařízení zatím nemáme informace, ovšem je zde diskuze nad sdílením technologií mezi zemědělskými podnikateli především na zatravňování pozemků, zařezávání stromů na okrajích, štěpkovače apod.

Odborné vzdělávání a informační akce jsou orientovány sektorově a dosahují různého stupně úspěšnosti. Rozvoj agroturistiky a specifických oblastní hypoturistiky nebo venkovské či sociální turistiky je spojen jak s již realizovanými záměry, tak v rámci projektových zásobníků se očekává jaké možnosti budou vytvořeny pro jejich další realizaci nebo zcela nové a inovativní realizace. V našem regionu se také realizuje ekologické zemědělství a rozvíjí ovocnářství. Původní řemesla jsou stále ještě uchovávaná, ale nemají systematické vedení a podporu. Zatím se nepodařilo ani vytvořit burzu či seznam tradičních produktů a řemesel, vytvořit muzeum nebo databáze.

V souvislosti s tím nedošlo v území ke komplexním marketingovým aktivitám, které by vedly k propagaci řemesel, regionálních produktů a místních zajímavostí. A to i přesto, že roste poptávka po produktech vyrobených na venkově. Dle Asociace regionálních značek v současnosti také neexistuje na území MAS žádný jednotný systém regionálního značení produktů, který by jistě vedl ke zvýšení povědomí o těchto produktech a k podpoře místních producentů. Přesto zůstává náš region velmi známým např. pro Vizovické pečivo. Zvláště poslední zmíněné Vizovické pečivo vyžaduje jisté know how, které se postupně vytrácí, neboť jej zná omezené množství (většinou staršího věku) obyvatel. Tato oblast se proto přímo nabízí k uspořádání workshopu k získání informací a dovedností o této tradiční místní specialitě, ale také seminář či workshop věnovaný přímo zástupcům ekonomických sektorů na jimy zvolené témata např. (zemědělské podnikatelé věnující se pastevečství a zpracování produktů by mohly být poučení rakouskými zemědělci, kteří mají v této oblasti mnohonásobně větší zkušenosti).

4.1.8.2 Zaměstnanost

Nezaměstnanost je faktor, který výrazně ovlivňuje stav celé společnosti. Za závažný problém je považována především dlouhodobá nezaměstnanost.

Tab. 40 15 Míra nezaměstnanosti v obcích MAS VaS

Obec	Míra nezaměstnanosti v %				PNS*	
	2008	2009	2010	2011	2013	2014
Bratřejov	4,1	8,3	10,1	8,3	7,8	5,6
Březová	6,4	5,9	8,6	5,9	6,7	4,7
Dešná	3,0	1,0	6,0	4,0	5,2	2,0
Hrobice	3,9	5,9	10,8	8,3	6,3	5,4
Hvozdná	6,0	10,0	10,0	10,2	6,4	6,4
Jasenná	4,5	11,9	9,6	7,5	8,5	6,8
Kašava	6,5	12,8	10,2	10,7	7,6	7,2
Lhotsko	5,0	12,4	9,1	5,0	6,4	8,8
Lutonina	7,0	13,6	12,6	7,5	9,7	6,3
Neubuz	3,2	7,3	6,4	6,4	6,2	5,6
Ostrata	7,7	11,2	11,8	12,4	7,8	6,8
Podkopná Lhota	8,3	9,0	10,3	9,6	6,1	4,9
Slušovice	3,7	7,5	8,7	8,5	6,4	4,4
Trnava	4,7	9,3	9,3	6,9	6,7	7,8
Ublo	7,9	11,0	10,2	9,5	7,7	7,0

Veselá	4,9	8,5	7,2	7,2	6,3	7,4
Vizovice	4,6	9,9	9,7	8,5	7,4	6,2
Vlčková	4,8	9,7	6,5	8,1	6,8	6,9
Všemina	2,9	6,0	9,3	8,5	6,2	5,2
Zádveřice - Raková	5,1	8,6	10,8	8,6	6,8	4,8
Průměr nezaměstnaností	5,21	7,04	9,36	7,20	6,95	6,03
Nezaměstnanost ve Zlínském kraji	6,3	11,4	10,9	9,5	8,2	7,3
Nezaměstnanost v ČR	6,4	10,0	10,4	9,4	8,2	7,4

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

*PNS = podíl nezaměstnaných osob

Míra nezaměstnanosti je uvedena za roky 2008–2011. Údaje za rok 2013 a 2014 značí podíl nezaměstnaných osob (jedná se o ukazatel nezaměstnanosti, který nahradil dřívější míru nezaměstnanosti a který se počítá podle nové metody). Z tohoto důvodu se následující srovnání věnuje pouze letům 2008–2011.

Na území MAS VaS byla nejnižší míra nezaměstnanosti v 19 z 20 obcí v roce 2008. Průměrná nezaměstnanost celého území se pohybovala okolo 5,21 %. Mezi obce s nejnižší nezaměstnaností patřila Dešná, Neubuz a Všemina. Nejnižší nezaměstnanost v roce 2008 byla tedy v obcích mikroregionu Slušovicko, které jsou v blízkosti města Slušovice. Rok 2009 přinesl pro obce nárůst nezaměstnanosti v řádech procent. Výjimkou je pouze obec Dešná, ve které se snížila nezaměstnanost na hodnotu 1 %, v celé obci byl v tomto roce pouze 1 člověk veden jako nezaměstnaný. Také průměrná nezaměstnanost v území se zvýšila o 1,83 p.b. Rostoucí trend nezaměstnanosti pokračoval také v roce 2010, kdy v celé ČR začala intenzivně působit celosvětová ekonomická krize. Zatímco v obcích s největší nezaměstnaností roku 2009 se míra nezaměstnanosti snižovala, u obcí jako Dešná, Hrobice či Všemina se nezaměstnanost zvýšila oproti předchozímu roku více než dvojnásobně. V roce 2011 se průměrná nezaměstnanost vrátila na hodnotu roku 2009 (cca 7 %) a ve všech obcích se míra nezaměstnanosti snižovala nebo zůstala na stejné hodnotě. V obcích Ostrata a Hvozdná se míra nezaměstnanosti pohybovala přes 10 % a tyto obce se řadily k obcím s vyšší mírou nezaměstnanosti. Nejnižší míra nezaměstnanosti v roce 2011 byla v obci Dešná a Lhotsko. Z tabulky je také patrné, že v rámci dvou měst regionu byla ve sledovaných letech menší nezaměstnanost ve Slušovicích, až v roce 2011 se hodnota u obou měst vyrovnala.

V roce 2013 podle nového výpočtu byla nejvyšší nezaměstnanost v obcích Lutonina a Jasenná, kdy překračovaly i krajský a celorepublikový průměr. Nejnižší nezaměstnanost je dlouhodobě v obci Dešná, což se ani v roce 2014 nezměnilo. Naproti tomu se výrazně zvýšila nezaměstnanost v obci Lhotsko.

V kontextu vývoje české ekonomiky lze konstatovat, že nejnižší nezaměstnanost byla v roce 2008, kdy byla ČR na vrcholu ekonomického cyklu. Ten byl však v roce 2009 narušen světovou krizí, ale díky setrvačnosti se plně projevila až v roce následujícím. Od toho roku, kdy se ekonomika odrazila od svého dna se postupně nezaměstnanost daří snižovat a dle prvním odhadů českých ekonomů lze v roce 2015 očekávat její další snížení.

Tab. 41 Přehled nezaměstnanosti V MAS VaS podle skupin ohrožených na trhu práce

Druh nezaměstnanosti	2008		2009		2010		2011		2013	
	Absolutní hodnoty	Podíl na celkovém počtu uchazečů	Absolutní hodnoty	Podíl na celkovém počtu uchazečů	Absolutní hodnoty	Podíl na celkovém počtu uchazečů	Absolutní hodnoty	Podíl na celkovém počtu uchazečů	Absolutní hodnoty	Podíl na celkovém počtu uchazečů
celkem	484		869		921		829		998	
50+	144	29,75 %	230	26,47 %	270	29,32 %	234	28,23 %	307	30,76 %
absolvent	56	11,57 %	73	8,40 %	72	7,82 %	72	8,69 %	56	5,61 %
<18	2	0,41 %	3	0,35 %	0	0,00 %	3	0,36 %	2	0,20 %
24 m +	71	14,67 %	68	7,83 %	112	12,16 %	162	19,54 %	200	20,04 %
OZP	89	18,39 %	126	14,50 %	150	16,29 %	133	16,04 %	122	12,22 %
průměrný věk	39,2		38,2		38,5		38,2		41,09	

Zdroj: ČSÚ, Vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky je patrný meziroční nárůst počtu registrovaných uchazečů o práci ve věku 15-64 let. Výjimku tvoří rok 2011, kdy se počet uchazečů snížil o 9,9 p.b. Tabulka se věnuje uchazečům z nejohroženějších skupin a neuvádí čísla za rok 2012, které MPSV nezveřejnilo a rok 2014 kde se změnil některé sledované údaje.

Je jistě alarmující strmý nárůst uchazečů, jež jsou dlouhodobě nezaměstnaní (déle než 24 měsíců). Během let 2008-2013 narostl počet těchto uchazečů o 129 obyvatel. V roce 2013 byl podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkovém počtu nezaměstnaných 20 %. Dlouhodobě nezaměstnaní ztrácí pracovní návyky a mohou se dostat do sociálního vyloučení. Proto je velmi důležité se na tuto skupinu zaměřit při provádění aktivní politiky zaměstnanosti. Mezi nejohroženější skupiny nezaměstnaných patří absolventi bez praxe a také obyvatelé starší 50 let. Počet absolventů se po mírném zvýšení v letech 2009–2011 opět vrátil v roce 2013 na hodnoty roku 2008. Při zvyšujícím se počtu uchazečů o práci se tedy podíl absolventů hledajících práci snížil z 11,57 % (rok 2008) na 5,61 % (rok 2013). I přes snížení podílu nezaměstnaných absolventů je tento podíl na území MAS VaS vyšší než v průměru ve Zlínském kraji (5,45 %) i ČR (4,43 %). Tato nelichotivá pozice je dána strukturou zaměstnavatelů v regionu, kteří se nezabývají Hi-tech či výzkumem a vývojem. Dále v regionu chybí velké nadnárodní firmy, které by do své struktury potřebovali vysokoškolsky vzdělané lidi.

Počet lidí, kteří hledají práci a mají více než 50 let, se za posledních 6 let více než zdvojnásobil. Při stejném vývoji celkového počtu uchazečů je tedy podíl této skupiny lidí neměnný - cca 30 %. Uchazečů o zaměstnání, kteří ještě nedosáhli věku 18 let, je velmi málo. Během sledovaných let se jejich počet ustálil na 2, což odpovídá cca 0,2 % všech uchazečů o zaměstnání. Osoby se zdravotním postižením (OZP) se podíleli v roce 2013 12,22 % na celkovém počtu uchazečů, což je více než průměrné hodnoty Zlínského kraje (12 %) i České republiky (10,4 %). Od roku 2008 se jejich počet nepatrně zvyšoval, ovšem procentuální zastoupení se s přibývajícím počtem uchazečů snižoval.

Průměrný věk uchazečů o zaměstnání byl v roce 2013 cca 41 let, což je nárůst oproti roku 2008 o téměř 2 roky. Tento nárůst je způsoben zvyšující se věkovou hranicí odchodu lidí do důchodu a také vysokým podílem nezaměstnaných 50+.

Na území MAS je pocítována absence sociálních podniků, sdílených pracovních míst, chráněných dílen či jiných forem, jak snižovat nezaměstnanost ohrožených skupin. Problémem je, že tato pracovní místa s sebou nesou zvýšené nároky s dopadem na zaměstnavatele. Pro vytvoření takových míst by bylo třeba získat dostatek finančních prostředků na zajištění provozu, platu pro tyto osoby a v případě handicapovaných také plat osoby za ně zodpovědné.

Chybí zde také poradenské centrum zaměřené na oblast podnikání či podnikatelský inkubátor nebo co-workingové centrum, které by pomáhalo začínajícím firmám při rozjezdu svého podnikání. Nicméně v okolí se nachází několik institucí nabízející tyto služby a případní zájemci je mohou využít. Jedná se například o Technologické inovační centrum sídlící ve Zlíně.

Nezaměstnanost v regionu byla v posledních letech přímo ovlivněna světovou hospodářskou krizí, která vyvrcholila v ČR v letech 2009 a 2010. Strmý nárůst nezaměstnaných se podařilo v roce 2011 úspěšně zastavit, ovšem dosáhnout hodnot roku 2008 se nezdařilo. Hodnoty nezaměstnanosti roku 2013 a 2014 se ovšem nedají srovnávat s předchozími roky kvůli novému výpočtu. A tak i zdánlivě nižší hodnoty nezaměstnanosti fakticky neznamenají lepší situaci na trhu práce. Pozitivem ovšem je, že nezaměstnanost MAS VaS se nachází pod průměrem ČR i kraje. Region je typický velkým počtem mikropodniků, které zaměstnávají místní obyvatelé a budují si silné pouto k dané obci. Pro zachování přijatelné zaměstnanosti ve venkovských oblastech je podpora právě tohoto typu podnikání velmi důležitá. Navíc regionu chybí velké podniky, které by zaměstnaly několik stovek pracovníků. V reakci na situaci nezaměstnaných osob z ohrožených skupin je vhodné podporovat jejich zaměstnání a to prostřednictvím podpory sociálních podniků, sdílených pracovních míst či chráněných dílen.

4.1.9 Školství

Vzdělávání na venkově je důležitou součástí společenského života. Je také jednou z povinností obce, kterou jí uděluje školský zákon. Ve většině případů je obec zřizovatelem školy, a pokud není, má povinnost dohlížet na povinnou školní docházku. Obce mají také povinnost zajišťovat výdaje školám i školským zařízením, s výjimkou výdajů hrazených z finančních prostředků státního rozpočtu a jiných zdrojů. Obec může právními osobami vykonávajícími činnost škol a školských zařízení, které zřizuje, přispívat na další neinvestiční výdaje jinak hrazené ze státního rozpočtu.

Předškolní a školní vzdělávání na venkově nefunguje jen jako instituce, kde se děti vzdělávají, ale také jako důležitý společenský prostředník pro celou obec – roste počet komunitních škol. Do školních aktivit se zapojují děti, rodiče i prarodiče. Vznikají nové meziobecní vztahy, neboť v malých obcích není možné z důvodu nedostatku žáků školy udržet, a tak se děti z okolních obcí sjíždějí do těch větších, kde tyto školy fungují.

4.1.9.1 Školská zařízení

Na území MAS Vizovicko a Slušovicko jsou pouze tři školy, které mají I. i II. stupeň a mateřskou školu, a to ve Vizovicích, Slušovicích a Kašavě (viz následující tabulka). Vizovice jako jediné mají dvě základní školy, a to Dětský domov a Základní školu Vizovice a Základní školu Vizovice, příspěvkovou organizaci. Jedinou střední školou na území MAS VaS je Střední škola oděvní a služeb Vizovice. Její obory s maturitou jsou:

- Podnikání
- Kosmetické služby
- Fotograf
- Vlasová kosmetika

Obory zakončené výuční listem jsou:

- Kadeřník
- Krejčí

Tato škola také slouží jako detašované pracoviště technologické Univerzity T. Bati ve Zlíně v oboru Kosmetika a technologie výroby kosmetických a hygienických přípravků. Nabízí bakalářské i magisterské vzdělání.

Již několik let však lze sledovat trend (dle statistik ČSÚ bylo v roce 2005 41145 absolventů odborných učilišť, kdežto v roce 2014 jen 24054), že mladí raději volí obory s maturitou než učňovské a to i přesto, že poptávka po řemeslnících (zejména instalatěři, automechanici, elektrikáři, atd.) je velká a výdělky kvalitních řemeslníků jsou nadprůměrné. Ke zvýšení motivace by mohla přispět větší propojenost s praxí (spolupráce škol a podniků), motivace žáků ze strany škol a firem, propagace a zlepšení prestiže učňovských oborů nebo organizace různých akcí.

Tab. 42 Přehled škol na území MAS Vizovicko a Slušovicko

Název obce	ZŠ		MŠ	SOU
	I. stupeň	II. stupeň		
Bratřejov	1	-	1	-
Březová	-	-	1	-
Dešná	-	-	-	-
Hrobice	-	-	1	-
Hvozdná	1	-	1	-
Jasenná	1	-	1	-
Kašava	1	1	1	-
Lhotsko	-	-	-	-
Lutonina	-	-	-	-
Neubuz	1	-	-	-
Ostrata	-	-	-	-
Podkopná Lhota	-	-	-	-
Slušovice	1	1	1	-
Trnava	1	1	1	-
Ublo	-	-	1	-
Veselá	1	-	1	-
Vizovice	2	2	1	1
Vlčková	-	-	-	-
Všemina	1	-	1	-
Zádveřice-Raková	1	-	1	-

Zdroj: Výroční zprávy 2012/2013

Počet základních škol s I. stupněm nebo jen s částečným I. stupněm je ve 12 z 20 obcí a měst spadajících do území MAS VaS, což je 60 %. Ve zbylých osmi obcích školy s I. stupněm nejsou, tudíž děti z okolních obcí musí každodenně

do škol dojíždět. Obce se také potýkají se špatnou naplněností škol, neboť děti z těchto malých obcí často dojíždějí do tří největších - do Vizovic, Slušovic a Kašavy. Důvody jsou různé. Většinou se jedná o lepší dopravní spojení nebo rodiče při cestě do práce děti dovezou. Dalším důvodem je vybavenost škol v obcích, která nedosahuje takové úrovně jako ve městě.

V posledních letech se zlepšila vzdělanost a kompetence učitelů na vesnici, zůstává však potřeba dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, zejména v mateřských školách. Technické a informační možnosti se zlepšují pozvolně.

4.1.9.2 Kapacity školských zařízení

Počet základních škol s II. stupněm je čtyři (Vizovice, Trnava, Slušovice, Kašava). Mateřských škol na území MAS VaS je celkem 13. Školky byly v letech 2010–2013 zcela naplněny a z důvodu nedostatečné kapacity musely odmítnout žádosti o umístění dítěte. Byl to důsledek malého přírůstku dětí v letech 1996–2010, kdy se třídy ve školách spojovaly. V současnosti jsou zase kapacity mateřských škol dostačující, dá se však předpokládat na základě zvýšeného počtu narozených dětí v letech 2013 a 2014, že za 2-3 roky bude kapacita opět nedostačující a bude potřeba předškolní zařízení rozšiřovat.

Počty žáků v obcích a městech na území MAS VaS můžeme vidět v tabulce. Při srovnání průměru počtu žáků na jednu třídu u obce Jasenná a města Slušovice můžeme vidět, že rozdíl je cca 10 žáků. Menší obce, ve kterých je pouze I. stupeň ZŠ, mají v průměru 2,6 třídy na školu. To znamená, že každá základní škola nemá všechny třídy prvního stupně. Nebo se jedná o třídy, ve kterých jsou ročníky spojené.

Celkový průměrný počet žáků na školu je 141,36 a to díky velkým městům Vizovice a Slušovice, ale také díky Kašavě. Celkový počet dětí za rok 2012/2013 na I. a II. stupni ZŠ je 1555. V letošním roce (2014) je jich vykazováno 1581.

Tab. 43 Počet žáků ZŠ na území MAS VaS

Název obce	Počet škol	Počet tříd	Počet žáků	Průměrný počet žáků na školu	Průměrný počet žáků na třídu
Bratřejov	1	2	28	28	14
Hvozdná	1	3	48	48	16
Jasenná	1	3	39	39	13
Kašava	1	9	141	141	15,7
Neubuz	1	2	27	27	13,5
Slušovice	1	20	471	471	23,55
Trnava	1	6	93	93	15,5
Veselá	1	2	37	37	18,5
Vizovice	1	25	577	577	23,08
Všemina	1	3	54	54	18
Zádveřice - Raková	1	3	40	40	13,33
celkem	11	78	1555	141,36	19,94

Zdroj: Výroční zprávy 2012/2013

V následující tabulce můžeme vidět, že předčasné odchody z venkovských obcí jsou minimální. Celkově 9 dětí odešlo na víceletá gymnázia do větších měst. Jedná se především o gymnázia ve Zlíně a Vsetíně.

Tab. 44 Počet žáků přijatých na víceleté gymnázium

Název obce	Počet přijatých na 8-leté studium
Jasenná	1
Slušovice	4
Vizovice	3
Všemina	1
celkem	9

Zdroj: Výroční zprávy 2012/2013

V následující tabulce jsou uvedeny počty žáků, u kterých se vykytují patologické jevy. Nejvíce jich je s vývojovými poruchami učení, jako jsou dysgrafie, dyslexie apod. Je předpoklad, že jejich počty se budou časem zvyšovat, a tudíž další vzdělávání pedagogů by mohlo přispět k cílenější práci s těmito dětmi, která by mohla jejich poruchu pozitivně ovlivnit.

Tab. 45 Počet integrovaných žáků s patologickými jevy

Název obce	Sluchově postižení	Zrakově postižení	Tělesně postižení/zdravotně znevýhodnění	S vývojovými poruchami učení	S vadami řeči
Hvozdná	-	-	-	2	-
Jasenná	-	-	-	6	2
Kašava	-	-	-	4	-
Neubuz	-	-	2	1	-
Slušovice	-	-	3	19	1
Trnava	-	-	-	1	-
Vizovice	1	1	1	21	-
Všemina	-	-	-	2	-
Zádveřice-Raková	-	-	-	2	-
celkem	1	1	6	88	3

Zdroj: Výroční zprávy škol 2012/2013

Přechod z mateřské školy do základní je jedním z největších předělů dětství. Následně pak přechod ze ZŠ na SŠ. Proto bychom měli usilovat o lepší připravenost dětí na tyto kroky, posilovat lepší vztahy mezi institucemi, zvyšovat manuální gramotnost. Také je potřeba zkvalitňovat přípravy budoucích a začínajících pedagogických pracovníků, zlepšovat kvalitu vzdělávání a výsledků žáků v klíčových kompetencích, zvýšit kvalitu předškolního vzdělávání. Dále je nutné omezit předčasné ukončování školní docházky a podpořit rovný přístup ke kvalitním programům předškolního rozvoje. Důležitou součástí kvalitního vzdělání je také neformální vzdělávání, které umožňuje rozvíjet se v jiných činnostech (umělecké, sportovní, výtvarné, odborně technické, atd.). Příležitostí je spolupráce s ostatními školami, např. v oblasti výměny zkušeností, pořádání společných akcí, aktivit a získávání dotací.

4.1.9.3 Vybavení školských zařízení

Součástí všech základních škol je školní jídelna i školní družina. Některé neúplné školy postrádají tělocvičnu, a tedy pro vnitřní tělovýchovné aktivity zřizují speciální místnosti vybavené základním cvičebním náradím. Pro venkovní aktivity využívají žáci travnaté prostranství za školou nebo místní fotbalové hřiště. Absenci tělocvičny nahrazují pravidelnou účastí kurzů plavání zejména v zimních měsících. Některá předškolní zařízení mají již zastaralé zařízení na venkovních hřištích a tak se snaží o jejich obnovu a dát jim jistou přidanou hodnotu. Velice žádanými jsou nyní zahrady či hřiště v přírodním stylu, které rozvíjí pohybové schopnosti dětí, ale také jejich znalosti o přírodě a jejich environmentální citění.

Pro zvýšení znalostí dětí je také potřeba kvalitně vybavených přírodovědných, chemických a jazykových učeben, cvičných bytů apod. Tyto učebny pomáhají dětem rozvíjet jejich nabyté vědomosti o praktickou zkušenost, což jistě ocení. Využití těchto učeben by mohlo být i v odpoledních hodinách pro osoby, které se chtějí celoživotně vzdělávat. Pro toto vzdělávání i pro školení zaměstnanců podniků aj. by mohlo sloužit také informační a vzdělávací centrum. To není nutné v každé obci, ale dle poptávky v městech Slušovice a Vizovice. Ve Slušovicích po rekonstrukci sokolovny prostor pro pořádání školení je, avšak bylo by vhodné zmodernizovat taková místa, kde je zároveň umožněno ubytování při pořádání vícedenních seminářů či konferencí.

Ze strany zřizovatelů - starostů i většiny ředitelů byla zaznamenána zvýšená poptávka po komunikaci s MAS a zprostředkování informací, které by mohly rozvíjet tato zařízení → zájem o zřízení tzv. animátora škol, který bude školám pomáhat s tzv. šablonami, bude pro ně vyhledávat dotační tituly a pomáhat s dotační administrací.

Všechny školy se chtějí zapojit do připravovaného Místního akčního plánu, který bude vyhlášen pro mateřské, základní a střední školy v průběhu roku 2015.

Na území MAS Vizovicka a Slušovicka je školství a vzdělání jedním z nejdůležitějších prvků utvářejících společnost. Ve Vizovicích, Slušovicích a Kašavě děti navštěvují třídy I. i II. stupně, v ostatních menších obcích jsou třídy pouze I. stupně. V devíti obcích škola není vůbec. Ve třech největších se také centralizují i jiné školní a mimoškolní aktivity jako je Základní umělecká portovní aktivity a činnost neziskových organizací.

V ostatních obcích jsou školy, které se potýkají s malou naplněností, a proto se vytváří malotřídky, na jejichž náklady přispívá obec. Pro obce jsou však tyto školy zásadní, neboť jsou centrem obecního kulturního života i jiných důležitých aktivit. Jejich vybavenost se díky dotacím nebo finančním darům zlepšuje, avšak nikdy nedosáhne úrovně škol ve městech. Proto je důležité školství na vesnicích podporovat. Mateřské školy se potýkají naopak s naplněností, která je zapříčiněna prvotním snižováním tříd v letech 2000–2010. Jedním z problémů v předškolním vzdělávání je nízká nebo žádná kompetence jejich pedagogů, která by se měla zlepšovat.

Snahou ředitelů škol a školek je obnova, či nové zřízení tělocvičen a školních zahrad především v přírodním stylu, který je v posledních několika letech velmi preferovaný a podporovaný. Pro celoživotní vzdělávání či školení asemináře by bylo vhodné zařídit či opravit školní a vzdělávací centrum.

4.1.10 Řízení obcí, spolupráce a informovanost

Členy MAS Vizovicko a Slušovicko je 20 obcí. Z tohoto počtu je 12 obcí členy Dobrovolného svazku obcí – Mikroregionu Slušovicko, 7 obcí členy Mikroregionu Vizovicko a jedna obec není členem ani jednoho ze zmíněných mikroregionů.

Velký prostor v MAS pro zapojení dalších obcí již není, neboť MAS je obklopena Statutárním městem Zlín, které má více než 25 000 obyvatel, tudíž členem MAS být nemůže a existujícími MAS (MAS Podhostýnska, o.s., Občanským sdružením MAS Střední Vsetínsko, Místní akční skupinou Hornolidečska, Místní akční skupinou Ploština a Luhačovským Zálesím, o.p.s.). Jediné dvě obce sousedící s MAS VaS, které nejsou členy žádné MAS, jsou obce Lukov a Lípa.

4.1.10.1 Řízení obcí

V 17 obcích je představitelem obce starosta a jen 3 obce jsou zastupovány starostkou. V 90 % obcí je starosta uvolněný, tzn. nevykonává jinou závislou činnost, přičemž ve všech obcích jsou úřední dny v pondělí a ve středu.

Nejvíce zastupitelů mají města Vizovice a Slušovice, což je dáno především jejich velikostí. Ve většině obcí nepřesahuje počet zastupitelů počet 10 osob.

4.1.10.2 Spolupráce starostů a zprostředkování informací o MAS

Spolupráce MAS a obcí je aktivní a na velmi dobré úrovni. Základní motivací pro vstup obcí do MAS byla nejen možnost získat peněžní dotaci přes PRV 2007–2013, ale také získávání a prohlubování informací, které by mohly vést k lepšímu a efektivnějšímu řízení obce. Během členství jednotlivých obcí se motivy pro spolupráci značně rozšířily. Pozitivní také je angažovanost představitelů obcí v jednotlivých orgánech MAS a tím jejich podíl na celém jejím chodu. Z 20 obcí je 7 starostů (místostarostů) členem jednoho či dvou orgánů. Představitelé obcí, či jejich pověřené osoby, se také aktivně účastní pracovních skupin, kde se setkávají se zástupci neziskových organizací i zemědělci, což rozvíjí jejich informovanost a komunikaci.

MAS vydává 2x ročně svůj zpravodaj, který nejen starostům ale i dalším členům a partnerům podává ucelený přehled o tom co se, za dané období v MAS událo, na čem pracovala, v jakém stádiu jsou aktuální projekty a jaký je výhled do budoucna. Významným informačním kanálem je bezpochyby osobní komunikace, která probíhá jak při společných setkávání jako jsou Valné hromady (zpravidla konané 2x ročně), jednání mikroregionů či workshopy aj., tak při individuálních setkávání. Všichni starostové jsou obeznámeni s existencí internetových stránek www.masvas.cz, u kterých jsme po jejich modernizaci, která proběhla v polovině roku 2014, a zvýšení aktivní správy, zaznamenali zvyšující se tendenci návštěvnosti. MAS má zřízenou facebookovou stránku, u které se stejně

jako u webových stránek s aktivní správou a pravidelným přidáváním obsahově kvalitních příspěvků zvyšuje jejich návštěvnost a oblíbenost. Prostřednictvím obou těchto kanálů, mají starostové i kdokoliv ze členů možnost dozvědět se o nejrůznějších akcích, školeních, probíhajících či připravovaných výzvěch a také o tom, čím se aktuálně zabýváme. Emailová komunikace se starosty probíhá v závislosti na aktuálních potřebách a požadavcích jich samotných a také na potřebách MAS sdělit jim touto formou nezbytné informace. Díky vytvořeným skupinám kontaktů, dle zájmových skupin v adresáři emailu, se přispívá k lepšímu zacílení informací a jejich zasílání jen zainteresovaným skupinám. Prostřednictvím emailové pošty je mezi starosty a ostatní členy rozesílán také informační newsletter s aktuálním přehledem výzev.

Z 20 obcí, které v jsou partnery MAS, je pouze jedna, která není součástí žádného mikroregionu. Dvanáct obcí je součástí DSO – Mikroregionu Slušovicko a sedm Mikroregionu Vizovicko. Spolupráce v těchto svazcích je na dobré úrovni, stejně tak jako spolupráce v MAS. Na řízení obcí se podílí ve většině obcí uvolněný starosta – pouze v nejmenších obcích – Uble a Dešné je starosta neuvolněný. Opačně je tomu u místostarostů – uvolnění jsou pouze ve dvou městech. Přestože starostové mají mnoho aktivit, které na obcích musí stíhat, věnují se aktivně i spolupráci s MAS – pravidelně se účastní Valných hromad, kulatých stolů a někteří jsou i členové dalších orgánů MAS. Aby byly informováni i v období, kdy se žádná schůze nekoná, snaží se MAS informovat prostřednictvím webových stránek, facebookového profilu, e-mailů a měsíčním newsletterem s přehledem aktuálních dotačních výzev.

4.1.11 Bezpečnost

Na bezpečnost se lze dívat z mnoha pohledů. Pro potřeby této strategie byla zvolena oblast kriminality, IZS, SDH, bezpečnost na komunikacích. S bezpečností také souvisí prevence obyvatelstva, která je uvedena v závěru kapitoly.

4.1.11.1 Kriminalita

V oblasti kriminality patří Zlínský kraj k nejméně zatíženým krajům a tím se staví v pořadí zatíženosti jednotlivých regionů republiky na poslední místo. Pokles celkové kriminality lze sledovat i v posledních letech a to i v trestné činnosti dětských a mladistvých pachatelů. V roce 2013 se ve srovnání s předchozím rokem snížil počet stíhaných osob mladších 15 let o 25,4 %. Objasněnost trestné činnosti je nadstandardní a vysoce překračuje 50 %. Pro boj s kriminalitou je zde jediným nástrojem policie. Služebna Policie ČR Obvodního oddělení se nachází ve Vizovicích. Územní působnost oddělení zasahuje do 13 obcí území MAS VaS. Zbýlých 7 obcí (Hvozdná, Kašava, Vlčková, Ostrata, Trnava, Podkopná Lhota, Hrobice) patří do územní působnosti Obvodního oddělení Fryšták. V žádné obci neexistuje městská policie. Služebna ve Vizovicích byla v minulých letech zrušena.

Tab. 46 Počet zahájených trestních stíhání na území MAS VaS

2012				2013			
celkem	ženy	muži	do 15 let	celkem	ženy	muži	do 15 let
4739	563	4176	55	4800	556	4244	41
100%	11,9 %	88,1 %	1,2 %	100 %	11,6 %	88,4 %	0,85 %

Zdroj: Krajské ředitelství Policie české republiky Zlín

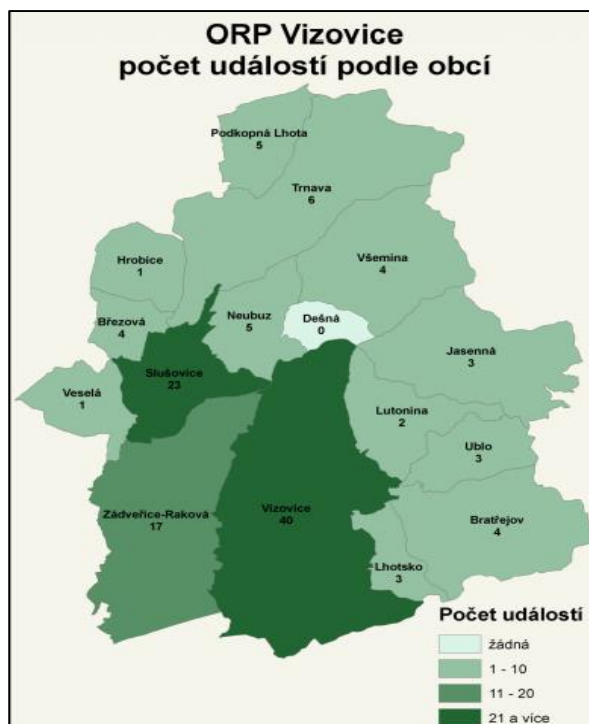
Statisticky významné odchylky u trestných činů a přestupků jsou dány zejména velkými akcemi, které jsou zde pořádány: Masters of Rock, Vizovické Trnkobraní a nově i rockový festival Bílá Hlína. Územím MAS vede i trasa Barum Rally, které se účastní hodně diváků.

4.1.11.2 Požární a protipovodňová ochrana

Nejen v případě přírodních katastrof, jako jsou požáry či povodně, zasahují hasičské sbory. Hasiči také pomáhají při likvidaci dopravních nehod, nebezpečného odpadu, následkům silného větru, ale také, v případě dobrovolníků, pomáhají dotvářet pestrá nabídku využití volného času. V roce 2014 vyjžděli hasiči v okrese Zlín ke 1352 případům, z čehož hasiči obcí k 588, což je více než 40 % případů.

Kartogram s počtem událostí, u kterých zasahovali hasiči je uveden níže. Mapa nezobrazuje obce z ORP Zlín: Hvozdná – 3 zásahy, Ostrata – 2 zásahy, Kašava – 3 zásahy a Vlčková – 1 zásah. Celkový počet zásahů v roce 2014 v MAS byl 130, z čehož nejvíce hasiči sloužili jako technická pomoc a dále zasahovali u 31 dopravních nehod.

Za první pololetí 2015 zasahovali hasiči u 820 požárů, z toho dobrovolní hasiči obcí u téměř každého čtvrtého.

Obr. 16 Počet událostí s výjezdem hasičů v ORP Vizovice
Zdroj: HZS ZL – Statistická ročenka 2014

Integrovaný záchranný systém

Integrovaný záchranný systém Zlínského kraje (IZS) je postaven na vzájemné spolupráci Složek IZS ve Zlínském kraji při řešení mimořádných událostí. Páteř tvoří Hasičský záchranný sbor Zlínského kraje, Krajské ředitelství policie Zlínského kraje a Zdravotnická záchranná služba Zlínského kraje. Doplněnými jsou ostatními složkami IZS, např. obecní policií, soukromou zdravotnickou dopravní službou, Horskou službou a dále dle potřeby i silami a prostředky fyzických a právnických osob. Ve spolupráci s orgány místní samosprávy IZS zajišťuje ochranu obyvatelstva a krizové řízení. Systém IZS ve Zlínském kraji je hodnocen jako funkční a v oblasti spolupráce složek IZS patří k nejlepším v České republice.

Jednotky požární ochrany

Jednotky požární ochrany se vyjma jedné obce nacházejí ve všech obcích MAS. Převažují jednotky požární ochrany V. kategorie, které provádí zásahy především v katastru své obce. Těchto jednotek působí na území MAS 16. Dále se zde nacházejí dvě jednotky III. kategorie a to v obcích Kašava a Zádveřice. Ve městech Vizovice a Slušovice působí jednotky, které jsou zařazeny do II. kategorie. Tyto jednotky plní své základní úkoly především v územním obvodu obce, případně na území jiných měst a obcí podle Požárního a poplachového plánu Zlínského kraje na vyzvu HZS Zlínského kraje. Problémem těchto jednotek je v některých případech zastaralá technika, která snižuje účinnost během boje s přírodními živly. Důraz by měl být také kladen na školení dobrovolných hasičů, především těch, kteří své zkušenosti předávají dětem a také těm jednotkám, které se ve větší míře stávají podporou Hasičského záchranného sboru ze Zlína.

4.1.11.3 Bezpečnost na komunikacích

V městech MAS – Slušovicích a Vizovicích se nacházejí jediné přechody pro chodce. V ostatních obcích tento prvek naprosto chybí. Ačkoliv jsou tyto přechody i komunikace dostatečně osvětlené, přesto jsou takoví řidiči, kteří chodcům přednost nedají ani své vozidlo nezpomalí. Velký problém je v obcích Lutonina a Jasenná, kudy projíždí nemálo kamionů ve směru Zlín-Vsetín. V některých úsecích také komplikují dopravu cyklisté, kteří se pohybují ne vždy ohleduplně k ostatním účastníkům silniční dopravy. Při zajištění bezpečnosti je třeba myslet také na osoby

s omezenou pohyblivostí či orientací např. zajištěním bezbariérovosti, signalizace pro nevidomé apod. Bezpečnost chodců by bylo zajisté možno zlepšit vybudováním silničních přechodů (které se nachází jen v malém množství obcí MAS VaS), a také zlepšením situace týkající se pouličního osvětlení, které je v mnoha místech v nedostatečném množství či nabízí nízkou svítivost.

4.1.11.4 Veřejné osvětlení a rozhlas

Veřejné osvětlení je jedním velmi důležitým prvkem pomáhajícím zajistit bezpečnost obyvatelstva a jejího majetku. Osvětlení u komunikací dokáže zabránit dopravním nehodám, osvětlení parkovišť může zabránit krádežím majetku a osvětlení chodníků a ulic okrádání obyvatel či v zimě jejich upadnutí. V některých obcích je počet osvětlení nebo spíše kvalita svítivosti nedostatečná, což bezpečnost ohrožuje. Rozhlas je pak důležitý především při možném ohrožení např. povodní nebo také při neplánované odstávce pitné vody. V některých obcích je často zprostředkovatelem informací o prodeji z pojízdných prodejen. Většina obcí se snaží o pořízení bezdrátového rozhlasu a jeho umístění tak, aby jeho hlášení bylo dostatečně hlasité pro všechny obyvatele. MAS v programovém období 2007-2013 pomohla zafinancovat dva projekty na pořízení bezdrátového rozhlasu – obci Lhotsko a obci Neubuz.

4.1.11.5 Prevence sociálně patologických jevů

Jako sociálně patologické jevy jsou označovány jevy, které společnost klasifikuje jako nežádoucí, neboť porušují morální či právní normy společnosti – jedná se např. o kriminalitu, toxikomani, vandalismus, záškoláctví, sociální vyloučení apod.

Mateřské a základní školy na území MAS se snaží v rámci výuky (předmět Výuka ke zdraví apod.), rozhovorů s žáky se snaží dosáhnout co největších úspěchů v boji s těmito patologickými jevy. Velmi důležité ovšem je to, jak děti vychovávají rodiče a jaký vliv má na ně jejich okolí a kamarádi.

V každé obci jsou z tohoto důvodu nabízeny různé volnočasové aktivity či kluby pro děti, aby děti netrávily svůj volný čas na ulici nebo ve špatné partě kamarádů.

Stejně jako Zlínský kraj se i území MAS VaS vyznačuje nízkou kriminalitou, která se však pravidelně částečně zvyšuje v době konání velkých akcí jako je Masters of Rock nebo Vizovické Trnkobraní. I přes tento fakt se objasněnost trestné činnosti drží vysoce přes 50%. Na zajištění bezpečí se podílí i policisté ze služebny ve Vizovicích.

Území MAS VaS se vyznačuje hustou sítí jednotek požární ochrany. Kromě jedné obce se jednotky sborů dobrovolných hasičů nacházejí ve všech obcích. Jednotky nejvyšší kategorie z území MAS se nacházejí ve Vizovicích a Slušovicích, což je dáno zejména velikostí těchto měst. Problém však zůstává nízký rozpočet, který neumožňuje obnovu stávajícího zařízení. Komplikace jsou také v bezpečnosti na komunikacích, kdy jsou postrádány bezpečnostní prvky na komunikacích nebo cyklostezky či cyklotrasy, které odkloní z úzkých cest cyklisty. Nedostatečným se jeví i počet či svítivost veřejného osvětlení a hlasitost a rozmístění rozhlasu.

Na podporu prevence sociálně patologických jevů poskytují obce a neziskové organizace několik možností, jak trávit volný čas dětí. K prevenci se staví čelem i mateřské a základní školy, které se děti snaží naučit vhodnému a uznávanému životu.

4.1.12 Turistický ruch

Oblast Vizovicka a Slušovicka leží východně až severovýchodně od krajského města Zlín. Území Vizovicka náleží do oblasti Valaška, jež je specifické lidovými tradicemi a stavbami a malebnou krajinou. Turistický potenciál zahrnuje kulturně-historický potenciál, přírodní potenciál a turistickou infrastrukturu.

4.1.12.1 Kulturně historický potenciál

Kulturně historický potenciál území ovlivňují zejména historie a tradice oblasti. Významné kulturní akce jsou popsány v kapitole Život v obcích (str. 56).

V oblasti MAS Vizovicka a Slušovicka se nachází celkem 37 nemovitých kulturních památek. Velké zastoupení zde mají venkovské usedlosti, což vyplývá již ze zmíněné polohy oblasti. Dále se zde nachází řada sakrálních památek typu kostely, kříže, kapličky. Většina těchto památek není výraznou turistickou atraktivitou.

Tab. 47 Seznam nemovitých kulturních památek

Část obce	Památky	Č. p.
Bratřejov	kostel sv. Cyrila a Metoděje	
Dešná	venkovský dům	15
Hrobice	zvonice (bez zvonu umístěného ve zvonici)	
Hvozdná	kostel Všech svatých s křížem	
Hvozdná	smírčí kříž	
Jasenná	kostel sv. Máří Magdalény	
Jasenná	venkovská usedlost	51
Jasenná	fojství	60
Jasenná	venkovská usedlost, z toho jen: špýchar	81
Jasenná	venkovská usedlost	153
Kašava	kostel sv. Kateřiny	
Lutonina	venkovská usedlost, z toho jen: špýchar	34
Lutonina	venkovská usedlost, z toho jen: špýchar	46
Neubuz	venkovská usedlost	30
Ostrata	kříž	
Slušovice	kostel Narození sv. Jana Křtitele	
Slušovice	kříž	
Slušovice	kříž	
Slušovice	kříž	
Slušovice	socha sv. Jana Nepomuckého	
Vizovice	měšťanský dům	361
Vizovice	kostel sv. Vavřince	
Vizovice	kaple "na Karažijce"	
Vizovice	hřbitov, z toho jen: dva náhrobky, kříž	
Vizovice	sloup se sochami P. Marie Bolestné, sv. Floriána, Jana Nepomuckého, Prokopa a Václava	
Vizovice	tělocvična - sokolovna	177
Vizovice	městský dům	256
Vizovice	vila	360
Vizovice	fara	365
Vizovice	zámek Vizovice	376
Vizovice	klášter Milosrdných bratří	467
Vlčková	kříž	
Všemina	venkovská usedlost	48
Všemina	venkovská usedlost, z toho jen: špýchar	73
Všemina	venkovská usedlost, z toho jen: špýchar	131
Zádveřice-Raková	stodola	
Zádveřice-Raková	venkovská usedlost	124

Zdroj: MonumNet. *Národní památkový ústav* [online]. © 2003-14 [cit. 2014-04-09]. Dostupné z: <http://monumnet.npu.cz/monumnet.php>

Největší kulturně historický potenciál má město Vizovice. Nejvýznamnější a nejhodnotnější památkou ve Vizovicích je zámek z poloviny 18. století, který byl prohlášen za národní kulturní památku (za národní kulturní památky jsou prohlášeny nejvýznamnější objekty vládou ČR). Unikem barokního zámku je sbírka obrazů nizozemských umělců a také francouzský a anglický park, jež obklopuje zámek. Vizovice jsou známé také tradiční výrobou pálenek, tradici si lze připomenout v muzeu palírenství Destillery Land, jež provozuje firma Rudolf Jelínek. Ve Vizovicích se také nacházejí sklárny Glass Atelier Morava, kde se lze během exkurze seznámit s prací sklářů na huti. Centrum města Vizovic je zapsáno jako městská památková zóna. Zajímavou památku můžeme nalézt také v obci Jasenná, kde se nachází nejlépe dochovaná stavba svého druhu na Valašsku, Mikuláštkovo

fojtství. Zajímavé muzeum se nachází v obci Hvozdná. Další významné památky ovlivňující turistický potenciál se v oblasti nenacházejí.

Tab. 48 Zajímavosti v oblasti MAS VaS

Památka	Obec
Městská památková zóna	Vizovice
Zámek	Vizovice
Muzeum palírenství	Vizovice
Mikuláštkovo fojtství	Jasenná
Muzeum Josefa Hvozdenského	Hvozdná

Zdroj: vlastní zpracování

Propagace cestovního ruchu na Vizovicku a Slušovicku nedosahuje zdaleka uspokojivé úrovně. Přispívá k tomu i fakt, že infocentrum ve Vizovicích je poměrně špatně značené a že mnoho turistů, ale i místních obyvatel, o něm vůbec neví.

Mezi nejkrásnější a čerstvě opravené památky patří zámecká kaple, jež se nachází přímo ve Vizovickém zámku. Mezi lákavé místa pro turisty je možno zařadit obnovené studánky na celém území MAS VaS, jež byly obnoveny v roce 2012 díky naší MAS ve spolupráci s MAS Hřibčecí hory. Na druhou stranu jsou zde samozřejmě památky, které by potřebovaly finanční podporu, např. Janův hrad ve Vizovicích.

V oblasti je mnoho výletníků, tedy návštěvníků, jenž nepřenocují v místě navštívení, ale vrací se zpět domů či přespávají jinde. Největší využití ubytovacích zařízení je možno spatřovat převážně v období větších kulturních akcí, jako je např. Masters of Rock ve Vizovicích.

Zájem o místní tradice je ve velké míře podporován folklorním souborem Vizovjánaek, který za pomoci malých i těch starších nabízí dobová pásma, ve kterých kombinuje tanec i zpěv. Pravdou však zůstává, že mnoho mladých už o tradice území Vizovicka a Slušovicka zájem nejeví.

I přes příznivou polohu v blízkosti hranic se Slovenskou republikou neexistuje koordinovaný systém spolupráce regionu s přílehlými slovenskými regiony. Některé z obcí mají navázanou spolupráci s obcemi na slovenské straně a realizovali společné projekty. Takových obcí je však menší část. Přitom projekty spolupráce mohou výrazně přispět k výměně zkušeností, poznatků, postupů a sdílení příkladů dobré praxe, které by vedly ke zvýšení konkurenceschopnosti regionu.

4.1.12.2 Přírodní potenciál

V oblasti MAS Vizovicka a Slušovicka se rozkládají přírodní parky Vizovické vrchy a Hostýnské vrchy. Oblast tak má dobré předpoklady pro pěší turistiku a cykloturistiku. Dokládá to i síť cyklotras a turistických stezek. Dále je zde šest zajímavých naučných stezek. V oblasti přírodního parku Vizovické vrchy se nacházejí tři přírodní památky - Průkopa, Na želechovických pasekách, Pod drdolem. Nedaleko obce Vlčkové se nacházejí další dvě přírodní památky a to Ondřejovsko a Bzová. Zajímavostí Hostýnských vrchů je např. hora Humenec či Vrzavé skály nedaleko obce Podkopná Lhota.

Baťova dráha

Ve své nejdelsí variantě měří 20 km - trasa začíná ve Vizovicích na Masarykově náměstí a přes několik obcí (např. Bratřejov či Jasenná) se vrací zpět do Vizovic. V období před druhou světovou válkou byla součástí plánu na propojení Čech a Moravy se Slovenskem. Na trase se nachází přírodní památka Průkopa, jež představuje umělý terénní zářez nedokončené železniční tratě. Vyskytují se zde ohrožené druhy rostlin, především vstavačovitě. Z fauny je možno spatřit skokana hnědého či čolka obecného. Významnou kulturní památkou, nacházející se na její trase, je roubená patrová budova fojtství z roku 1748 v Jasenné, zvaná Mikuláštkovo fojtství.

Vozičkářská dráha ve Vizovicích

Stezka byla otevřena 22. 9. 2012. Začíná u Domu kultury ve Vizovicích a vede místní částí Bastlovec a Čamínka podél Čamínského potoka. Okruh je dlouhý přes 5 km, ale trasu lze zkrátit i na 3,5 km přes místní část Vinohrádek. Na trase je vybudováno několik odpočívadel s lavičkami a turisty doprovázejí dřevěné tabule s mapou a informacemi. Trasa vede po zpevněných cestách místními pasekami a lesy.

Turistika, cykloturistika a hipoturistika

Mimo pěší a cykloturistiku je v oblasti také rozvinuta hipoturistika. Služby spojené s hipoturistikou poskytují obce uvedené v tabulce.

Tab. 49 Zařízení spojená s hipoturistikou

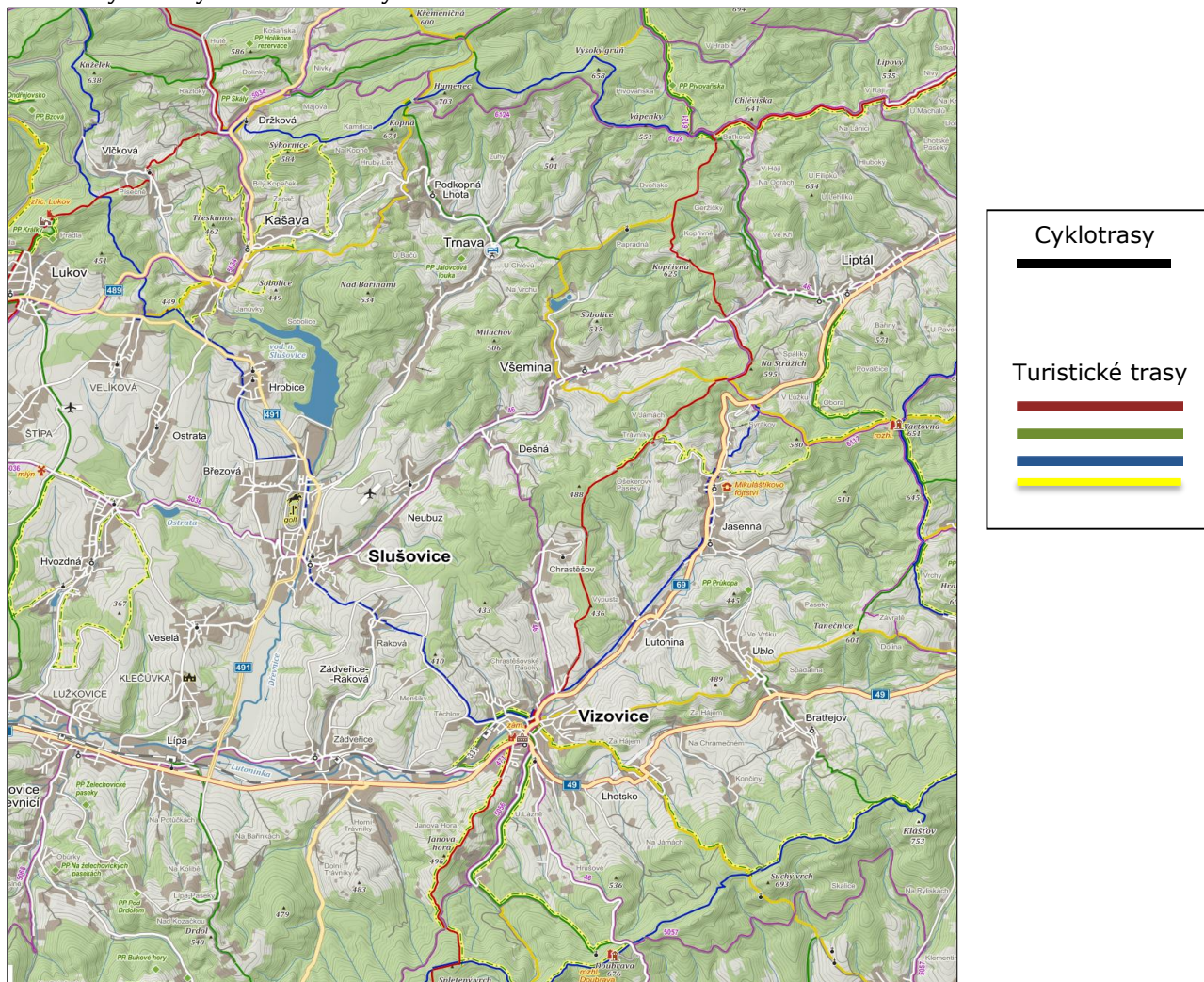
Obec	Zařízení
Jasenná	WRC ranč pod Vartovňů
Zádveřice – Raková	stáj Mervin
Slušovice	stáje, dostihový areál
Všemina	ranč
Bratřejov	jezdecký klub Krásno Chrámečné
Březová	Michaela Bičová

Zdroj: vlastní zpracování

Mezi další přírodní zajímavosti tvořící turistický potenciál patří přehrada v obci Všemina. Tato přehrada je součástí Aktivity parku v obci a slouží k rekreačním účelům.

Na mapě níže jsou zobrazeny turistické a cyklistické trasy. Ačkoliv je region MAS zajímavý a nabízí krásné výhledy do krajiny, je zde slabá a neprovázaná síť turistických tras. Cyklostezky se na území MAS nevyskytují, což je z hlediska rozvoje turistického ruchu v regionu velký nedostatek, neboť cyklistika je velmi častým způsobem aktivního trávení volného času.

Obr. 17 Cyklotrasy a turistické trasy

Zdroj: Mapy.cz [online]. [cit. 2014-04-09]. Dostupné z: <http://www.mapy.cz>

4.1.12.3 Turistická infrastruktura

Turistickou infrastrukturu tvoří zejména ubytovací a stravovací zařízení, dále ji mohou tvořit sportovní zařízení jako lyžařské areály, sportovní centra, golfová hřiště aj. Přestože v 95 % obcí se stravovací zařízení nachází, obyvatelům schází pestrost výběru či nedostatečné kapacity např. k pořádání oslav.

V tabulce je uvedený rozpis infrastruktury za jednotlivé obce.

Tab. 50 Turistická infrastruktura v obcích MAS VaS – vybrané obce

Obec	Ubytovací zařízení		Stravovací zařízení		Ostatní infrastruktura
	K ⁴	Název	K	Název	
Bratřejov			40	Hospoda 1867	cykloservis
Březová					vyjížd'ky na koních, fotbalové hřiště
Dešná	250	Kemp Dešná (chaty, karavany, stany)	120	Restaurace RESORTU DEŠNÁ	bazén
Hvozdná	10	Restaurace ELKO	140	Pohostinství u Janů (40), Restaurace ELKO (100)	sportovní areál
Jasenná	32	Hotel Sirákov	120	Motorest u Kašparů (50), Hotel Sirákov (70)	lyžařský areál
Lhotsko			80	Hospůdka SEDMA	
Kašava	103	Chata Kašava (8), Penzion Regina (95)	136	Hostinec na rozcestí (86), Penzion Regina (50)	
Neubuz				Restaurace Moštárna	Ranč s koňmi, tenisový kurt, fotbalové hřiště
Podkopná Lhota	7	chata Podkopná Lhota			
Slušovice	50	Motel GOLF start	270	AB Restaurace (120), Restaurace u Strýčka (50), Přerovská restaurace, Motel GOLF start (100)	dostihový areál, golfové hřiště, minigolf, hřiště
Trnava	70	REKREAČNÍ STŘEDISKO TRNAVA	130	Hostinec u Toma (40), REKREAČNÍ STŘEDISKO TRNAVA (90), Reastaurace u Vraníka	2 lyžařské vleky
Veselá				Restaurace Veselanka, Pizzerie Veselá	
Vizovice	249	Penzion pod zámek (27 míst), Rekreační areál Vizovice (222 míst), Restaurace u Tomka (12)	75	Rekreační areál Vizovice (55), Pizza bar Frigo, Restaurace podzámčí, Restaurace u Tonka (20), Caffé Retro Vizovice	tenisový kurt, bazén, minigolf
Vlčková	156	Nad Přehradou (140 míst), Penzion u Bílého Koně (16)	130	Restaurace Bowling Vlčková (50), Nad Přehradou (40), Penzion u Bílého Koně (40)	
Všemina	250	Parkhotel Všemina (220), Ranč Všemina (30)	260	Restaurace Valaška	bazén, sauna, tenisový areál, hřiště, půjčovna kol, Aktivity park, vyjížd'ky na koních
Zádveřice-Raková	12	Penzion Zádveřice	180	Radniční restaurace (100), Motorest Zádveřice (80)	

Zdroj: vlastní zpracování

Součástí infrastruktury jsou také informační centra, která plní funkci propagace a informací o místě jejich sídliště. Nejnavštěvovanějším místem MAS jsou Vizovice, je tudíž zřejmé, že se v něm musí nacházet informační centrum s pevně danými otevíracími hodinami. Ve Slušovicích se nachází Infopoint, který byl vybaven v rámci projektu

⁴ K = kapacita

Spolupráce „Od Trnkové stezky k Jižnímu Valašsku“. Ve Všemíně můžeme nalézt Informační centrum v Activitypark Hotelu Všemina.

Tab. 5116 Otevírací doba IC Vizovice

	Květen - Září	Po - Ne	8:00 – 12:00, 12:30 – 16:30
	Říjen	Po - Pá	8:00 – 12:00, 12:30 – 16:30
		So - Ne	10:00 – 14:00
	Listopad - Duben	Po - Pá	8:00 – 12:00, 12:30 – 16:30

Zdroj: IC Vizovice

Vizovicko a Slušovice leží nedaleko krajského města Zlín, přičemž Vizovicko spadá do oblasti Valašska, které klade důraz na lidové tradice. Na území MAS lze nalézt 37 nemovitých kulturních památek. Mezi nejvýznamnější patří zámek ve Vizovicích, Muzeum palírenství spadající pod výrobu vizovické slivovice, či Mikuláštkovo fojtství v Jasenné. Do MAS spadají přírodní parky Vizovické vrchy a Hostýnské vrchy. Významná je Baťova dráha, jež nabízí 20 km trasu začínající i končící ve Vizovicích. Zajímavá je také Značená trasa pro vozíčkáře ve Vizovicích. Je zde také několik turistických tras, ovšem cyklistické jsou velice postrádané. Turistická infrastruktura je tvořena převážně ubytovacími a stravovacími zařízeními, které ovšem nabízejí omezenou pestrost výběru a svojí kapacitou neplní požadavky obyvatel. Nechybí ani informační centrum, jež se nachází v nejnavštěvovanějším místě MAS, ve Vizovicích.

4.2 Vyhodnocení rozvojového potenciálu území

Vyhodnocení rozvojového potenciálu území je ovlivněno mnoha faktory: lidskými zdroji, rozsahem, intenzitou a strukturou ekonomických aktivit, ekonomickou a inovační výkonností, institucemi a podporou podnikání, geografickou polohou, dopravní dostupností, strukturou osídlení, územním plánováním a dalšími a přistupuje také vyhodnocení současného stavu z pohledu aktérů z území.

4.2.1 Územní plánování

Základním nástrojem, který upravuje plánovací činnost kraje, jsou Zásady územního rozvoje (ZÚR) kraje. Těmto zásadám se podřizují a respektují je územní plány měst a obcí a regulační plány. Zásady vymezují plochy a koridory nadmístního významu, pro veřejně prospěšné stavby, veřejně prospěšná opatření a stanovují požadavky na jejich využití. Mohou vymezit územní rezervy.

Tab. 52 Vymezené plochy na území MAS VaS podle ZÚR Zlínského kraje

ROZVOJOVÉ OBLASTI A ROZVOJOVÉ OSY				
ORP	Název	Obce		
ROZVOJOVÉ OBLASTI DLE PÚR ČR 2008				
Vizovice	OB9 Zlín	Březová, Neubuz, Slušovice, Veselá, Vizovice, Zádveřice-Raková		
ROZVOJOVÉ OSY DLE PÚR ČR 2008				
Vizovice	OS12 Zlín–hranice ČR/SR	Bratřejov, Jasenná, Lhotsko, Lutonina, Ublo		
ROZVOJOVÉ OSY NADMÍSTNÍHO VÝZNAMU				
Vizovice	N-OS1 Vsetínská	Deštná, Všemina		
VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÉ STAVBY A OPATŘENÍ NA ÚZEMÍ MAS VaS				
KÓD VPS	Lokalizace	Ozn.	Vymezení koridoru	Dotčené katastrální území obcí MAS VaS
DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA				
SILNICE DLE PÚR ČR 2008				
PK01	Hulín–Střelná	R49	Dolní Ves–Zádveřice; Zádveřice–Bratřejov; Bratřejov–Lačnov	Ostrata, Slušovice, Veselá, Zádveřice - Raková, Bratřejov, Lhotsko, Vizovice, Březová, Hvozdná

SILNICE NADMÍSTNÍHO VÝZNAMU					
PK13	Jasenná–Sirákov–Liptál, stoupací pruhy	I/69	Jasenná–Liptál	Jasenná	
PK14	Lutonina obchvat	I/69	Lutonina	Lutonina	
ŽELEZNICE DLE PÚR ČR 2008					
Z01	Otrokovice–Zlín–Vizovice	331	Otrokovice–Vizovice	Vizovice, Zádveřice	
TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA					
KÓD VPS	Lokalizace	Popis - označení	Dotčená katastrální území obcí z MAS VaS		
ELEKTRICKÉ VEDENÍ NADMÍSTNÍHO VÝZNAMU					
E09	Slušovicko–Slavičín	VVN+TR 110kV/22kV	Slušovice, Veselá, Zádveřice		
VYMEZENÍ PLOCH A KORIDORŮ VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÝCH OPATŘENÍ NA ÚZEMÍ MAS VAS					
KÓD VPO	Lokalizace–označení	Popis - označení	Dotčená katastrální území obcí z MAS VaS		
NADREGIONÁLNÍ BIOCENTRA (NRBC)					
PU6	100–Spálený	NRBC	Lhotsko, Vizovice, Zádveřice		
NADREGIONÁLNÍ BIODOPRAVA					
PU13	141–Buchlovs. lesy–K132	NRBK	Zádveřice		
PU20	148–Makyta–Spálený	NRBK	Bratřejov, Lhotsko		
PU21	149–Kelčský Javorník–K148	NRBK	Bratřejov, Jasenná, Trnava, Ublo, Všemina, Podkopsná Lhota		
REGIONÁLNÍ BIOCENTRA (RBC)					
PU49	98 – Suchý vrch	RBC	Bratřejov		
PU65	114 – Kořenné	RBC	Trnava, Všemina		
PU66	115 – Hodín – Jasenná	RBC	Jasenná		
PU67	116 – U Kotka	RBC	Bratřejov		
REGIONÁLNÍ BIODOPRAVA (RBK)					
PU168	1590 – Velá – Solisko	RBK	Vlčková		
PU170	1592 – Lůžkovice – Vršek	BRK	Hvozdná		
POŽADAVKY NA KOORDINACI OSTATNÍCH PLOCH A KORIDORŮ NADMÍSTNÍHO VÝZNAMU NA ÚZEMÍ MAS VaS					
ORP	Dotčená obec		Název		
PLOCHA PRO SILNIČNÍ DOPRAVU – územní rezerva					
Vizovice	Zádveřice-Raková		Propojení Zlín - Zádveřice		
PLOCHA PRO ŽELEZNIČNÍ DOPRAVU – územní rezerva					
Vizovice	Vizovice, Lutonina, Ublo, Bratřejov		Prodloužení tratě č. 331 Vizovice – Valašská Polanka s napoj. na trať č. 280		
ÚZEMÍ SPECIÁLNÍCH ZÁJMŮ – PLOCHY PRO OCHRANU POHLEDOVÝCH HORIZONTŮ NADREGIONÁLNÍHO VÝZNAMU					
Zlín	Vlčková		Hostýnské vrchy		
PLOCHY A KORIDORY PRO ÚZEMNÍ STUDIÍ					
č.	Název US	Územní vymezení		Zpracovat do	Vklad do evid.
		ORP	Obec (k.ú.)		
2	Řešení koridoru želez. Vizovice – trať č. 280	Vizovice	Bratřejov, Jasenná, Lhotsko, Lutonina, Ublo, Vizovice, Zádveřice	2014	2015
12	Prověření elektrického vedení VVN 400kV Otrokovice–Vizovice–Střelná–hranice ČR/SR	Vizovice	Bratřejov, Březová, Deštná, Hrobice, Jasenná, Lhotsko, Lutonina, Neubuz, Podkopsná Lhota, Slušovice, Trnava, Ublo, Veselá, Vizovice, Všemina, Zádveřice-Raková, Hvozdná, Kašava, Ostrata, Vlčková	2016	2017

Zdroj: ZÚR Zlínského kraje

4.2.1.1 Územně plánovací dokumentace obcí

Na rozvoj regionu je myšleno také v územně-plánovacích dokumentacích obcí. Obce si je pořizují pro potřeby koordinace rozvoje každého území a formulaci a následnou realizaci rozvojových projektů. Dokumentace vymezují současné a budoucí (plánované) funkční využití ploch, které se nacházejí na katastrálním území příslušné obce. V současné době mají schválený územní plán všechny obce regionu MAS.

Strategický rozvojový plán obce nebo Program obnovy venkova má 90 % obcí (mimo obce Březová a Podkopná Lhota). Všechny obce mají vyhrazeny zastavitelné plochy pro bydlení. Pro občanskou bezpečnost a pro sport a rekreaci jsou plochy vymezeny v 70 % obcí, pro výrobu v 90 % obcí (viz Tab. 54 – Územní plány a plány rozvoje obcí MAS VaS).

I když všechny obce mají územně plánovací dokumentaci a většina i rozvojový plán, ne všude jsou tyto dokumenty aktualizovány.

4.2.2 Rozvojová území

V územních plánech obcí jsou, mimo jiné, vymezeny tzv. rozvojové plochy. Patří mezi ně plochy nového bydlení, výroby, obchodu a služeb nebo jiného využití, dále rozvojové plochy navázané na cestovní ruch a plochy brownfields.

4.2.2.1 Plochy nového bydlení, výroby, obchodu a služeb nebo jiného využití

Zastavitelné plochy pro bydlení jsou vyhrazeny ve všech obcích MAS (nad 20 ha ve Vizovicích a Všemíně, nad 19 ha v Trnavě a Zádveřicích-Rakové), pro občanskou vybavenost a pro sport a rekreaci jsou plochy vymezeny v 70 obcí (pro občanskou vybavenost je největší ve Všemíně, pro sport a rekreaci ve Vlčkově), pro výrobu v 90 % obcí (největší plocha nad 10 ha je v Březové, nad 9 ha ve Vizovicích, chybí v Ostratě a Uble).

Tab. 53 Rozvojové plochy v obcích regionu MAS VaS (ha)

Obec	Zastavěné plochy bydlení	Zastavěné plochy občanské vybavenosti	Zastavěné plochy sport a relaxace	Zastavěné plochy výroba
Bratřejov	13,08	0,06	2,1	4
Březová	9,23	1,06	0,27	10,24
Dešná	1,62	0,02	0	0,18
Hrobice	8,15	0	0	1,36
Hvozdná	16,06	1,18	3,54	2,37
Jasenná	15,23	0	0,22	1,61
Kašava	9,34	0	0	1,17
Lhotsko	4,6	0,29	0,78	1,76
Lutonina	13,66	0,8	0,86	2,88
Neubuz	4,06	0,06	0	1,1
Ostrata	6,9	0	0,33	0
Podkopná Lhota	2,52	0	0	0,29
Slušovice	13,8	0,49	0	2,67
Trnava	19,36	0,57	3,62	2,38
Ublo	9,11	0	0,35	0
Veselá	9,28	0,09	3,55	0,36
Vizovice	23,78	0,42	2,06	9,07
Vlčková	9,94	0,51	3,93	0,59
Všemina	21,72	3,31	1,45	0,63
Zádveřice-Raková	19,15	0,26	0,49	1,17

Zdroj: <http://www.kr-zlinsky.cz/>

Na území MAS VaS se nenachází průmyslová zóna, velmi blízká a snadno dostupná je však průmyslová zóna Zlín Východ (katastr obce Lůžkovice) ve vzdálenosti 3,5 km od Hvozdné. Plocha zóny je 235 000 m². Obvyklé a přípustné využití území zahrnuje zařízení výroby a výrobních služeb průmyslových, popřípadě zemědělských, sklady a zařízení velkoobchodu, obvykle v uzavřených areálech. Podmínečně přípustné využití území zahrnuje komerční aktivity, výzkumné ústavy, zábavní a veletržní zařízení, výjimečně jsou přípustné byty pro osoby zajišťující dohled nebo majitele provozovny⁵.

4.2.2.2 Rozvojové plochy navázané na cestovní ruch

Rozvojové plochy navázané na cestovní ruch tvoří především přírodní a kulturní památky a rekreační zóny. Území MAS VaS je atraktivním územím pro cestovní ruch a také jako rekreační zázemí pro město Zlín.

Jako možné rozvojové plochy lze uvést:

- Park Vizovické vrchy - jižní okraj Vizovic, rozloha 13 300 ha
- Vizovice - propojení naučné stezky centrem Vizovic (zámek, hasičské muzeum, nemocnice, bylinková zahrada, kostelní věž, informační centrum, společnost Rudolf Jelínek, vybudování parkoviště pro autobusy)
- Baťova dráha - cyklotrasa
- Cyklostezka Dřevnice - propojení se Zlínem

4.2.2.3 Brownfields

Jde o pozemky a nemovitosti, které se nacházejí uvnitř urbanizovaného území a jsou opuštěné nebo podvyužité, protože ztratily své původní využití (zemědělské, průmyslové či jiné aktivity). Mohou představovat pro své okolí ekologické, estetické nebo sociální riziko. Je snahou vrátit těmto lokalitám ekonomické oživení, jejich další využívání je však často spojeno s rekonstrukcí či revitalizací nemovitosti, které bývají finančně náročné. Nejčastějším budoucím využitím brownfields se jeví využití pro průmyslové účely, zemědělství, občanskou vybavenost, bydlení a smíšené funkční využití.

Zjištěné brownfields v MAS VaS:

Brownfieldem nacházejícím se na území MAS VaS je Dřevárna Vizovice. Areál má rozlohu 0,79 ha a leží na území města Vizovice. Byly zde vybudovány 2 objekty. Celková zastavěná plocha dosahuje hodnoty 973 m². Areál byl dříve používán pro průmyslovou výrobu Jihomoravských dřevařských závodů a v současné době je částečně opuštěn bez náležité údržby budov a infrastruktury. Území by nemělo být kontaminováno a je zaneseno v územním plánu města Vizovice. Areál je v soukromém vlastnictví.

Areál Farma Jasenná je brownfield o rozloze 1,77 ha. Leží na katastrálním území obce Jasenná. V areálu se nachází 3 objekty. Celková zastavěná plocha činí 1430 m². Území mělo dříve zemědělské využití. V současnosti je objekt zcela opuštěn, budovy a veškerá infrastruktura jsou v demoličním stavu. Areál je v soukromém vlastnictví, neměl by být kontaminován a je zanesen do územního plánu obce Jasenná.

Dalším brownfieldem je Farma Vlčková. Má rozlohu 2,37 ha a leží na území obce Vlčková. V areálu je vybudováno 8 objektů. Celková zastavěná plocha je 4193 m². Dříve bylo území využíváno pro zemědělskou výrobu. V současnosti je areál kompletně opuštěný, což se projevuje chátráním budov a veškeré infrastruktury. Objekt je v soukromém vlastnictví a neměl by být kontaminován. Je rovněž zanesen v územním plánu obce Vlčková.

Brownfield Farma Podkopná Lhota má rozlohu 1,57 ha a nachází se na katastru obce Podkopná Lhota. V areálu byly postaveny 3 objekty. Zastavěná plocha má výměru 1466 m². Území se dříve využívalo pro zemědělskou výrobu. V současnosti je objekt v soukromém vlastnictví. Areál je částečně opuštěný, což má za následek chátrání budov a infrastruktury. Menší část je stále využívána pro zemědělskou výrobu. Území je zaneseno v územním plánu obce Podkopná Lhota a nemělo by být kontaminované.

Posledním brownfieldem na území MAS VaS je Rekreační areál Podkopná Lhota. Má rozlohu 2,07 ha a leží v katastru obce Podkopná Lhota. V areálu se nachází 8 objektů. Celková zastavěná plocha činí 1322 m². Stav objektu je v současnosti dobrý. Žádný z objektů nevykazuje známky fyzického opotřebení nosných konstrukcí, aby byla

⁵ Zdroj: <http://www.ecpm.cz/cz/cpm-marketplace/detail-investicni-prilezitosti/669-zlin-prumyslova-zona-zlin-vychod-zlinsky-kraj-zlin>

nutná jeho demolice. Nutná bude ale oprava nebo výměna povrchových úprav, technického zařízení budov a výplní otvorů z důvodů jejich zachovalosti. Areál je v soukromém vlastnictví a je zcela opuštěn. Je zanesen v územním plánu obce Podkopsná Lhota a neměl by být kontaminován.

Na území MAS VaS se nachází více ploch s parametry brownfiels, nejsou však takto vedeny – např. torzo hotelu v obci Kašava.

4.2.3 Lidský potenciál území

Region MAS VaS je vzhledem k pozitivní hodnotě indexu stárí mladým regionem, kde neustále roste počet obyvatel, především zásluhou kladného migračního salda, což vypovídá o atraktivitě regionu. Je zde dostatek kvalifikovaných pracovníků především se středoškolským vzděláním. I když počet vysokoškoláků nedosahuje celorepublikové úrovně, rychle roste. Je zde velký počet ekonomicky aktivních obyvatel a výrazně podprůměrná nezaměstnanost ve srovnání s celorepublikovým průměrem.

4.2.3.1 Podnikatelé s rozvojovým potenciálem

V regionu se nachází velký počet živnostníků a firem, nad průměrem ČR při přepočtu na 1 000 obyvatel. Je zde silná tradice podnikatelských Slušovic. I když klesl počet podnikatelských subjektů v zemědělství a mírně se snížil počet podniků a firem v průmyslu, významně narostl počet ekonomických subjektů ve službách. Nejvýznamnější zastoupení mezi subjekty podle počtu zaměstnanců mají ti, kteří nemají žádného zaměstnance a mikropodniky. Ve Zlínském kraji je to právě soukromý sektor, kdo výrazně spolufinancuje výzkum a vývoj a takto přispívá k rozvoji inovačních aktivit. Pracuje s výzkumnými organizacemi a vysokými školami a spolupracuje na inovacích.

4.2.3.2 Spolky, neziskové organizace s potenciálem k rozvoji

V regionu MAS se nachází velké množství spolků a neziskových organizací, které aktivizují území, zajišťují kulturní, společenské, sportovní aktivity i v těch nejmenších obcích. Výrazné je v regionu zastoupení lidí a organizací, které se věnují velmi důležité oblasti sociálních služeb. S tím souvisí rozvoj dobrovolnictví v regionu. Na základě dobrovolnické činnosti, kdy dobrovolník bez nároku na odměnu věnuje svůj čas, energii nebo schopnosti pro dobrou věc, funguje mnoho spolků a NNO. Dobrovolnictví je vnímáno jako projev vyspělé občanské společnosti.

4.2.4 Oblasti s rozvojovým potenciálem

Na základě analýzy statistických dat a zapojení místních aktérů do přípravy strategie byly vytvořeny shodné charakteristiky a specifika území a vyhodnocen stav území.

Na jejich základě byly stanoveny tyto oblasti s rozvojovým potenciálem:

- TVORBA PRACOVNÍCH MÍST A SOCIÁLNÍ PODNIKÁNÍ
- MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKÁNÍ
- INOVACE
- REGIONÁLNÍ TRH
- VZDĚLÁVÁNÍ
- CESTOVNÍ RUCH
- CYKLOTURISTIKA A CYKLODOPRAVA PRO DOJÍŽDKU ZA PRACÍ I DO ŠKOLY
- SPOLKOVÁ ČINNOST, KULTURA, TRADICE
- PÉČE O KRAJINU A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ
- ŠKOLSTVÍ, ZDRAVOTNICTVÍ, SOCIÁLNÍ SLUŽBY
- TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA
- OBČANSKÁ VYBAVENOST
- SPOLUPRÁCE

Spektrum oblastí s rozvojovým potenciálem je velice široké. V regionu působí aktivní obce, podnikatelé, neziskové organizace i jednotlivci, kteří při sběru projektových záměrů jich poskytli na 260. Možný další rozvoj regionu by podnítila větší dostupnost financí pro investice do tvorby pracovních míst, pro oblast vzdělávání, pro občanskou a technickou infrastrukturu, na podporu podnikání v oblastech malého a středního podnikání, zemědělství, lesnictví a cestovního ruchu, na podporu regionálního trhu, cykloturistiky, spolkové činnosti a pro udržení a rozvoj kultury a tradic. Vedle financí jsou také důležité kvalitní informovanost a spolupráce.

4.2.5 Vlastní zdroje aktérů

Možnost vícezdrojového financování je jedním z důležitých předpokladů pro realizaci rozvojových aktivit v regionu.

Aktéři v území mají zkušenosti s financováním a realizací svých rozvojových záměrů. Například prostřednictvím MAS čerpali finanční prostředky obce, neziskové organizace i zemědělství a nezemědělství podnikatelé.

Obce spolufinancují či předfinancují své projekty nejčastěji ze svých rozpočtů a nebo prostřednictvím krátkodobých bankovních úvěrů. Podnikatelé z výnosu své činnosti (svých rezerv) nebo prostřednictvím bankovních úvěrů. Nestátní neziskové organizace a spolky využívají především členské příspěvky a dary nebo granty, dále získávají peníze prostřednictvím bankovních úvěrů či ze své drobné činnosti.

4.2.6 Vyhodnocení současného stavu z pohledu aktérů území

Z důvodu zjištění potřeb regionu pro vypracování SCLLD proběhlo v regionu MAS Vizovicko a Slušovicko anketní šetření. Anketa byla zaměřena na zjištění názoru veřejnosti na oblasti, které je v období 2014–2020 třeba podporovat a řešit, na definování negativ, pozitiv a rozvojového potenciálu území. Součástí šetření bylo získání informací o tom, zda respondenti znají činnost MAS. Anketa v podobě internetové aplikace byla zveřejněna na webu v 1. čtvrtině roku 2013. Zúčastnilo se jí 203 respondentů, z toho 32 členů MAS.

4.2.6.1 Jednotlivé výsledky ankety

Propagace MAS:

60 % respondentů zná činnost MAS Vizovicko a Slušovicko
Respondenti získávají informace o činnosti MAS prostřednictvím webový stánek MAS (44 %), regionálního tisku, rozhlasu, televize, internetu (36 %), osobním kontaktem s pracovníky MAS (33 %), tištěného zpravodaje MAS (30 %), seminářů a jednání MAS (10 %)*
Webové stránky MAS byly hodnoceny na škále 1-5 (1= nejlepší) z hlediska přehlednosti hodnotou 2,26, z hlediska aktuálnosti informací 2,32, z hlediska dostupnosti informací (odpovídající obsah) 2,65
Tištěný zpravodaj MAS byl hodnocený na škále 1-5 (1= nejlepší) z hlediska přehlednosti hodnotou 2,23, z hlediska aktuálnosti 2,29, z hlediska dostupnosti informací (odpovídající obsah) 2,65
54 % respondentů zná projekt, který MAS podpořila. Význam nebo smysl projektu hodnotila na škále 1-5 (1 = nejlepší) hodnotou 2,06.

Rozvojové možnosti regionu:

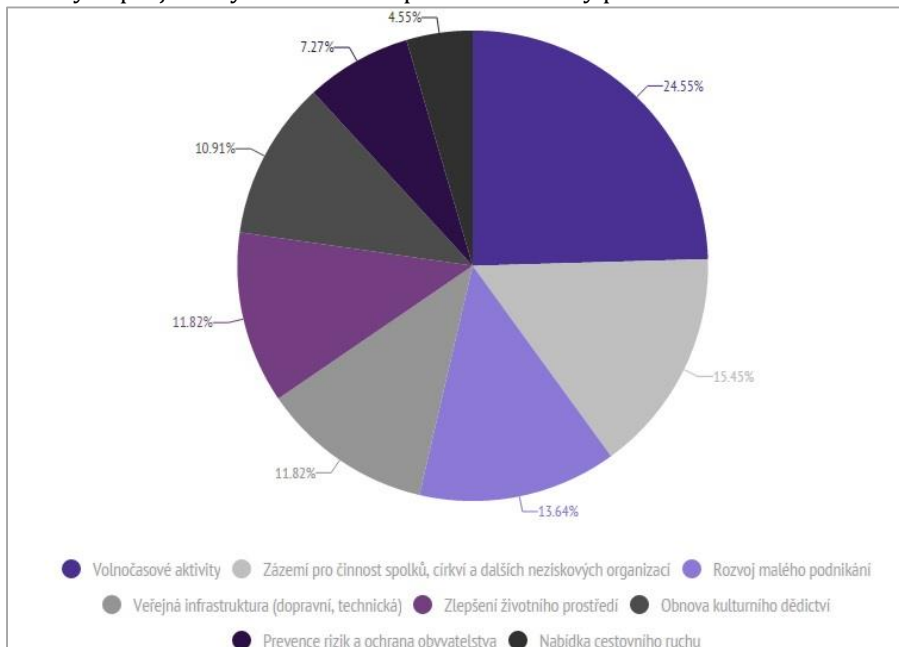
18 % respondentů má připravený alespoň jeden projektový záměr k realizaci v období 2014-2020. Rozložení projektových záměrů podle oblastí*:			
Pořadí	Oblast zaměření projektů	Počet projektových záměrů	Podíl
1.	Volnočasové aktivity	27	24,5 %
2.	Zázemí pro činnost spolků, církví a dalších neziskových organizací	17	15,5 %
3.	Rozvoj malého podnikání	15	13,6 %
4.	Veřejná infrastruktura (dopravní, technická)	13	11,8 %
5.	Zlepšení životního prostředí	13	11,8 %

6.	Obnova kulturního dědictví	12	10,9 %
7.	Prevence rizik a ochrana obyvatelstva	8	7,3 %
8.	Nabídka cestovního ruchu	5	4,5 %

*Respondenti mohli vybrat více než 1 možnost, takže procenta v součtu mohou vzrůst na více než 100 %.

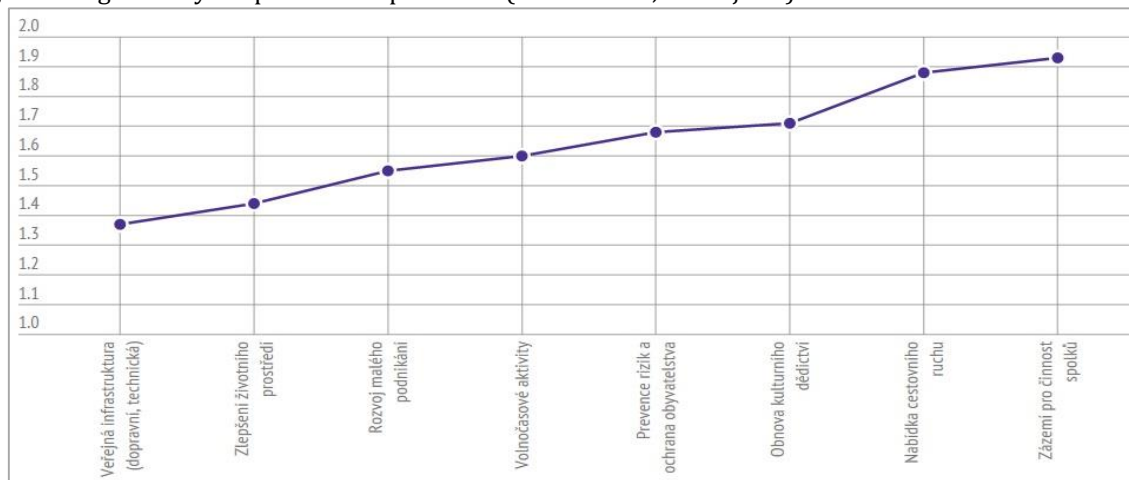
Rozložení připravovaných projektových záměrů respondentů ankety podle oblastí

Co nejvíce chybí v regionu z pohledu respondentů? (na škále 1-3, 1= nejlepší)

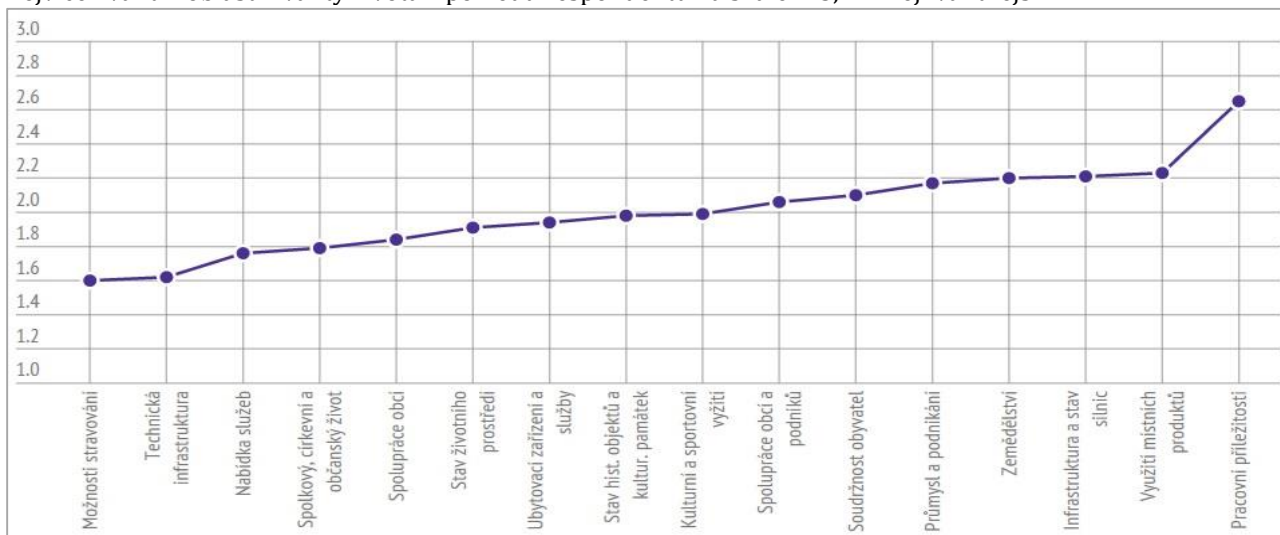
Pořadí	Oblast	Hodnocení
1.	Veřejná infrastruktura (dopravní, technická)	1,37
2.	Zlepšení životního prostředí	1,44
3.	Rozvoj malého podnikání	1,55
4.	Volnočasové aktivity	1,6
5.	Prevence rizik a ochrana obyvatelstva	1,68
6.	Obnova kulturního dědictví	1,71
7.	Nabídka cestovního ruchu	1,88
8.	Zázemí pro činnost spolků	1,93

Co nejvíce v regionu chybí z pohledu respondentů (na škále 1-3, 1 = nejvíce)

Největší počet respondentů označil jako nejvíce kvalitní život v této oblasti: (na škále 1-3, 1= nejlepší)		
Pořadí	Oblast	Hodnocení
1.	Možnosti stravování	1,6
2.	Technická infrastruktura	1,62
3.	Nabídka služeb (školství, zdravotnictví, sociální služby)	1,76
4.	Spolkový, církevní a občanský život	1,79
5.	Spolupráce obcí	1,84
6.	Stav životního prostředí	1,91
7.	Ubytovací zařízení a služby	1,94
8.	Stav historických objektů a kulturních památek	1,98
9.	Kulturní a sportovní vyžití	1,99
10.	Spolupráce obcí a podniků	2,06
11.	Soudržnost obyvatel	2,1
12.	Průmysl a podnikání	2,17
13.	Zemědělství	2,2
14.	Infrastruktura a stav silnic	2,21
15.	Využití místních produktů	2,23
16.	Pracovní příležitosti	2,65

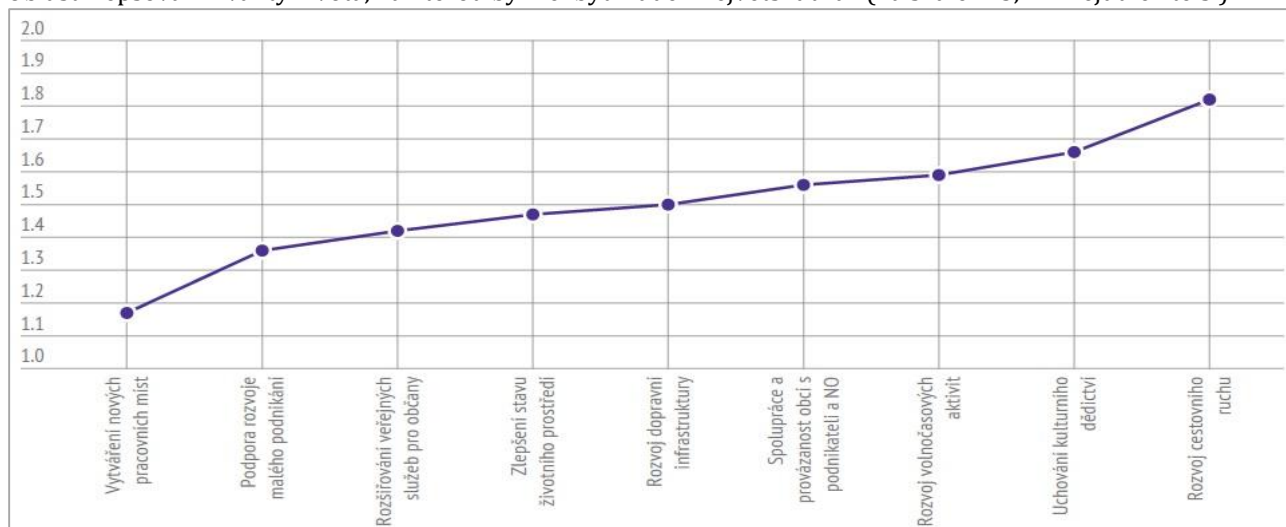
Nejvíce kvalitní oblasti kvality života z pohledu respondentů na škále 1-3, 1 = nejkvalitnější

Oblast zlepšování kvality života, na kterou by měl být kladen největší důraz z pohledu respondentů: (na škále 1-3, 1= nejlepší)

Pořadí	Oblast	Hodnocení
1.	Vytváření nových pracovních míst	1,17
2.	Podpora rozvoje malého podnikání	1,36
3.	Rozšiřování veřejných služeb pro občany	1,42
4.	Zlepšení stavu životního prostředí	1,47
5.	Rozvoj dopravní infrastruktury	1,5
6.	Spolupráce a provázanost obcí s podnikateli a neziskovými organizacemi	1,56
7.	Rozvoj volnočasových aktivit	1,59
8.	Uchování kulturního dědictví	1,66
9.	Rozvoj cestovního ruchu	1,82

Oblast zlepšování kvality života, na kterou by měl být kladen největší důraz (na škále 1-3, 1 = nejdůležitější)

Služby MAS** (na škále 1-5, 1= nejlepší)

Služba MAS	Hodnocení
Podpora při přípravě žádosti (konzultace záměru)	2,23
Podpora při administraci	2,19
Transparentnost výběru projektu v MAS	2,23
Podpora MAS během realizace projektu (např. hlášení o změnách)	2,21
Podpora při žádosti o proplacení	2,26

** Těto části ankety se účastnili pouze respondenti se zkušenostmi s uvedenými službami MAS

Činnost MAS zná 60 % respondentů, hlavním zdrojem informací o činnosti MAS jsou webové stránky MAS.

18 % respondentů má připravený projektový záměr a to především z oblastí:

Volnočasových aktivit,
Zázemí pro činnost spolků, církví a dalších neziskových organizací
Rozvoj malého podnikání

Z pohledu respondentů je v regionu nejvíce chybí:

Veřejná infrastruktura (dopravní, technická)
Zlepšení životního prostředí
Rozvoj malého podnikání

Jako nejvíce kvalitní oblasti v regionu respondenti označili:

Možnosti stravování
Technickou infrastrukturu
Nabídku služeb

Oblastmi kvality života, na jejichž zlepšování by měl být kladen největší důraz z pohledu respondentů, jsou:

Vytváření nových pracovních míst
Podpora rozvoje malého podnikání
Rozšiřování veřejných služeb pro občany

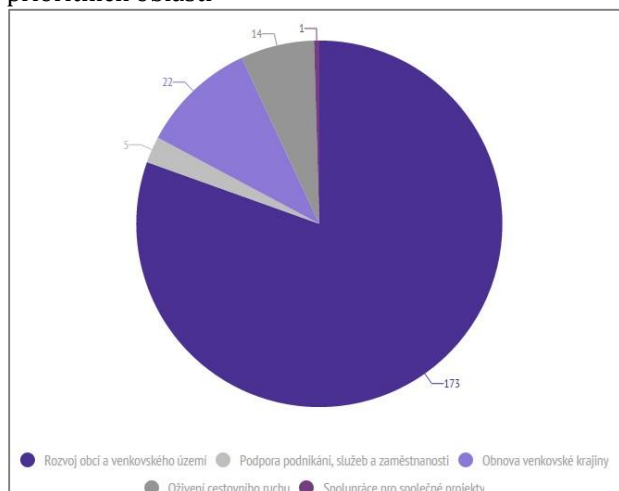
4.2.7 Dotazníkové šetření – obce působnosti MAS

Z důvodu zjištění potřeb obcí pro vypracování SCLLD proběhlo v regionu MAS Vizovicko a Slušovicko dotazníkové šetření, jehož se zúčastnily všechny obce působnosti MAS. Dotazník byl zaměřena na zjištění potřeb obcí, které by chtěly řešit v období 2014–2020 a sběr projektových záměrů. Administrace dotazníku byla provedena s pomocí tazatele a proběhla začátkem roku 2013.

Tab. 54 Zaměření projektových záměrů obcí z dotazníkového šetření 2013

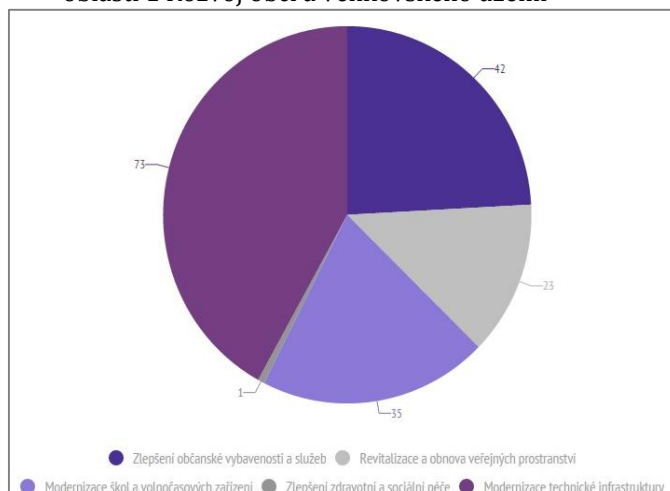
	Tematické zaměření projektových	Počet projektových záměrů obcí
1	ROZVOJ OBCÍ A VEKOVSKÉHO ÚZEMÍ	173
1.1.	Zlepšení občanské vybavenosti a služeb	42
1.2.	Revitalizace a obnova veřejných prostranství	23
1.3.	Modernizace škol a volnočasových zařízení	35
1.4.	Zlepšení zdravotní a sociální péče	1
1.5.	Modernizace technické infrastruktury	73
2	PODPORA PODNIKÁNÍ, SLUŽEB A ZAMĚSTNANOSTI	5
2.1.	Podpora malých a středních podniků	4
2.2.	Podpora vědy, výzkumu, inovací a vzdělávání	1
4	OBNOVA VENKOVSKÉ KRAJINY	22
4.2.	Podpora ekologické stability krajiny	9
5	OŽIVENÍ CESTOVNÍHO RUCHU	14
5.1.	Kvalitní infrastruktura pro cestovní ruch	5
5.2.	Péče o kulturní dědictví regionu	6
5.3.	Podpora ubytovacích a stravovacích kapacit a dalších služeb v cestovním ruchu	1
5.4.	Marketing rozvoje cestovního ruchu	2
6	SPOLUPRÁCE PRO SPOLEČNÉ PROJEKTY	1

Graf 23 Počet projektových záměrů obcí podle prioritních oblastí

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 24 Počet projektových záměrů v prioritní oblasti 1 Rozvoj obcí a venkovského území

Zdroj: vlastní zpracování

Projektové záměry obcí jsou směřovány především do prioritní oblasti Rozvoj obcí a venkovského území, která přímo týká oblasti rozvoje obcí. Dále je výrazněji zastoupena oblast Obnovy venkovské krajiny a Oživení cestovního ruchu. Méně připravovaných projektů se týká oblasti Podpory podnikání, služeb a zaměstnanosti a oblasti Spolupráce pro společné projekty. V poslední době se však oblast meziobecní spolupráce prostřednictvím projektů SMS a SMO posiluje a přináší nová témata pro možnou spolupráci obcí.

V oblasti Rozvoj obcí a venkovského území se obce chystají realizovat především projekty zaměřené na rekonstrukci a údržbu místních komunikací, chodníků, zastávek (terminálů), parkovišť (obce uvedly 34 projektových záměrů) a modernizaci kanalizace a ČOV (17 projektových záměrů). Špatný stav veřejného rozhlasu a osvětlení se připravuje řešit 8 obcí, na modernizaci kanalizaci a vybudování ČOV bylo uvedeno 17 projektových záměrů. Početně byly zastoupeny i modernizace vodovodů, zlepšení energetických a telekomunikačních sítí a připojení k internetu. Z oblasti cestovního ruchu bylo nejvíce projektových záměrů na budování cyklistické infrastruktury a podpora vzniku muzeí a výstavních expozičních, výrazné zastoupení mají i projektové záměry na podporu ekologické stability krajiny.

4.3 SWOT analýza

Analýza rozvojových potřeb a SWOT analýza jsou klíčové z hlediska vymezení priorit a v návrhové části strategie.

4.3.1 Vymezení SWOT analýzy

SWOT analýza identifikuje silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení v řešeném území. Metoda se nespécifikuje pouze na rozvoj regionu, ale také na to, jak zachovat stávající dobrý stav a případně jak odstranit stav špatný.

SWOT analýza probíhala těmito způsoby komunitního projednávání – veřejné slyšení, jednání výboru pro strategii, jednání pracovních skupin. Dále byli přizváni k připomínkování SWOT analýzy odborníci (expertní metoda).

Zpracovaná SWOT analýza byla podkladem pro stanovení prioritních oblastí v SCLLD. Oblasti podpory jsou navrženy tak, aby byl nejen nastaven rozvoj regionu a podpořeny jeho silné stránky, ale aby byly zachovány i stávající příležitosti a odstraněny slabé stránky současného stavu.

4.3.2 SWOT analýza v území podle tematických okruhů

Následující tabulka přehledně zobrazuje silné a slabé stránky studované oblasti, ale definuje i její ohrožení a příležitosti podle tematických okruhů, jak byly definovány na základě předchozích analytických výstupů.

Mezi vybrané oblasti patří:

- Infrastruktura: obecní, regionální
- Lidské zdroje
- Životní prostředí
- Ekonomika: zemědělství, podnikání, cestovní ruch
- Kultura, školství, sociální oblast a sport

4.3.2.1 Infrastruktura: obecní i regionální

Silné stránky

- Ve většině obcí dobrá dopravní obslužnost
- Vyhovující propojení silniční sítě III. třídy
- Telekomunikační zabezpečení
- Blízkost krajského města

Slabé stránky

- Slabá síť cyklotras pro dopravní obslužnost – lidé - zaměstnání
- Chybějící síť cyklostezek
- Nedostatečná kvalita silnic II. a III. třídy a jejich nedostatečná údržba
- Neodkanalizované obce (částečně)
- Nedostatečná protipovodňová opatření
- Technická infrastruktura obcí – rekonstrukce budov v majetku obce, budov občanské vybavenosti
- Nedostatek parkovacích ploch
- Část obcí bez veřejného vodovodu
- Velký podíl obcí bez kanalizace a ČOV
- Nedostatečná kvalita a bezbariérovost chodníků

Příležitosti

- Dostavba komunikace R 49
- Podpora rozvoje hromadné dopravy
- Rozvoj infrastruktury pro bezmotorovou dopravu
- Péče o veřejná prostranství
- Efektivní odpadové hospodářství

Ohrožení

- Nedokončená komunikace R 49
- Region se nachází mimo průmyslovou oblast
- Chybí dotační tituly na podporu a rozvoj infrastruktury
- Nedostatečná podpora malých měst a obcí
- **Nedostatečná ochrana a bezpečnost obyvatelstva při pohybu na místních komunikacích**
- Nedostatečná vybavenost obcí technikou
- **Nedokončená** propojenost dopravní infrastruktury

4.3.2.2 Lidské zdroje

Silné stránky

- Pracovitost a manuální zručnost obyvatel
- Kvalifikovaná pracovní síla
- Příznivý populační vývoj v regionu
- Dlouhodobý migrační přírůstek
- Příznivý vývoj bytového fondu
- Vyšší podíl úplných rodin

Slabé stránky

- Znepokojivá míra nezaměstnanosti obyvatelstva v některých obcích
- Nedostatečná motivace pro učňovské školství
- **Chybí podpora pracovních míst ohrožených skupin obyvatel**

Příležitosti

- Vzdělávání seniorů
- Vzdělávání řemeslníků a odborníků
- Motivace obyvatel k životu v regionu
- Systém celoživotního vzdělávání
- Permanentní adaptace školského systému
- Zkvalitňování sociálních a zdravotních potřeb
- Dobře fungující MAS

Ohrožení

- Příhraniční oblast
- Podmínky pro podnikání od státních institucí
- Úbytek učňovských škol a řemesel
- Neochota pracovat v zemědělství
- Špatná dostupnost státní správy
- Ohrožená existence venkovských škol
- Odchod mladých lidí z regionu za prací do velkých aglomerací a do zahraničí
- Ohrožení určitých kategorií obyvatelstva – ženy, absolventi, ZO, starší ročníky, nekvalifikovaní

4.3.2.3 Životní prostředí

Silné stránky

- Přítomnost CHKO
- NATURA 2000
- Velký podíl lesních ploch
- Dochované porosty původních druhů dřevin
- Převážně kvalitní a čisté životní prostředí
- Vlastní zdroj pitné vody: Slušovická přehrada

Slabé stránky

- Omezení při rozvoji – ochrana vod – zdroj pitné vody - platí pro obce v pásmu nad přehradou
- Znečištění povrchových toků
- Nekoncepční nakládání s půdním fondem
- Zatížení hlukem v blízkosti frekventovaných komunikací
- Nedostatečné využití obnovitelných zdrojů energie: bioplyn, dřevo, kogenerace

Příležitosti

- Krásné a převážně kvalitní životní prostředí
- Realizace místních ÚSES
- Podpora trvale udržitelných zdrojů
- Revitalizace krajiny, říčních systémů a vodních ploch
- Zlepšení ochrany vod
- Zvýšení retenční schopnosti krajiny

Ohrožení

- Neohleduplnost k životnímu prostředí
- Negativní dopad narušeného životního prostředí a kvality potravin
- Nepříznivé klimatické změny
- Znehodnocování krajiny vedením VVN

4.3.2.4 Ekonomika: zemědělství, podnikání, cestovní ruch

Silné stránky

- Zemědělská oblast
- Turisticky atraktivní region
- Tradiční ovocnářství
- Tradiční lihovarnictví
- Silný sektor malých a středních podniků
- Zažité a bohaté folklórní tradice
- Dobré možnosti pro venkovskou turistiku
- Další možnosti pro podporu cestovního ruchu – zatím nevyužité
- Atraktivní území pro cestovní ruch
- Lyžařská střediska /Trnava/
- Dostihová dráha Slušovice
- Kulturní akce nadregionálního významu

Slabé stránky

- Vzájemná neprovázanost cyklostezek
- Nedostatečné stravovací kapacity
- Zanedbaný stav některých památek
- Nedostatečná propagace regionu směrem k cestovnímu ruchu
- Nedostatečná úroveň výrobní technologie
- Systém pobídek pro investory
- Spolupráce a koordinace ve spolupráci se SR
- Chybí propagace regionálního produktu - zemědělci i řemeslníci
- Podpora podnikání
- Nedostatečná produkce domácích zemědělských výrobků
- Nízká podpora inovací

Příležitosti

- Využití Baťovy dráhy pro cestovní ruch
- Podpora malých podnikatelů
- Podpora lesnictví a zpracování dřeva
- Rozvoj a podpora průmyslových parků a zón
- Zvětšení rozlohy pozemků obhospodařovaných ekologickou formou zemědělství
- Inovace a konkurenceschopnost podniků
- Podpora zemědělských podnikatelů
- Spolupráce zemědělských podnikatelů
- Podpora turistiky pěší i cykloturistiky
- Zpracovávání a uplatnění místních zemědělských i ostatních produktů v regionu
- Možnost využití brownfields pro podnikatelské účely
- Vypracování systému místních pobídek
- Využití vědeckovýzkumného potenciálu
- Rozvoj projektů v cestovním ruchu mezi regiony a SR
- Regenerace kulturních památek
- Rozšíření nabídky sportovních zařízení

Ohrožení

- Blížkost velkého města - přesouvání aktivit obyvatel
- Finanční možnosti obcí - rozpočty
- Byrokracie při zakládání podniků
- Podpora ohrožených pracovních míst
- Nedostatečná podpora začínajících podnikatelů a zemědělců
- Nedostatečná ochrana místního trhu
- Nevhodné zaměření dotačních titulů
- Nedokončené pozemkové úpravy
- Nedostatečná ochrana lesních dřevin

4.3.2.5 Kultura, školství, sociální oblast a sport

Silné stránky

- Uchovávání tradic regionu
- Kulturní a historické dědictví regionu
- Zdravotnické zařízení regionálního významu
- Potenciál místních spolků
- Možnost středoškolského vzdělávání
- Vysoká úroveň školství
- Dostatečná kapacita venkovských škol

Slabé stránky

- Kulturní vyžití místních obyvatel
- **Nedostatek kvalitních víceúčelových hřišť**
- Dostihová dráha Slušovice - nevyhovující vybavení
- Senioři jsou nejohroženější skupinou obyvatel – chybí sociální služby v obci a zdravotní péče
- Základní zabezpečení pro rodiny s malými dětmi
- Nedostatek center pro sportovní a volnočasové aktivity
- Možnosti pro sportovní vyžití
- Nedostatek lůžek v zařízení pro seniory

Příležitosti

- Služby pro seniory
- Podpora bydlení seniorů
- Zapojení mládeže do veřejného dění
- Mládež zachovává tradice
- Mládež v pohybu
- Spolupráce mateřských a základních škol

Ohrožení

- Způsob financování školství
- Špatná výchova mládeže, vzestup agresivity, neúcta k životu
- Stárnutí populace a klesající porodnost
- Zastaralé vybavení škol a budov školských zařízení
- Předčasné ukončení povinné školní docházky a zvýšení počtu dětí s patologickými jevy

4.4 Analýza problémů a potřeb

Analýza rozvojových potřeb znamená vymezení potřeb, které je nutno naplnit, aby mohlo dojít k dalšímu kvalitativnímu rozvoji území. Nejde jen o rozvoj, ale také zachování, omezení nebo odstranění současného stavu.

Oblast podpory	Problém	Potřeba	Řešení prostřednictvím ESI fondů
Rozvoj obcí a venkovského území	Nedostačující a zastaralá technická infrastruktura obce a budov občanské vybavenosti a techniky. Občané postrádají více kvalitních víceúčelových hřišť, center a možností jak trávit volný čas.	Zlepšení stavu občanské vybavenosti a služeb v obcích (objekty veřejných institucí, kulturní a společenské akce, víceúčelová hřiště, podpora HZS)	IROP OPŽP
	Obce nemají dostatečnou techniku na obnovu místní zeleně a veřejných prostranství.	Zlepšení stavu veřejných prostranství (údržba a obnova zeleně, místa pasivního odpočinku, pořízení mobiliáře)	IROP – vedlejší aktivita OPŽP
	Zhoršená infrastruktura budov škol, v některých (především malých) školách zastaralé vybavení a snižování počtu žáků v malých školách. Školy se také potýkají s dětmi vyžadující speciální přístup a jednání.	Zvýšení kvality vzdělávání v MŠ a ZŠ (rekonstrukce, vzdělávání pedagogů, spolupráce s NNO)	IROP OP VVV OPŽP
	Nevyhovující prostory pro realizaci aktivit volnočasového, zájmového a celoživotního vzdělávání, používání staršího vybavení. Zejména pro NNO absence víceúčelových hřišť a center.	Zvýšení kvality vzdělávání v NNO pro děti a mládež a poskytujících celoživotní vzdělávání (rekonstrukce, výstavba vzdělávacích center a víceúčelových hřišť)	IROP OP VVV
	Malý počet obcí, kde má lékař a zubař ordinaci.	Rozšíření a zlepšení zdravotní péče	IROP
	Chybí podpora míst pro ohrožené skupiny obyvatelstva. Pro starší osoby absence lůžek v zařízení pro seniory či nedostatečná nabídka sociálních služeb.	Rozšíření a zlepšení sociální péče (rekonstrukce, rozšíření portfolia služeb, práce s rodinami a osobami ohrožených pracovním neúspěchem)	IROP OPZ
	Absence cyklostezek a cyklotras (příp. jejich neprovázanost), zastaralé zastávky v některých obcích, absence bezbariérových chodníků, špatný stav komunikací, nedostatečná ochrana obyvatel při pohybu na komunikacích, dlouhé úpravy komunikací	Zvyšování kvality a dostupnosti dopravní infrastruktury (dopravní terminály a opatření ke zvýšení bezpečnosti v dopravě, rozšíření cyklopropravy)	IROP ČR-SK
	Absence kanalizací v některých částech obcí, většina obcí nemá napojení na čističku odpadních vod. Problémem některých obcí je také eroze a absence protipovodňových opatření. Některé obce se také potýkají se zastaralým stavem obecních budov a majetku.	Zvyšování kvality a dostupnosti technické infrastruktury (napojení na ČOV a budování kanalizací, internetové připojení a veřejné osvětlení a rozhlas)	OPŽP OPPIK IROP

Podpora podnikání, služeb a zaměstnanosti	Nedostatečná podpora začínacích podnikatelů. S konkurenceschopností pak souvisí nedostatečná podpora místního trhu a zastaralé výrobní technologie.	Zvyšování konkurenceschopnosti místních podniků /malých a středních/ - (rozšiřování výroby, kvalita výrobků, rozšíření trhu, obnova brownfields)	PRV OPPIK
	Přestože firmy chtějí/potřebují nové technologie, vlastní výzkum a inovace, byla pro drobné podnikatele podpora nedostatečná a nesystémová.	Potřeba rozvoje inovací a výzkumu (zavádění inovací a podpora výzkumu v místních podnicích)	OPPIK
	Zvyšující se počet osob osob dlouhodobě nezaměstnaných a osob ve věku 50+. V oblasti zemědělství je neochota mladých lidí v tomto sektoru pracovat.	Zvyšování zaměstnanosti a zlepšení podmínek trhu práce (tvorba nových pracovních míst, podpora rekvalifikace, poradenství)	OPZ PRV OPPIK OPVVV
Efektivní a šetrné zemědělství, lesnictví	Nedostatečná podpora zemědělství, která souvisí s nedostatečnou úrovní výrobních technologií, což souvisí s nedostatečnou produkcí zemědělských výrobků (zemědělci by v oblasti potravinářství mohli produkovat více, ale díky především hygienickým podmínkám nemohou).	Zvyšování konkurenceschopnosti místních zemědělců (investice do výroby, zemědělské infrastruktury)	PRV
	Nedostatečná ochrana lesních dřevin (okusy zvěří), sesuvy půd, tvorba podmáčených podložení v lesích.	Zvyšování konkurenceschopnosti lesnictví (infrastruktura, mimoprodukční funkce lesa, obnova porostů)	PRV
	Území MAS nemá žádnou svoji regionální značku produkce a nejsou vytvořeny sítě a řetězce.	Vytváření sítí a spolupráce mezi zemědělci a místními podnikateli (rozvoj krátkých dodavatelských řetězců, sdílení zařízení)	PRV
	Přestože zemědělství podnikatelé chtějí nové technologie a využívat nové postupy práce, je tato podpora nedostatečná a nesystémová.	Odborné vzdělávání, předávání příkladů dobré praxe, inovace	PRV OPZ
	Nedokončené pozemkové úpravy na katastrech obcí.	Pozemkové úpravy	PRV
Obnova venkovské krajiny	Problémem je znečištění povrchových toků i spodních vod a to v důsledku absence kanalizace (v některých částech obcí) a čističek odpadních vod. Ovzduší je také znečišťováno a to především díky emisím ze stacionárních zdrojů. Půdy jsou ohroženy sesuvy a nekonceptním využíváním.	Zlepšení nebo min. udržení současného stavu ovzduší, vod a půdy (zdroje pitné vody, snižování emisí, protierozní opatření atd.)	OPŽP
	Z důvodu ochranných pásem u zdroje pitné vody platí omezení pro rozvoj a obnovu. Také z důvodu absence kanalizací v některých částech obcí dochází ke znečištění povrchových vod.	Obnova původních schopností krajiny (obnova toků a rybníků, výsadba sadů a původních dřevin)	OPŽP PRV ČR-SK
	Na území MAS se nacházejí vodní toky, které se při velkých a přívalových deštích vylévají z koryt.	Protipovodňová opatření	OPŽP
	Občané stále využívají k vytápění spalování tuhých paliv, které znečišťují ovzduší a způsobují smog.	Zvýšení využití obnovitelných zdrojů energie (podpora alternativních	OPŽP IROP OPPIK

		zdrojů, zpracování biomasy, zateplování budov)	
	Efektivní nakládání s odpady je příležitostí jak lépe řešit sběr odpadu a s nimi další nakládání.	Efektivnější nakládání s odpady (řešení sběru, separace a likvidace, osvěta)	OPŽP
Oživení cestovního ruchu	V území je chybějící síť cyklostezek a slabá síť cyklotras. Doprovodná infrastruktura v obcích vč. parkovacích ploch je nedostatečná.	Zlepšení a zkvalitnění infrastruktury (cyklostezky, značené stezky, doprovodná infrastruktura)	IROP PRV ČR-SK
	Obce, na jejichž území se nachází stravovací zařízení mají nedostatečnou kapacitu, zvláště v těch, kde se nacházejí památky. Blízkost krajského města Zlín či lázeňského města Luhačovice je větším lákadlem a proto hodně turistů a návštěvníků se raději ubytuje tam, kde je větší možnost vyžití.	Rozvoj služeb pro turisty (podpora ubytovacích a stravovacích zařízení, možnosti půjčování kol, jízdy na koních atd.)	PRV ČR-SK
	Na území se nachází jen dvě Národní kulturní památky. Ostatní památky místního významu tak těžko shánějí finance na svoji úpravu a rekonstrukce. Současně také chybí propagace místních tradic (vizovické pečivo) a umění.	Péče o kulturní dědictví regionu (podpora památek místního významu, tradic a místního umění)	IROP ČR-SK
	Na území MAS je postrádána zpracovaná marketingová koncepce či webový portál zaměřený na zajímavosti území. Současně také chybí propagace místních produktů (regionální značení).	Propracovaná marketingová strategie na zvýšení zájmu o území Vizovicka a Slušovicka	ČR-SK
Spolupráce pro společné projekty	Obce nejsou dostatečně finančně soběstačné, aby mohly velké projekty samostatně zafinancovat. Zároveň je také nedostatečná spolupráce v případě projektů týkajících se více obcí. Oblasti kde je potřeba koordinace jsou např. financování školství, propojenost dopravní infrastruktury, protipovodňová opatření (viz příloha č. 8 Strategie spolupráce obcí), společné vyjednávání a spolupráce se Slovenskou republikou atd.	Potřeba spolupráce obcí (i mimo mikroregiony) v oblastech dotýkajících se více obcí najednou (školství, doprava, protipovodňová ochrana, projekty spolupráce, cykloturistika, podpora regionálního trhu, atd.)	IROP OPŽP ČR-SK PRV
Místní partnerství MAS - aktivní venkov	Realizace SCLLD MAS VaS	Podpora činnosti místní akční skupiny zajišťující administrativu, konzultace, vyhlášení výzev, spolupráce se školami a metodické vedení v rámci šablon OP VVV	IROP PRV OP VVV

Seznam grafického zobrazení

Seznam grafů

Graf 1 Přehled sektorů MAS	8
Graf 2 Procentuální podíl členů v rámci obcí MAS VaS	10
Graf 3 Stav plnění indikátorů ISÚ 2007-2013	16
Graf 4 Struktura sídel na území MAS	21
Graf 5 Vývoj počtu obyvatel na daném území v letech 2008-2014	22
Graf 6 Pohyb obyvatelstva	24
Graf 7 Vývoj průměrného věku v MAS VaS v letech 2008–2012	24
Graf 8 Populační pyramida – věková struktura obyvatel MAS VaS k 31. 12. 2012	25
Graf 9 Procentuální zastoupení věkových skupin	26
Graf 10 Index stáří ve srovnání se Zlínským krajem a ČR	27
Graf 11 Dojížděka do vybraných měst do zaměstnání a škol v roce 2011 (v %)	29
Graf 12 Podíl vyjíždějících zaměstnanců na počet zaměstnaných obyvatel v obcích MAS v roce 2011 (%)	30
Graf 13 Provozovatelé vodovodních řadů v obcích	32
Graf 14 Vybavenost v obcích MAS VaS	42
Graf 15 Bytový fond obcí MAS VaS v letech 2001-2014	44
Graf 16 Podíl tříděného odpadu na celkové produkci odpadu v ORP Vizovice	47
Graf 17 Bilance emisí znečišťujících látek v ORP Vizovice a Zlín v letech 2001 a 2012	49
Graf 18 Podíl na spotřebě primárních energetických zdrojů ve vybraných oblastech v roce 2012 (%)	57
Graf 19 Círky a náboženské společnosti v MAS VaS v letech 2001 a 2011	64
Graf 20 Ekonomické subjekty na 1000 obyvatel	65
Graf 21 Ekonomické subjekty na území MAS	65
Graf 22 Podnikání v ekonomických sektorech (v počtech ekonomických subjektů) v regionu MAS VaS	66
Graf 23 Počet projektových záměrů obcí podle prioritních oblastí	92
Graf 24 Počet projektových záměrů v prioritní oblasti 1 Rozvoj obcí a venkovského území	92

Seznam obrázků

Obr. 1 Obce regionu MAS Vizovicko a Slušovicko a působící mikroregiony	6
Obr. 2 Umístění MAS Vizovicko a Slušovicko v kontextu ČR a Zlínského kraje	7
Obr. 3 Veřejné projednávání ve Vizovicích	18
Obr. 4 Veřejné projednávání ve Slušovicích	18
Obr. 5 Jednání Výboru pro tvorbu strategie	18
Obr. 6 Hrubá míra přirozeného přírůstku	23
Obr. 7 Hrubá míra migračního salda	23
Obr. 8 Index stáří obcí MAS	26
Obr. 9 Hustota obyvatelstva v MAS VaS	27
Obr. 10 Železniční síť území MAS Vizovicko a Slušovicko	36
Obr. 11 Hraniční přechody Zlínského kraje	39
Obr. 12 Počet bytů na 1000 obyvatel	45
Obr. 13 Počet domů na 1000 obyvatel	45
Obr. 14 Reliéf MAS VaS	46
Obr. 15 Biokoridory na území MAS VaS	46
Obr. 16 Počet událostí s výjezdem hasičů v ORP Vizovice	77
Obr. 17 Cyklotrasy a turistické trasy	81

Seznam tabulek

Tab. 1 Identifikační údaje MAS	5
Tab. 2 Seznam obcí a základních charakteristik	6
Tab. 3 Seznam členů MAS	10
Tab. 4 Členové povinných orgánů MAS	11
Tab. 5 Finanční přehled MAS v letech a oblastech	13
Tab. 6 Počet realizovaných projektů v SPL MAS VaS podle fichí a přiznané dotace	13
Tab. 7 Přehled výzev MAS VaS včetně jednotlivých projektů za období 2009–2014	14
Tab. 8 Rozdělení celkové alokace mezi fiche v 1. – 7. výzvě MAS VaS	15
Tab. 9 Tým pro přípravu a zpracování strategie MAS VaS	19
Tab. 10 Velikostní struktura sídel na území MAS	21

Tab. 11	Vývoj počtu obyvatel MAS VaS v letech 2008–2014	22
Tab. 12	Počet rozvodů v jednotlivých krajích v letech 2003 - 2013.....	25
Tab. 13	Obyvatelstvo podle nejvyššího ukončeného vzdělání v roce 2011	28
Tab. 14	Vyjíždka a dojíždka do škol v obcích MAS VaS v roce 2001 a 2011	28
Tab. 15	Vyjíždka a dojíždka do zaměstnání v obcích MAS VaS v roce 2001 a 2011.....	29
Tab. 16	Technická vybavenost obcí v roce 2014	30
Tab. 17	Vybavenost obcí technickou infrastrukturou – kanalizace	33
Tab. 18	Přehled silnic na území MAS VaS	34
Tab. 19	Plochy a koridory VPS pro dopravu na území MAS VaS.....	35
Tab. 20	Délka a hustota silniční sítě obcí MAS	35
Tab. 21	Hustota železniční sítě na území SO ORP Vizovice	37
Tab. 22	Počet spojů do Zlína a ze Zlína ve všední dny a o víkendů ve vymezeném čase	38
Tab. 23	Současný stav původně sledovaných dálkových a regionálních tras v MAS VaS v genelech cykloturistiky	39
Tab. 24	Bytový fond v letech 2001–2011 na území MS VaS.....	43
Tab. 25	Nakládání s odpady v tunách v ORP Vizovice	47
Tab. 26	Množství odpadu 20 03 01 – směsný komunální odpad za ORP	48
Tab. 27	Bilance emisí znečišťujících látek ORP ve Zlínském kraji v roce 2001 a 2012 (t)	48
Tab. 28	Zásobování pitnou vodou.....	50
Tab. 29	Členění území MAS	53
Tab. 30	Bilance spotřeby primárních energet. zdrojů ORP v Zlínském kraji 2012 (GJ)	56
Tab. 31	Bilance spotřeby primárních energet. zdrojů ORP v Zlínském kraji 2012 (GJ) na obyvatele	56
Tab. 32	Obnovitelné zdroje (OZE) a jejich podíl na celkové spotřebě primárních energetických zdrojů – Zlínský kraj (2012).....	58
Tab. 33	Obnovitelné zdroje (OZE) a jejich podíl na celkové spotřebě primárních energetických zdrojů – Zlínský kraj (2012) na obyvatele	58
Tab. 34	Přehled spolků na území MAS VaS podle zaměření.....	60
Tab. 35	Přehled sociální a zdravotní vybavenosti na území MAS.....	62
Tab. 36	Zdravotní služby na území MAS.....	63
Tab. 37	Právní formy ekonomických subjektů v MAS VaS	67
Tab. 38	Největší zaměstnavatelé území MAS VaS	67
Tab. 39	Podnikatelské subjekty podle počtu zaměstnanců	68
Tab. 40	Míra nezaměstnanosti v obcích MAS VaS	69
Tab. 41	Přehled nezaměstnanosti V MAS VaS podle skupin ohrožených na trhu práce	70
Tab. 42	Přehled škol na území MAS Vizovicko a Slušovicko	72
Tab. 43	Počet žáků ZŠ na území MAS VaS	73
Tab. 44	Počet žáků přijatých na víceleté gymnázium	73
Tab. 45	Počet integrovaných žáků s patologickými jevy.....	74
Tab. 46	Počet zahájených trestních stíhání na území MAS VaS	76
Tab. 47	Seznam nemovitých kulturních památek	79
Tab. 48	Zajímavosti v oblasti MAS VaS	80
Tab. 49	Zařízení spojená s hipoturistikou	81
Tab. 50	Turistická infrastruktura v obcích MAS VaS – vybrané obce	82
Tab. 51	Otevírací doba IC Vizovice	83
Tab. 52	Vymezené plochy na území MAS VaS podle ZÚR Zlínského kraje	83
Tab. 53	Rozvojové plochy v obcích regionu MAS VaS (ha)	85
Tab. 54	Zaměření projektových záměrů obcí z dotazníkového šetření 2013	92